

สัตวแพทยสาร

วแพทยสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
JOURNAL OF THE THAI VETERINARY MEDICAL ASSOCIATION
UNDER ROYAL PATRONAGE
ปีที่ 26 เล่ม 2 มิ.ย. 2518 Vol. 26 No. 2 June 1975

BANMINTH II®
แบนมินธ์ 2

ยาถ่ายพยาธิสำหรับวัวควาย

วัวควายที่มีพยาธิมากจะแสดงอาการอ่อนเพลีย เบื่ออาหาร, ทำให้เจริญเติบโตช้า, มีสุขภาพไม่สมบูรณ์, ความต้านทานโรคน้อย ทำให้เป็นโรคต่าง ๆ ได้ง่าย ถ้าเป็นมากอาจถึงตายได้

แบนมินธ์ 2

- มีประสิทธิภาพสูงที่จะทำลายพยาธิตัวกลมในกระเพาะและลำไส้
- เป็นยาที่ให้ความปลอดภัยสูง ไม่ทำให้สัตว์แพ้ยา
- เป็นยาน้ำที่ใช้ได้ทันทีไม่ต้องผสมหรือเขย่าขวดก่อนใช้
- ประหยัดกว่ายาถ่ายพยาธิชนิดอื่น

ขนาดบรรจุ บรรจุในขวดพลาสติกขนาด 150 ซีซี. ถ่ายสัตว์น้ำหนัก 150 ก.ก. ได้ 4 ตัว
ขนาด 900 ซีซี. ถ่ายสัตว์น้ำหนัก 150 ก.ก. ได้ 24 ตัว

pfizer

Pfizer แผนกยาสัตว์
บริษัท ไฟเซอร์อินเตอร์แนชั่นแนล
197/1 ถนนสีลม กรุงเทพฯ โทร. 864125

สัตวแพทยสมาคมแห่งประเทศไทย
ในพระบรมราชูปถัมภ์

□ □

กรรมการกิติมศักดิ์ ที่ปรึกษาสมาคม ฯ

1. ศาสตราจารย์ จักร พิชัยรณรงค์สงคราม
2. ร.ต. ศิริ สุภางคเสน
3. ศาสตราจารย์ ดร. อายุส พิชัยชาญณรงค์
4. มจ. ปียะรังสิต รังสิต
5. พลตรีพนัส เกษแม่นกิจ

คณะกรรมการอำนวยการสัตวแพทยสมาคมแห่งประเทศไทย
ประจำปี พ.ศ. 2518

1. น.สพ. สกล โรหิตะโยธิน	นายก ฯ
2. น.สพ. อุดม จารุตามระ	อุปนายก
3. น.สพ. ดาณิศ ทวีติยานนท์	เลขาธิการ
4. สพ.ญ. ยวนตา พฤกษราช	เหรัญญิก
5. น.สพ. พิชิต รัตนพัลลภ	ผู้ช่วยเหรัญญิก
6. น.สพ. สงคราม เหล็องทองคำ	ผู้ช่วยเลขาธิการ
7. น.สพ. บุญธรรม จงเจริญ	นายทะเบียน
8. น.สพ. ไพโรจน์ โภชนสมบูรณ์	ปฏิคม
9. น.สพ. ปียะ อรัณยกานนท์	บรรณาธิการ
10. น.สพ. พีระศักดิ์ จันทรประทีป	ผู้ช่วยบรรณาธิการ
11. น.สพ. สมาน พิพิธกุล	,,
12. น.สพ. บุญมี สัญญสุจจารี	กรรมการเผยแพร่วิชาการ
13. น.สพ. เทอด เทศประทีป	,,
14. น.สพ. จำเนียร สัตยาพันธ์	ผู้ช่วยปฏิคม
15. น.สพ. นิสิต ตั้งตระการพงษ์	,,

สถานที่รับต้นฉบับเรื่องที่จะลงพิมพ์ สำเนาการพิมพ์

THE THAI VETERINARY MEDICAL ASSOCIATION UNDER ROYAL PATRONAGE

Honerary Advisery Board

1. Professor Chark Pichaironarongsongkram	D.V.M.
2. Siri Subhangkasen	D.V.M.
3. Professor Ayus Pichaicharnarong	D.V.M., M.S, Ph.D.
4. M.C. Piyarangsit Rangsit	D.V.M., M.S.
5. Major General. Panas Kejmankij	D.V.M., M.S.

The Committee of Thai Veterinary Medical Association Year 1975

1. Sakol Rohitayothin D.V.M.	President
2. Udom Charutamara D.V.M.	Vice President
3. Danis Davitiyananda D.V.M.	Secretary
4. Mrs. Y. Prusaraj D.V.M. Cert. in Feed Control Improvement (Japan)	Treasurer
5. Pichit Ratanapalopa D.V.M.	Assist. Treasurer
6. Songkram Luang – Thongkum D.V.M.	Assist. Secretary
7. Boon–Thaam Chongchareon D.V.M.	Registrar
8. Piroj Pochana somboon D.V.M.	Host
9. Piya Aranyakananda D.V.M., M.S.	Editor
10. Samarn Pipitkul D.V.M.	Assist Edior
11. Peerasark Chantraprateep D.V.M.	Assist. Editor
12. Terd. Tedprateep D.V.M., Dr. Med. Vet. Scientific Extension and Public Relation	
13. Boonmee Sanya satjaree. D.V.M. Assist Scientific Extension and Public Relation	
14. Chumnein Satayaparn D.V.M.	Assist Host
15. Nisit Tungtrakarnporg D.V.M.	Assist. Host

สัตวแพทยสาร

วิทยาสารของสัตวแพทยสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

The Journal of The Thai Veterinary Medical Association

Published Quarterly

คณะที่ปรึกษาสัตวแพทยสาร

1. นายเชื้อ ว่องส่งสาร D.V.M., Dip. Bact.
2. นายจรัส ลือแสง D.V.M., M.S.
3. นายละเอียด ดวงดี D.V.M
4. นายรัตนะ อุณยวงศ์ D.V.M., M.S.
5. ศ. มานิต พยัคฆนันท์ D.V.M., M.S.
6. ศ. รำพึง ดิสสะมาน D.V.M.
7. ศ. ดร. เล็ก ธนสุกาญจน์ D.V.M., M.S., Ph.D.
8. พ.อ. (พิเศษ) ประภัศสร ศรจิตติ D.V.M.
9. ดร. อาจิต โชติเสน D.V.M., M.S., Ph.D.
10. ดร. ทิม พรรณศิริ D.V.M., M.S., Ph.D.

คณะบรรณาธิการ

นายบัยะ อรัณยกานนท์	D.V.M., M.S.	บรรณาธิการ
นายพีระศักดิ์ จันทรประทีป	D.V.M.	บรรณาธิการผู้ช่วย
นายสมาน พิพิธกุล	D.V.M.	บรรณาธิการผู้ช่วย
นางปัจฉิมา โชติพานิช	D.V.M.	ผู้จัดการ
น.ส. ลัดดา มูลิกา	D.V.M.	ผู้ช่วยผู้จัดการ
นายโชคชัย นกเทศ	D.V.M.	ผู้ช่วยผู้จัดการ
นางทัศนีย์ ชมภูจันทร์	D.V.M.	คุมทะเบียน

วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมอาชีพสัตวแพทย์ของประเทศไทยให้เจริญยิ่งๆ ขึ้น เพื่อส่งเสริมความสามัคคี และเปลี่ยนและเผยแพร่ความรู้ซึ่งกันและกัน วัตถุประสงค์ของสมาคมนี้ไม่มีการเกี่ยวข้องกับการเมืองแต่ประการใด

ระเบียบการ ออกทุก 3 เดือน ปีละ 4 เล่ม กำหนดออก มีนาคม มิถุนายน กันยายน ธันวาคม

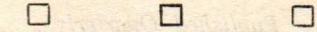
ค่าบำรุง สมาชิกสามัญรายปี ปีละ 25 บาท สมาชิกสามัญตลอดชีพ 300 บาท สมาชิกรับหนังสือปีละ 30 บาท ชำระล่วงหน้า ค่าส่งไม่คิด ขายปลีกเล่มละ 10 บาท ส่งเงิน ป.ณ. ราชเทวี (สั่งจ่ายในนามเหรัญญิกสัตวแพทยสมาคมฯ)

บรรณาธิการ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา นายบัยะ อรัณยกานนท์

สำนักงาน ห้อง 301 ตึกจักรพิชัย ชั้น 3 กรมปศุสัตว์ พญาไท กรุงเทพฯ โทร. 821760

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ บัณฑิตการพิมพ์ หลังวิทยาลัยฝึกหัดครูเพชรบุรี กรุงเทพฯ โทร. 829942

The Journal of The Thai Veterinary Medical Association
Published Quarterly

Editorial Advisery Board

1. Prof. Chua Wongsongsarn	D.V.M., Dip. Bact.
2. Charas Sueb saeng	D.V.M., M.S.
3. Prof. Manit Bhayaghananda	D.V.M., M.S.
4. LA – IAD Daungdee	D.V.M.,
5. Ratana Oonyawong	D.V.M., M.S.
6. Prof. Rumpung Dissamarn	D.V.M.
7. P. Sorachiti	D.V.M.
8. Prof. Lek. Dhanasukarn	D.V.M., M.S., Ph. D
9. Achit Chotisen	D.V.M., M.S., Ph. D
10. Tim Bhannasiri	D.V.M., M.S., Ph. D
Editor Piya Aranyakananda	D.V.M., M.S.
Assist Editor Peerasark Chantraprateep	D.V.M.
Assist Editor Samarn Pipitkul	D.V.M.
Managing Editor Mrs. Patchima Chotipanich	D.V.M.
Miss Ladda Moolika.	D.V.M.
Chokchai Nocktate	D.V.M.
Registrar Mrs. Tatsanee Chompoochantra	D.V.M.

Address Chark Pichai Building

Department of Livestock Development Tel. 821760

Subscription Fee Baht 30 Per Year, 10 Baht Per Each.

สำหรับผู้เขียน

คณะบรรณาธิการ สัตวแพทยสาร ยินดีรับเรื่องจากทุกท่านที่กรุณาส่งมาเพื่อเผยแพร่ และเพื่อสะดวกแก่การพิจารณาขอแนะนำดังนี้

เรื่องที่จะนำลง

1. งานค้นคว้าทดลองทางวิชาการสัตวแพทย์ และทางสัตวบาลที่ทำทั้งในประเทศและนอกประเทศ หรือวิทยานิพนธ์
2. งานแปลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิชาการสัตวแพทย์ และสัตวบาล
3. งานย่อเอกสารที่เป็นประโยชน์ในวงการสัตวแพทย์และสัตวบาล
4. ข่าวสัตวแพทย์ต่างประเทศ
5. ข่าวเกี่ยวกับสมาชิกทั่ว ๆ ไป
6. บทความที่ออกวิทยุ หรือโทรทัศน์
7. คำถาม—คำตอบ
8. จดหมายถึงบรรณาธิการ
9. อื่น ๆ

ต้นฉบับ

1. ภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษเท่านั้น ถ้าเป็นภาษาอังฤกษ ควรมีเรื่องย่อและชื่อเป็นภาษาไทย ถ้าเป็นภาษาไทยควรมีเรื่องย่อ และชื่อเป็นภาษาอังกฤษ
2. ต้นฉบับ ควรพิมพ์ดีด หรือใช้เขียนก็ได้ให้อ่านชัดเจน
3. การลำดับเรื่อง ควรเรียงดังนี้
   - ชื่อเรื่อง ให้มีชื่อ ภาษาอังกฤษ
   - ชื่อผู้เขียน ให้มีชื่อภาษาไทย และภาษาอังกฤษ พร้อมทั้ง ปริญญา สถาบันที่ทำงาน โทรศัพท์ คำนำ ดำเนินเรื่อง วิจารณ์ สรุป

4. เอกสารอ้างอิง ควรเรียงลำดับดังนี้
   — ผู้แต่ง, ชื่อสกุล, ชื่อตัว (ถ้าเป็นภาษาไทยชื่อตัว นำชื่อตัว นำชื่อสกุล)
   — ชื่อเรื่อง, ชื่อวารสาร (ย่อ) เล่มที่, หน้า, ปี
5. การอ้างตำรา ควรเรียงลำดับดังนี้
   — ผู้แต่ง, ชื่อสกุล, ชื่อตัว, ชื่อหนังสือ, พิมพ์ครั้งที่, หน้า, สำนักพิมพ์ เมืองที่พิมพ์, ปี
6. ภาพประกอบเรื่อง ควรเป็นภาพขาวดำ ต้องชัดเจน ขนาดโปสการ์ด ผิวหน้าเรียบ เขียนคำอธิบายแยกต่างหาก กรุณาอย่าเขียนลงในภาพ
7. การตรวจแก้ไข ถ้าต้องการตรวจเอง โปรดแจ้งให้ทราบด้วย หรือ แล้วแต่ตกลงกัน

เรื่องที่จะลงพิมพ์ จะพิจารณาโดยคณะบรรณาธิการ

สำเนาการพิมพ์ จะพิมพ์ให้ครั้งละ 25 ฉบับ อาจจะพิจารณาเพิ่มให้ถ้าต้องการค่าเรื่อง ผู้เขียนจะได้ค่าเรื่อง หน้าละ 10 บาท

สถานที่รับต้นฉบับ 1. บรรณาธิการ สัตวแพทยสาร
2. คณะผู้จัดการสัตวแพทยสาร
ชั้น 3 ตึกจักรพิชัย กรมปศุสัตว์ โทร. 821760

□ □ □

บรรณาธิการแถลง

ท่านสมาชิกที่อ่านสัตวแพทยสารในระยะหลัง ๆ มานี้คงจะมีความรู้สึกว่า หาจุดยืนที่แน่นอนไม่ได้ เช่น สารบาญ แจ้งความ และอื่น ๆ จะเห็นว่าไม่ค่อยอยู่กับร่องกับรอย เปลี่ยนตำแหน่งแห่งที่ การที่เป็นเช่นนี้ บก. ก็ใคร่จะแถลงให้ท่านสมาชิกทราบสาเหตุไว้ จุดสำคัญก็มาจาก เศรษฐกิจของการทำสัตวแพทยสาร เพื่อให้ยืนยงคงอยู่ได้ โดยที่ บก. ตั้งปฏิธานไว้ว่า จะไม่ใช้เงินของสมาคมเลย จะใช้เงินจากผู้อุปถัมภ์ (แจ้งความจาก ห้าง, ร้าน บริษัทที่ให้ความช่วยเหลือ) เท่านั้น แต่ขณะนี้ ผู้อุปถัมภ์รายใหญ่ ๆ เช่น ปกหลังด้านนอก และปกหลังด้านใน เราก็ได้เปลี่ยนแปลง สารบาญ และอื่น ๆ เพื่อความเหมาะสม และเพื่อการอยู่รอด และที่อยู่รอดมาได้ เพราะผู้อุปถัมภ์ ท่านเกรงใจให้การสนับสนุน บก. ก็ขอขอบคุณทุกท่านไว้ ณ ที่นี้ด้วย

เมื่อหาจุดยืนที่มั่นคงได้แล้ว สัตวแพทยสารคงจะอยู่ในมาตรฐานที่ดี และก็ด้วยความร่วมมือร่วมใจจากท่านสมาชิก ที่ช่วยกันแก้ไข ส่งข้อติชมมามาก ๆ จะได้มีจุดยืนที่ดีและเด่น การเปลี่ยนรูปเล่มคงจะน้อยลง ขณะนี้ ก็ได้มีสมาชิกให้ข้อคิด ติชม มาหลายอย่าง บางท่านบอกว่าอยากให้กระดาษดีกว่านี้ จะทำให้มาตรฐานสูงขึ้น บก. ก็เปลี่ยนมาให้ท่านเล่มนี้แล้ว โดยใช้กระดาษปอนด์ให้รู้สึกน่าอ่านขึ้น

บางท่านก็ติมาว่า ชื่อหนังสือว่าเป็น เยอรนัล ทำไมจึงมีเรื่องเป็นเหมือนสารคดี มีเรื่องอื่น ๆ เข้ามาแทรก ควรจะมีเรื่องวิจัย หรือเรื่องย่อ และแปลเอกสารให้มากจะดีกว่า บก. ก็รับฟัง

จากอีกหลายท่านว่า หนังสือสัตวแพทยสารหนักไปทางเรื่อง ค้นคว้าวิจัย อ่านไม่ค่อยรู้เรื่อง มีภาษาอังกฤษมาก เอามาใช้ประโยชน์โดยตรงไม่ได้

บก. เคยคิดหลายตลบแล้ว สมาชิกสัตวแพทยสารมีมาก ย่อมต่างจิตต่างใจ และ บก. เคยได้แถลงไว้ในเล่มที่แล้ว ๆ มาว่า จะเดินสายกลางก็จะเดินต่อไปจนกว่าจุดยืน และจุดเดิน จะเปลี่ยนที่ไป ก็ต้องเปลี่ยนไปตามกาลเวลา โอกาส และสมัย

สัตวแพทยสาร ที่ยังไม่ถึงมือสมาชิก ขอได้โปรดท้วงติง แจ้งที่อยู่ของท่านให้ถูกต้องด้วยครับ

บก. ขอแจ้งให้สมาชิกทุกท่านทราบว่า สัตวแพทยสมาคมจะจัดประชุมวิชาการครั้งที่ ๓ ในวันที่ ๒๑ และ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๑๘ ณ คณะสัตวแพทยศาสตรจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย พร้อมกับมีประชุมใหญ่วิสามัญ เพื่อพิจาณาข้อบังคับของสมาคม ที่ได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลง แก้ไขเพิ่มเติม ข้อบังคับเดิม พ.ศ. ๒๕๐๒ และแก้ไขใหม่เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๖ แต่ยังไม่ได้รับหลักการจากที่ประชุมใหญ่ ขอให้สมาชิกทุกท่านมาช่วยกันร่วมแก้ไข จะได้มีจุดยืนแห่งเดียวกัน

เหลือเวลาอีก ๕ เดือนเท่านั้น ที่สัตวแพทย์จะมีโอกาสเป็นสมาชิกสัตวแพทยสมาคมได้โดยเสียเงินถูก คือ สามัญประจำปี ๒๕ บาท สามัญตลอดชีพ ๓๐๐ บาท ถ้าเลยเวลานี้ไปแล้ว ค่าสมาชิกจะเพิ่มขึ้นเป็นดังนี้ สามัญประจำปี ๔๐ บาท สามัญตลอดชีพ ๕๐๐ บาท.

บก.

โชวจิวแห่งพ้าทักษิณ

โดย **ภูธรพ้าทักษิณ**

ในระยะสองปีที่ผ่านมานี้ ได้มีคณะบุคคลจากเมืองไทยไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนหลายคณะ มีทั้งนักกีฬา นักการฑูต และคณะแพทย์ เมื่อกลับมาต่างก็บรรยายความประทับใจในความเก่งกล้าในเชิงกีฬา ความมีระเบียบวินัย และความก้าวหน้าทางการแพทย์และอนามัยของจีนแผ่นดินใหญ่ โดยการรับรองและรับรู้ของทางราชการเรา ผิดกว่าเมื่อสิบกว่าปีก่อน ซึ่งถ้าใครรับเชิญหรือเล็ดลอดเข้าไปเยี่ยมดูกิจการของจีนแดงกลับมาเป็นต้องถูกสันติบาลเชิญตัวไปสอบสวนเสียหลายวัน กว่าจะหมดสงสัยปล่อยกลับบ้านแต่บางคนก็โชคดีได้รับเชิญไปพักที่โฮเต็ล 'ลาดยาวฮิลตัน' ต่อเลยก็มี ในวงการสัตวแพทย์เราจึงได้ไปดูงานกันแต่ที่สาธารณรัฐจีนไต้หวันมากมายหลายคณะ บางครั้งเดินสวนกันเกือบชนกันแถวไทเป ไทจุง ไทนาน และเป่โถว ต่างก็ได้รับความประทับใจในเรื่องสมาคมชาวนา ซันมูนเลค นายพลจุ้งฉุ่งกัง (วีรบุรุษแห่งไต้หวัน ท่านผู้นี้ดูเหมือนจะเรียกชื่อตามสำเนียงแต้จิ๋วว่าแต้เซ่งกง เป็นผู้นำทัพขับไล่ชาวฮอลันดาที่มายึดครองไต้หวันออกไป) ดร. ซุนยัดเซ็น (บิดาแห่งสาธารณรัฐจีน) ท่านประธานาธิบดีเจียง และการเลี้ยงน้ำชา อาหารจีนกับการ 'กำเบ้ย' กลับมาด้วยความชุ่มฉ่ำ ทั่วหน้ากัน

แต่ในปัจจุบันและต่อไปภายหน้า เพื่อให้ทันสมัยทัดเทียมวิชาชีพอื่น วงการสัตวแพทย์และสัตวบาลเราก็น่าจะได้ส่งคณะไปดูงานบนผืนแผ่นดินใหญ่จีนกับเขาบ้าง อาจจะได้รับแนวความคิดและเทคนิควิธีการใหม่ ๆ อย่างที่วงการแพทย์ไทยได้ไปพบเห็นมาแล้ว เช่น โครงการแพทย์เท้าเปล่า (เห็นจะแปลเป็นภาษาจีนแต้จิ๋วอย่างดำน้ำได้ว่า เซียะคาซิงแซ) การฝังเข็ม (จัมหยั่ม Acupuncture) ซึ่งน่าจะนำมาปรับใช้ได้กับ การฉีดยาชากดประสาท (nerve block, epidural anaesthesia) ในบรรดาดาวร้ายร้อยแปดดวงซึ่งจุติมาเกิดเป็นพลพรรค

กู้ชาติเขาเนียซัวเปาะอันมีซ้องกั๋งเป็นหัวหน้า ก็มีอยู่นายหนึ่งซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญการรักษาโรคม้า นับเป็นเกียรติประวัติของวงการสัตวแพทย์จีนมาแต่ครั้งนั้น นได้ผ่านสัตวบาลเราก็น่าจะได้รู้เห็นว่าเขามีวิธีการผลิตอย่างไร จึงผลิตโปรตีนจากเนื้อสัตว์ได้เพียงพอเลี้ยงประชากร ๘๐๐ ล้าน อาจจะมีการเลี้ยงสุกรและไก่เบ็ดแถบบริเวณที่อุดมสมบูรณ์เป็นอู่ข้าวอู่ปลา เช่น แถบกังหนำ (ผั่งใต้ของแม่น้ำแยงซีเกียง) กังโอ๊ว (ลุ่มแม่น้ำแยงซีเกียงและทะเลสาปทั้งห้า) เสฉวน กวางตุ้ง และยูนาน โดยเฉพาะมณฑลเสฉวนมีชื่อเสียงในเรื่องสมุนไพรมากมายหลายชนิด และคุณภาพสูง น่าจะเป็นแหล่งที่ได้รับความสนใจจากนักเภสัชวิทยา อีกอย่างหนึ่งก็น่าจะได้ไปชมการผลิตปศุสัตว์แถบดินแดนตะวันตกวันตกนอกกำแพงใหญ่ซึ่งได้แก่ แควันซินเกียง กันซู ชิงไฮ และมองโกเลีย หรือหากจะได้ไปชมการเลี้ยงจามรี (yaks) ในทิเบตด้วยก็นับว่าน่าสนใจไม่น้อย

นายแพทย์หทัย ชิตานนท์ หนึ่งในคณะแพทย์ซึ่งไปเยือนแผ่นดินใหญ่จีนเขียนเล่าไว้ใน 'ไทยรัฐ' ว่า มีคำกล่าวทั่วไปในบรรดาชาวจีนว่า ชายใดจะมีความสุขที่สุดในชาตินี้ ก็ต่อเมื่อได้ไปพบและรักสาวงามที่เมืองซูโจว แล้วพาเธอไปท่องเที่ยว (ฮันนีมูน) ที่เมืองหังโจว และไปรับประทานอาหารที่เมืองกวางโจว ผู้เขียนเคยอ่านพบคำพังเพยจีนบทหนึ่งว่า 'บนฟ้ามีสรรค์ บนดินมีโซวหัง' ในคำพังเพยนี้ 'โซวหัง' อันได้แก่เมืองโซวจิวและฮั่งจิว (นี้เรียกตามสำเนียงแต้จิ๋ว ถ้าภาษาจีนกลางก็เป็นซูโจวและหังโจว) เปรียบได้กับสรวงสวรรค์บนดินมีทิวทัศน์ธรรมชาติงดงามขึ้นชื่อลือชามาแต่โบราณกาลจนถึงปัจจุบันนี้ และโซวจิวยังมีชื่ออีกว่าเป็นดินแดนแห่งสาวงามเคยได้รับการคัดเลือกเป็นฮองเฮา (มเหสี) และกุยฮุย (สนมเอก) บาทบริจาริกาของฮ่องเต้ (จักรพรรดิ) ตลอดมาในประวัติศาสตร์อันยาวนานนับพันปีของจีน ส่วนเมืองกวางโจวอันอยู่ในมณฑลกวางตุ้งนั้น ก็ขึ้นชื่อลือชาในเรื่องรสอาหารว่ายอดโอชะ ทำให้ชื่อเสียงในเรื่องรสอาหารจีน ระบือไปทั่วโลก เป็นต้นตำรับอาหารประเภทหนวดเต่าเขากระต่าย เช่น แกงจืดลิ้นไก่ อุ้งเท้าหมีตุ๋น มันสมองลิงสด ฯ ล ฯ

ผู้เขียนมาลองคิดดูว่า ดินแดนภาคเหนือของประเทศเราแถบเชียงใหม่ ลำปาง ลำพูน

และเชียงราย ก็มีทิวทัศน์งดงามเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เลื่องลือทั้งในบรรดาคนไทยและชาวต่างประเทศ ประชาชนในท้องถิ่นก็อัธยาศัยดี สุภาพหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส ธิดาแม่ปิง แม่วัง แม่ลี้และกว๊านพะเยาเคยได้รับการคัดเลือกเป็นสาวไทยและรองนางสาวไทยไม่เว้นแต่ละปี าคันตุกะหนุ่มผู้ไปเยือนเมืองเหนือลอดถ้ำขุนตาลขึ้นไปแล้วล้วนประทับใจไม่อยากกลับแต่ จพัง สมสมัญญานามว่า 'ถิ่นไทยงาม' น่าจะเปรียมได้ว่าเป็น โซวจิวแห่งสยาม'

จำลอง พิศนาคะ ผู้บุกเบิกในบรรดานักแปลเรื่องจีนยุคหลัง บรรยายไว้ในหนังสือ มิรหยกภาค ๕ ว่า ผู้คนชาวกังหนำ (รวมทั้งโซวจิว) มีสำเนียงพูดอ่อนหวานไพเราะน่าง โดยเฉพาะชาวโซวจิวมีผีปากคารมคมคาย ถึงกับว่าถ้าใครเจรจาโต้ตอบกันด้วยคารมแล่ ก็มักจะถามกันว่าเป็นคารมของชาวโซวจิวหรือ เรื่องผีปากและคารมนี้ผู้เขียนคิดว่าท่านที่เคยไปแอ่วซ๊อ ผ้าผ้าย ผ้าไหม และของที่ระลึกแถวสันกำแพง บ่าซาง หรือแม้กระทั่งร้านในเวีย คงเห็นด้วยกับผู้เขียนว่า ละอ่อนคนขายนั้นคารมสำนวนเหลือกำลัง โต้ตอบผู้ซื้อได้เป็นโมงไม่จนผีปากและคารม เข้าร้านไหนแล้วที่จะกลับออกมามือเปล่านั้นยากนักหนา ยิ่งถ้าแอ่วตามบ้านด้วยแล้ว คุณเธอก็เจรจาปราศรัยเป็นระหัสโวหาร หากไม่รู้ล่วงหน้าไปก่อนหรือมีเพื่อนชาวท้องถิ่นไปด้วยช่วยแนะนำโต้ตอบให้แล้วถอดโค้ดไม่ออก พังไม่รู้เรื่องตอบประเด็น เป็นได้ปล่อยไก่กันเป็นฝูงๆ ให้สาวเจ้าได้หัวเราะเป็นที่ชื่นบาน เรื่องสำเนียงเจรจนหวานนั้นก็เกือบไม่ต้องกล่าวถึง ใครได้ฟังเสียง 'เจ๊า' ของสาวถิ่นไทยงามแล้วไม่เคลิบเคลิ้มจนไม่อยากจากหรือลากลับบ้านก็นับว่าใจแข็งมาก

ผู้แปลท่านเดียวกันนี้ ยังได้บรรยายไว้ในหนังสือเรื่องเดียวกันอีกตอนหนึ่งว่า 'ชาวโซวจิวมีอาหารประจำวันที่มีรสชาติปรุงแปลกกว่าอาหารของเมืองอื่น เหตุว่าอาหารทุกอย่างเคี่ยวน้ำตาลลงไปจนหวาน ส่วนที่มันก็ผัดเสียจนมันเยิ้ม ติดช้อนติดตะเกียบเหนียวเหนอะ' ท่านที่ได้เคยลองลิ้มรสอาหารพื้นเมืองภาคเหนือของเราแล้ว ก็คงทราบว่ามีความคล้ายคลึงกันในข้อนี้ชอบกลอยู่ คือ ไม่ว่าจะเป็นน้ำพริกอ่อง แกงฮังเล หรือลาบเมืองอันเป็นอาหารขึ้นชื่อ ก็ล้วนแต่หวานๆ มันๆ จนหยาดเยิ้มทั้งนั้น ไม่มีรสชาติจัดเหมือนอาหารอื่นของประเทศเรา

ด้วยเหตุผล ๓–๔ ประการดังกล่าวมาแล้วนี้ ผู้เขียนจึงใคร่ขอสรุปว่า เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง หรือพะเยาของเราสมควรได้รับคำอุปมัยว่าเป็นโซวจิวแห่งพ้าทักษิณ' (เทียน-น้ำโซวจิว) มิใช่หรือ

โอ้ ลานนาไทย ถิ่นไทยงาม อดีตราชอาณาจักรอันสืบเนื่องมาจากราชอาณาจักรอ้ายลาวและน่านเจ้า

โซวจิว ถิ่นจีนงาม เมื่อไรหนอจะได้ไปยลสวรรค์ (จีน) บนพื้นพิภพแผ่นดินใหญ่ (ตงง้วน)

เพื่อให้เข้าบรรยากาศ เพลงบีดรายการควรเป็น 'โป๊ยกังเหล็ง' จากวงมโหรี หรือ เพลงมังกรข้ามนที (ก้วยกังเล้ง) จากวงกระจับปี่เครื่องสายจีน

หมายเหตุท้ายเรื่อง

ผู้เขียนเรื่องนี้มีความรู้ภาษาจีนอยู่ในขั้นงูปลาๆ (Pidgin Chinese) จะพูดจาเอางานเอาการกันก็ไม่รู้เรื่อง อาศัยที่เมื่อยังเด็กผู้ปกครองชอบใช้ให้อ่านหนังสือเรื่องจีน (พงศาวดาร หรือ เกร็ดพงศาวดาร) ให้ฟัง ครั้นเมื่อเรียนจบออกทำงานก็ได้ไปอยู่ภูธร-นอนไพรกว่า ๑๐ ปี ภาพยนตร์จอเงินจอแก้วก็ไม่ใคร่ได้ดูเพราะไม่มีจะดู นานๆ ได้ดูหนังขายยาบ้าง จึงอ่านแต่หนังสือเรื่องจีนกำลังภายใน คิดเป็นจำนวนเรื่องก็หลายสิบเรื่อง คิดเป็นจำนวนเล่มก็เห็นจะเกือบพันเล่ม แต่นั่นแหละคำพังเพยจีนบทหนึ่งก็ว่า 'อ่านหนังสือพันเล่ม ก็ไม่เหมือนกับเดินทางไกลพันลี้' ที่เกิดความบันดาลใจรวบรวมมาเขียนเรื่องนี้ หากมีข้อผิดพลาดประการใด ขอท่านผู้รู้ได้โปรดตักเตือนแนะนำเป็นวิทยาทานด้วย.

ครูบหมอควาย

เชื้อ ว่องส่งสาร

(ต่อจากฉบับที่แล้ว)

๒. การศึกษาสัตวแพทย์

๒๔๗๙ เริ่มเข้าศึกษาในแผนกสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย หลังจากไปชำระเงินค่าเล่าเรียนที่สำนักงานเลขาธิการแล้ว ก็ไปดูสถานที่เรียน และดูตารางสอนว่าจะเข้าเรียนที่ไหน ที่ตึกวิทยาศาสตร์ การเดินจากสำนักงานเลขาธิการตึกอักษรศาสตร์ถึงตึกวิทยาศาสตร์เล่นเอาเหนื่อย เพราะเหมือนกับเดินผ่านป่า ต้นฉำฉาซึ่งรู้จักกันสมัยนั้นปัจจุบันคือต้นจามจุรี (Enterolobium saman)

พอมาถึงหน้าตึกขาวก็พบบุรุษร่างใหญ่อ้วนแต่งกายเรียบร้อยยืนอยู่หน้าตึก มองเราตาเขม็ง ด้วยความสำนึกว่าน่าจะเป็นคนใหญ่คนโต หรือจะเป็นคณบดีก็ไม่ทราบ จึงยกมือไหว้แล้วค่อย ๆ เดินตัวลีบ ๆ ไปในตึกเพื่อดูตารางสอนว่าจะต้องเรียนอะไรที่ไหน พอขึ้นไปบนตึกก็พบชายคนหนึ่งตัดผมทรงดอกกระทุ่ม นุ่งกางเกงสีเทาไม่ค่อยจะเรียบร้อยนัก ด้วยความเข้าใจเอาว่าคงจะเป็นผู้ปกครองมาดูตารางสอนให้ลูก ๆ ของเขา จึงเดินเข้าไปเบียดดูตารางสอนกับเขาบ้าง ท่านมองท่าทางดุ ๆ แต่ก็ไม่สังหรณ์ใจ รู้สึกว่าตลอดเวลาที่ยืนดูไม่มีใครมาดูอีกเลย เราดูก็ใช้เวลานานหน่อย เพราะไม่รู้เรื่องใช้อักษรย่อทั้งนั้น วิชาหนึ่งมีทั้ง Lecture, Lab และ Tu ซึ่งก็ไม่รู้อีกว่าแปลว่าอะไร แต่ละห้องก็บอกเบอร์ไว้แต่ละเบอร์เป็นเลขหลักร้อยทั้งนั้น เช่น ๑๐๔, ๒๓๒, กำลังนึกอยู่ในใจว่า เอ! ทำไมตึกก็ไม่ใหญ่โตนักทำไมจึงมีห้องมากมายก่ายกองเสียจริง ๆ เป็นร้อย ๆ ทีเดียว ยืนงงอยู่นานเท่าไหร่ไม่รู้สึกตัว จนกระทั่งพอคนผมดอกกระทุ่มออกไปแล้ว มีคนมาดูกันเยอะแยะไปหมดยังจำได้ติดตาว่า มีคนผอมผิวเหลืองซีด ๆ คนหนึ่งมาอธิบายถึงได้ว่าการเข้าเรียนปีที่ ๑ นั้น พวก

วิทยาศาสตร์ได้แก่วิทยาศาสตร์ เตรียมแพทย์ เตรียมสัตวแพทย์มีวิชาต้องเรียนรวมกันด้วย จากวิชาที่ต้องเรียนปีหนึ่ง ๔ วิชา คือ เคมีฟิซิกส์ ไบโอ ภาษาอังกฤษ ที่เรียนรวมกันก็คือ เคมี และ ไบโอ (ชีววิทยา)

พอฟังคำอธิบายแล้ว ค่อยกระจ่างและกล้าขึ้นก็ถามว่า ก่อนเข้ามานี้พบคนสองคน และเล่ารูปร่างให้ฟังเขาบอกว่า

คนที่เรายกมือไหว้นั่นนะ คือ นายฮวด เสมียน ส่วนคนที่เราไปยืนประกบ ผมดอกกระทุ่ม คือ คณบดีคณะวิทยาศาสตร์และอักษรศาสตร์ คุณหลวงพรตพิทยพยัต เท่านั้นเอง เราก็เข่าอ่อน ทำท่าจะเป็นลม

ครุ่นคิดอยู่หลายวัน ว่าท่านคณบดีจะจำได้ และจะเหมาเอาว่าเรานี้เซ่อซ่าจริง ไม่ควรจะเรียนมหาวิทยาลัย ละแย่

วันเปิดเรียนวันแรก เรียนเคมี รวมกับเตรียมแพทย์เภสัชกรรม ที่ห้องบรรยายเคมี ไม่รู้ว่าใครเป็นใคร พวกเตรียมสัตวแพทย์มีอยู่ ๒๐ คน ก็ไม่รู้ว่านั่งกันตรงไหน กว่าจะรู้ว่าพวกเราเป็นใครทั้ง ๒๐ คนก็กินเวลาเอาเกือบอาทิตย์ การเรียนก็จับต้นชนปลายไม่ถูก การสอนเป็นแบบบรรยาย จดไม่ทัน กลุ้มพิลึก แผนกสัตวแพทย์อาศัยเรือนไม้หลังตึกเป็นที่พักพิง และก็ได้ความรู้ใหม่หลังจากได้สอบถามแล้วว่า

เมื่อเริ่มการศึกษาสัตวแพทย์นั้น มีผู้สมัครเรียนสาขานี้คือ คุณสมบูรณ์ สารทูลทัต ซึ่งในเวลาต่อมาก็ไปเรียนและสำเร็จเป็นแพทย์ ก่อนรุ่นเราซึ่งเข้าใจว่าเป็นรุ่นแรกตอนมาสมัคร ก็ปรากฏว่ามีรุ่นพี่อยู่ถึง ๒ รุ่นด้วยกัน รุ่นพี่รุ่นแรกมีคุณสำราญ วรรณพฤกษ์ คุณกฤษณ์ โตษยานนท์ คุณทองศรี วีรางกูร ๒ ท่านแรกสอบได้ไปศึกษาต่างประเทศ คุณทองศรี วีรางกูรป่วย จึงไม่มีท่านผู้ใดสำเร็จเป็นสัตวแพทย์ในรุ่นนี้

ท่านทั้งสองที่ไปเรียนต่างประเทศระหว่างสงครามก็เป็นเสรีไทย และกลับไปเรียนต่อทางสัตวแพทย์คนเดียว คือคุณสำราญ วรรณพฤกษ์ สำเร็จ M.R.C.V.S. กลับเข้ารับราชการกรมปศุสัตว์ชั่วระยะสั้นก็ลาออกไปประกอบอาชีพอื่น

คุณทองศรี วีรางกูร ก็มาเรียนพร้อมกับรุ่นพี่ซึ่งสำเร็จเป็นสัตวแพทย์รุ่นแรกซึ่ง

หลายคนเข้ารับราชการกรมปศุสัตว์ และจะครบเกษียรอายุ กันยายน ๒๕๑๘ ก็สองท่าน สำหรับคุณทองศรี วีรางกูร ถึงแก่กรรมเสียก่อนที่จะจบการศึกษา

ในระยะนี้มีผู้ได้รับทุนไปศึกษาสัตวแพทย์ต่างประเทศหลายท่านอาทิ อาจารย์ละออ คุ้มไพโรจน์ อาจารย์ประสงค์ เตมียาจล อาจารย์ลำพูน ศศิบุตร์ ดร. กำแหง พลางกูร และนายบุญ บุญทระกุล ทุกท่านสำเร็จได้ M.R.C.V.S เว้นนายบุญ บุญทระกุล คนเดียว

หลักสูตรการศึกษาสัตวแพทย์ขณะนั้น ๔ ปี เป็นเตรียมสัตวแพทย์เสีย ๒ ปี สัตวแพทย์ ๓ ปี การศึกษาสัตวแพทย์ระหกระเหินย้ายไปอยู่มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์บ้าง เกษตรศาสตร์บ้าง จึงมีผู้สำเร็จสัตวแพทย์จากจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัยเพียง ๒ รุ่น คือรุ่นพี่ และรุ่นเราซึ่งเข้าเรียนกัน ตัวย่อของปริญญาสัตวแพทยศาสตร์ ๒ รุ่นนี้ใช้คำว่า สต.บ. ส่วนผู้สำเร็จหลังจากนั้นใช้คำว่า สพ.บ.

แม้ในปีหนึ่งจะมีวิชาเรียนเพียง ๔ วิชาเท่านั้น และนอกจากบรรยาย ยังมีติว คือ ทบทวน และมีภาคปฏิบัติก็ยังเป็นการยากที่จะสอบผ่าน ทั้งนี้ต้องสอบได้ทุกวิชาจึงจะผ่าน ถ้าตก ๑ วิชา ให้สอบแก้ตัวใหม่เรียก รี เอกแซม

ถ้าตก ๒ วิชาให้เรียนซ้ำ เรียก รี พิท

ถ้าตก ๓—๔ วิชา เรียก รี ไทน์

คำว่ารี....นั้นเรากลัวกันนักกันหนา ซึ่งก็มีบางคนเวียนเข้าเวียนออกจนกระทั่งตั้ง ๑๗ ปีจึงสำเร็จก็มี จากผลของการรีนี้เองทำให้พวกเรา ๒๐ คนนั้นมาสำเร็จเอาปีสุดท้ายเพียง ๑๒ คนเท่านั้น

ในบรรดาวิชา ๔ วิชาที่เรียนนั้น ส่วนใหญ่ก็ได้ศึกษามาบ้างจากชั้นมัธยมปีที่ ๘ (ปัจจุบันเทียบ มศ. ๕) แต่ละเอียดกว้างขวางกว่า ที่น่าขันก็คือวิชาภาษาอังกฤษ เรียนมาตั้งอยู่ชั้นมัธยมปีที่ ๑ ตั้ง ๗—๘ ปีก็ยังเอาดีไม่ได้ พอมาเข้าเรียนอาจารย์เป็นฝรั่ง Mr. Davies เท่านั้นสั่นเป็นเจ้าเข้า หนังสือเรียนก็เล่มนิดเดียวคือ Threasure Island อาจารย์ก็ไม่รู้เอาอะไรมาถามจะหล่นเสียให้ได้

มารเริ่มผจญ ที่มหาวิทยาลัยมีสโมสร มีโต๊ะบิลเลียดที่หอพักสำหรับนิสิต เรียกกันว่า หอใหม่ แต่เก่าคร่ำคร่าก็มีโต๊ะบิลเลียดแต่เป็นโต๊ะเล็กขนาดกว้างสองศอก ยาววา โต๊ะที่สโมสรเป็นโต๊ะสำหรับรุ่นพี่ เรารุ่นน้องอาจเอื้อมไม่ได้ สอนให้รู้จักระบบอาวุโส (Seniority)

การทำอะไรไม่รู้จักระบบอาวุโสต้องได้รับโทษเรียกกันว่า "ราหูพิโรธ" ดีอยู่อย่างก็คือก่อนจะลงโทษนั้น เขาจะเตือนก่อน เมื่อได้รับคำเตือนแล้วไม่หยุดยั้ง หรือดื้อรั้นจะต้องถูกจับโยนน้ำ ถ้าโทษหนักถูกโยนบกก็มี แต่เป็นเรื่องนาน ๆ มีทีไม่สู้จะมีบ่อยนัก การนับถือระบบอาวุโสจึงขลังนัก

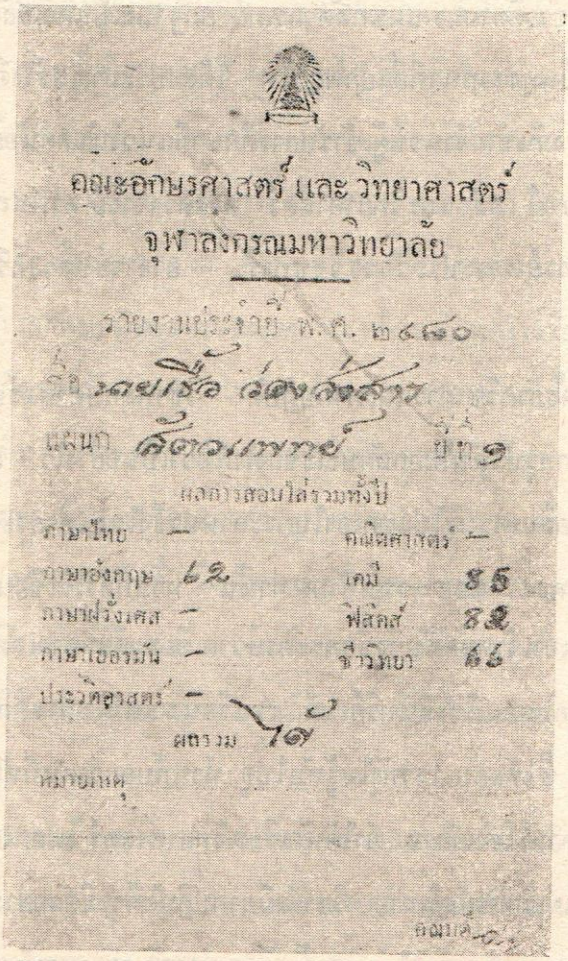
ที่โต๊ะเล็กนี่เองพวกเราไปเล่นกัน ๔ คน พวกละ ๒ คนเล่นกันเกือบทุกเย็น การศึกษาหย่อนยานไป การสอบของจุฬาแบ่งเป็น ๒ เทอมคือกลางปีกับปลายปี เนื่องจากการเรียนหย่อนยาน การสอบกลางปีผลก็ออกมาอย่างลูกผีลูกคน จึงเป็นการเตือนสติอีกครั้งหนึ่งก่อนสอบไล่

กิจกรรมบางประการเริ่มขึ้นคือ การถวายบังคมพระบรมรูปทรงม้า งานนี้เกือบจะเป็นงานของจุฬา นิสิตแต่งตัวชุดขาว เสื้อนอกคอปีดกระดุม ๕ เม็ดมีแผงคอสีต่าง ๆ ตามคณะ วิศวกรรมสีเลือดหมู วิทยาศาสตร์สีเหลือง แพทยศาสตร์สีเขียว คณะสัตวแพทย์ยังเป็นเตรียมขึ้นอยู่กับคณะวิทยาศาสตร์จึงใช้แผงคอสีเหลือง หลังถวายบังคมพระบรมรูปแล้ว ก็เดินเที่ยวเล่นในบริเวณเขาดินวนา ดูเป็นสิงภาคภูมิอย่างยิ่ง

ประมาณเดือนพฤศจิกายน ก็มีการแข่งขันฟุตบอลประเพณีระหว่างจุฬาลงกรณ-มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง ซึ่งขณะนั้นก็มี ๒ มหาวิทยาลัยเท่านั้น ชิงถ้วยพระราชทาน เก็บเงินบำรุงกองทัพบก ฟุตบอลที่ลงเล่นกันไม่ค่อยจะเท่าไหร่ กองเชียร์ซิมีความสำคัญสุดยอด นิสิต นิสิตา แต่งสีชมภู นิสิตใส่เสื้อสีชมภู นิสิตานุ่งกระโปรงสีชมภู จวน ๆ จะมีการแข่งขันหัวหน้าคณะจะบอกให้เอาเสื้อไปย้อมสีชมภู ที่จะตัดใหม่ก็ได้ไม่ห้าม เราอยู่ในจำพวกทุนน้อยก็เก็บเอาเสื้อมาย้อมสีชมภูแล้วก็ไปเชียร์กับเขา ฝ่ายจุฬา ๆ นักศึกษามีน้อย เลือกผู้เล่นไม่ค่อยจะได้มากนัก แม้อาจารย์ก็ยังลงเล่น อาจารย์หลวงศรีสมรรถวิชากิจ ลงเล่นเป็นแบคหลัง อาจารย์กิมเฮี้ยน (ปัจจุบันศาสตราจารย์ ดร. พิมล กลกิจ อธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น) ก็ลงเล่นเป็นแบคหน้า การแข่งขันกระทำกันทุกปี ผลมักจะปรากฏว่าจุฬา ๆ เป็นฝ่ายปราชัยเสียเป็นส่วนมาก

แผนกสัตวแพทย์ ถึงแม้จะเป็นแผนกเล็กก็ยังส่งผู้แทนเข้าทีมมหาวิทยาลัยถึง ๒ คน นับว่าไม่เลวทีเดียว คือ คุณเอนก ยมจินดา และ คุณสมุทร เจริญรัถ สิ่งที่น่าภูมิใจอย่างยิ่งก็คือ เรามีรุ่นพี่เป็นผู้แทนคณะวิทยาศาสตร์ได้ทั้ง ๆ ที่เรามีไม่กี่คน ผู้นั้นคือคุณชุบ นาคสวัสดิ์ (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น ครรชิต)

หลังฟุตบอลประเพณี ต้นก้ามปูเริ่มออกดอก ติดฝัก ฝักแก่ เริ่มร่วง ฝักก้ามปู เริ่มร่วงเป็นสัญญลักขณ์ของการสอบไล่ เสียงตกของฝักก้ามปูแต่ละฝักทำให้สมองสะเทือน คล้ายกับเตือนว่าดูหนังสือเสียทีซิ จะสอบอยู่แล้ว และแล้วการสอบก็มาถึง เราเข้าสอบกัน หมดทุกคนด้วยความหวัง หลังจากนั้นก็รอฟังผล ต่างคนต่างก็แยกย้ายกันกลับภูมิลำเนาเดิม แล้วเราก็จากกัน

คณะอักษรศาสตร์ และวิทยาศาสตร์
จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย
รายงานประจำปี พ.ศ. ๒๔๗๐
ชื่อ นายเชื้อ [illegible]
แผนก [illegible] ปีที่ ๑
ผลการสอบไล่รวมทั้งปี
ภาษาไทย –
ภาษาอังกฤษ ๖๒
ภาษาฝรั่งเศส –
ภาษาเยอรมัน –
ประวัติศาสตร์ –
คณิตศาสตร์ –
เคมี ๕๕
ฟิสิคส์ ๕๒
ชีววิทยา ๖๖
ตลอดปี ๗๗
หมายเหตุ
คณบดี

พบกันอีกครั้งตอนประกาศผล ใจตุ๋ม ๆ ต้อม ๆ เราตื่นขึ้นรถน้ำมนต์แต่เช้า มาถึงมหาวิทยาลัยก่อนเพื่อน ดูประกาศตัวเองก่อนว่าได้ หรือ ตก พันเคราะห์ไปที เราผ่าน ดูเพื่อน ๆ ตกก็มี แก้ตัวใหม่ก็มี คนที่เล่นบิลเลียดด้วยกัน ตกต้องออกไปหนึ่ง ตกซ้ำชั้นไปอีก ๑ คน เสร็จแล้วไปรับใบประกาศผล เล็กนิดเดียว แต่ศักดิ์สิทธิ์

เปิดเทอมใหม่ด้วยความภาคภูมิใจ ได้ศึกษาเตรียมสัตวแพทย์ปีที่ ๒ พวกเราร่อยหลอไป ๔–๕ คน ปีนี้จุฬาฯ กำลังพัฒนา บ่าต้นก้ามปูถูกโค่นจะปรับที่เป็นสนาม หอประชุม และสระน้ำ รวมทั้งเสาธง ซึ่งเราภูมิใจเป็นหนักหนาว่าเป็นเสาธงที่สูงที่สุดในเมืองไทย ก่อนหน้านี้เสาธงสถานทูตอังกฤษสูงที่สุดคราวนี้ของจุฬาลงกรณ์

ยิ่งกว่านั้นข่าวดีตามมา แผนกสัตวแพทย์ ยกฐานะเป็นคณะสัตวแพทยศาสตร์ ได้ที่จำนวน ๕๐ ไร่ซึ่งเป็นทุ่งแรกนาที่สี่แยกพญาไท ได้งบประมาณสร้างตึกตั้งเจ็ดหมื่นบาททำให้เคลิ้มฝัน แต่ตรงกันข้ามจำนวนผู้เข้ารับการศึกษามีแนวโน้มลดน้อยลง ปีนี้เราเรียนอินทรีย์เคมีรวมกับแพทย์ เภสัชและวิทยาศาสตร์ ศาสตราจารย์ ดร. แถบ นิละนิธิ เป็นผู้สอน พีซิกส์อาจารย์หลวงประวัติวรวิชชุการี อาจารย์หลวงศรีสมรรถวิชากิจสอนพฤกษศาสตร์

ทุกวิชามีทั้งภาควิชาการและภาคปฏิบัติ วิชาพฤกษศาสตร์อาจารย์ก็ให้นักเรียนหาใบไม้แปลก ๆ มาวาดรูปแล้วก็บอกลักษณะของใบไม้ว่าเป็นอย่างไร เพื่อนเราบางคนเวลาหาใบไม้เพื่อให้เป็นที่ครื้นเครงก็ไปแบกเอาใบกระดาษมาซึ่งใหญ่เท่ากระดังมาในชั้น พวกเราก็หัวเราะกันครื้นเครง พออาจารย์เข้ามาเท่านั้น ท่านก็สั่งให้เขียนรูปใบไม้เท่าของจริงลงบนกระดาษ เล่นเอาเจ้าหมอนั่นวิ่งซื้อกระดาษวาดเขียนเสียหลายเล่ม

อาจารย์แถบสอนวิชาอินทรีย์เคมี เราเรียนรวมกันหลายคณะ ระหว่างบรรยายอาจารย์ชอบทบทวน ชี้ให้ตอบ เราทำไม่รู้หันไปดู ท่านก็บอกว่าคนที่หันนั่นแหละ เล่นเอาสะดุ้ง คนเรียนเก่งท่านไม่ค่อยถาม จำได้นักเรียนวิทยาศาสตร์ น.ส. เชื้อ วิชัยวัฒนะ สอบทีไรได้ที่หนึ่งทุกที ไม่ยักค่อยโดนถาม วิชาเคมีภาคปฏิบัติก็จะมีตัวอย่างสิ่งของให้หาว่ามีธาตุอะไรบ้าง ตามวิธีการ แต่บางคนไม่อย่างนั้น หาทางลัดเช่นดมดูบ้าง ชิมบ้าง ละลายน้ำแบบร่อนแร่บ้าง อาจารย์ผู้คุมก็ใจดีสมชื่อ คือ อาจารย์วารี เวลาส่งผลก็แอบดูเอาบ้างพาตัวตลอดรอดฝั่งไปได้ แต่ถ้าอาจารย์แถบเข้ามาดูทีไรสั่นกันหมด เพราะไม่ได้อ่านวิธีการ การทำปฏิบัติการไม่มีอะไรดีเท่าตอนทำเหล้า ทำกันหลายอาทิตย์ยืดเยื้อ ทำไปชิมไปหน้าแดงไปตาม ๆ กัน

เวลาผ่านไป สอบกลางปีได้บ้างตกบ้าง จนกระทั่งปลายปี คณะสัตวแพทย์เริ่มก่อสร้าง ตึกรูปขวางถนนเนื่องจากอาจารย์มัน เฟรดี ผู้ออกแบบคิดถึงทางลมและแสงแดด จนมีคนพูดว่าตึกมอญ เพราะเขาว่ามอญชอบขวาง ด้วยงบประมาณ ๗๐,๐๐๐ บาทได้ตึก ๒ ชั้นโก้ ดูไกล ๆ คล้ายเรือตำน้ำ เคยเกร่ไปดูขณะก่อสร้าง พบเจ๊กกินข้าวต้ม ส่วนกับนั้นคือกรวดแช่เกลือ ถามว่าทำไมเป็นเช่นนั้น เขาบอกว่ากินแล้วมีแรง

ขึ้นปี ๓ เรียกว่าสัตวแพทย์ปี ๑ ย้ายไปเรียนตึกใหม่มี ๒ รุ่นด้วยกัน คือรุ่นพี่ (รุ่น ๑) และรุ่นน้อง (รุ่น ๒) รุ่นเรามี ๑๒ คน โหลหนึ่งพอดี รุ่นพี่มี ๙ คน รวม ๒๑ บ๊อกพอดี การเดินทางไปเรียนต้องต่อรถ มีรถขาวเดิน ๒ สาย ไปประตูน้ำ กับสายผ่านถนนพญาไท ซึ่งผ่านตึกสัตวแพทย์ด้วย ตัดกันที่ราชเทวี เราต้องต่อรถที่ราชเทวี เพราะที่ต่อรถนี้เองทำให้เพื่อนเราพบเจ้าสาวเพราะมาต่อรถเหมือนกันแต่ไปเรียนการเรือนที่วิสุทธ-คาม นี่แหละบ่อเกิดของร้านรวมทองในปัจจุบันละ การเรียนปีนี้เริ่มเรียนเกี่ยวกับสัตว์ เรียนกระดูก ซึ่งจะต้องท่องจำทุกส่วนสัดจนกระทั่งต้องเอากระดูกไปท่องที่บ้าน บางคนแอบขโมยกระดูกเอาไปเสียคนเดียว บางคนเอากระดูกขาตอนบนรูปร่างคล้ายปืนถือขู่เด็กก็มี ท่านผู้นี้คือ ม.ร.ว. สรวมสุข สุขสวัสดิ์ ถึงแก่กรรมยังไม่จบ แปลกระยะหลังมีนิสิตสัตวแพทย์สกุล สุขสวัสดิ์ เหมือนกันก็ถึงแก่กรรมขณะศึกษา การศึกษาเริ่มคึกคัก มีการเรียนขี่ม้า โก้อย่าบอกใครเลย นิสิตสัตวแพทย์ขี่ม้าเก่งจนถึงนำกีฬาขี่ม้าไปแสดงที่จุฬาฯ โดยเจ้าถิ่นจุดปะทัดใส่ อานไปเลย

พลตรี หม่อมเจ้าทองทีฆายุ ทองใหญ่ ทรงสอนวิชาสรีระวิทยาหน้าที่ของอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย ทรงตรัสเสมอ ๆ ว่า "สัตวแพทย์เหมือนยังกะเพชรกะพลอย ชาติยังต้องการ" พระองค์ท่านทรงเรียนวิชาทหารม้า และเห็นว่าวิชาสัตวแพทย์สำคัญก็ทรงศึกษามาด้วย พระองค์ทรงโปรดให้นำสีฟ้าหม่นของทหารม้ามาเป็นสีสัตวแพทย์ด้วย รูปปั้นครึ่งพระองค์ท่านยังอยู่ที่กรมการสัตว์ทหารบก

สัตวแพทย์ทหารมาเป็นอาจารย์ ๒ ท่าน คือ หลวงสนั่น รักษ์สัตว์ (ยศครั้งสุดท้าย พลจัตวา) สอนวิชาการเลี้ยง ทุกครั้งที่ปิดเทอม ท่านจะพานิสิตไปดูสถานีต่าง ๆ ที่เลี้ยง

สัตว์ของทหาร อาทิ กาญจนบุรี ซับม่วง และเชียงใหม่ อีกท่านหนึ่ง คือ หลวงสนิทรักษ์สัตว์ (ยศครั้งสุดท้าย พ.อ.) ท่านอาจารย์ผู้นี้เกียรติประวัติสูงส่ง ท่านเรียนฝรั่งเศสสมัยหลวงพิบูลสงคราม หลวงประดิษฐ์มนูธรรม ได้รับปริญญาดุษฎีบัณฑิต เมื่อมารับราชการก็มีเกียรติได้รับเหรียญดุษฎีมาลาเข็มศิลปวิทยา อาศัยท่านเป็นคนกลางรู้จักทั้งหลวงพิบูลสงคราม และหลวงประดิษฐ์มนูธรรม และไม่สนใจการเมืองจึงทำให้ท่านด้อยยศ คือเมื่อหลวงพิบูลสงครามเป็นใหญ่ก็บอกว่าหลวงสนิทรักษ์สัตว์ เป็นพวกหลวงประดิษฐมนูธรรม สมัยหลวงประดิษฐมนูธรรมเป็นใหญ่ก็บอกว่าหลวงสนิทรักษ์สัตว์เป็นพวกหลวงพิบูลสงคราม ดวงก็เลยจู่

นอกจากนั้นก็มีอาจารย์ฝรั่ง ๒ ท่าน คือ ดร. อาร์ พี โยนส์ กับ ดร. เอฟ ดับเบิลยู วิทเธอ

ดร. อาร์ พี โยนส์ อยู่เมืองไทยนาน ๆ เข้าใจภาษาไทยดี แต่ท่านไม่พูด บางทีท่านขอตะไกรเป็นภาษาไทยว่า "ตะกราย" เล่นเอาต้องวิ่งไปเปิดปทานุกรมไทย อังกฤษ และแล้วก็ไม่พบจนต้องมาถามใหม่ พุดโธ่ "ซิสเซอส์ เจ้าตะไกรนั่นเอง"

ดร. เอฟ ดับเบิลยู วิทเธอ ร่างสูงยาว เดินเก้งก้าง พูดอังกฤษชัด สนุก วันหนึ่งลูกศิษย์ไปถามว่า "อาจารย์ ทำไมจึงสูงนัก" ท่านยิ้มแล้วยกเท้าวางบนโต๊ะซึ่งท่านวางได้สบายแล้วถามว่า "ทำไมเท้าฉันใหญ่" ลูกศิษย์ก็เงียบ

พอผ่านไปถึงปี ๔ สงครามเริ่มเกิดในยุโรป สาเหตุเยอรมันเริ่มขยายอาณาเขตบุกแบบสายฟ้าแลบยึดประเทศต่าง ๆ จนกระทั่งบุกยึดโปแลนด์ ซึ่งมีสัมพันธ์ทางทหารกับอังกฤษ อังกฤษยื่นคำขาดให้เยอรมันถอนทหารออก เยอรมันไม่รู้คำว่าถอนเลยไม่ถอน อังกฤษก็ประกาศสงคราม การสงครามขยายตัวเป็นสงครามโลกลุกลาม สิ้นปีรุ่นที่จบการศึกษาไป ๘ คน ตกมาเรียนกับรุ่นเราหนึ่งคน ความจริงแล้วการศึกษาปี ๓,๔ และ ๕ ไม่ค่อยมีตก การมีคนตกซ้ำชั้นทำให้เรารู้สึกเย็นสันหลังไปตาม ๆ กัน โดยเหตุที่รุ่นมีคนตายไปหนึ่งคนเหลือ ๑๑ ก็พอดีมีคนมาเพิ่มก็เลยครบโหลเหมือนเดิม

ประเทศไทยประกาศสงคราม อาจารย์ฝรั่ง ๒ ท่านถูกควบคุมอยู่ในค่ายที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ญี่ปุ่นซึ่งเป็นกลางเริ่มมีบทบาท แนวโน้มเข้าไปเยอรมันจนกระทั่ง

เดือนธันวาคม ซึ่งเป็นเดือนปิดภาค อาจารย์หลวงสนิทรักษ์สัตว์พาไปเชียงใหม่ ดูกองผสมม้าแม่ริม คุณสุนทร ชวชาติ เพื่อนอาจารย์พาไปเลี้ยงสวนที่หนองเส้นใหญ่โตมีนักร้องจากคุ้มสาว ๆ สวย ๆ ทั้งนั้นมาร้องเพลงประชัน เราร้องกันจนหมดพุบ แม่ยังไม่หมด จำได้เพลงสุดท้ายแม่ร้องว่า "เงินหมื่นก็หาไม่ได้ ชะผู้ชายกาลี" อย่าว่าหมื่นเลย "สิบสลึงก็หาไม่ได้" ติดเนื้อติดตัวไปเชียงใหม่ก็สิบบาทเท่านั้น

วิทยุกระจายเสียงปลุกใจทุกเช้า ว่าใครบุก ไทยจะสู้เอาเลือดทาแผ่นดิน เราไปแม่ริม พบนายทหารชื่อยอด มีลูกสาวสวย ๒ คนเป็นนางงามปราจีนพึ่งย้ายมาอยู่ สวยจริง ๆ ลูกสาว เราทั้งหลายเรียกคุณยอดว่า "Father Top" ทั้งนั้น จนกระทั่งวันที่ ๘ ธันวาคม ญี่ปุ่นยกพลบุกประเทศไทยโดยขอผ่านเพื่อยึดครองเมืองขึ้นของอังกฤษ พันเคราะห์ไปที่ไทยยอมให้ผ่านและก็เลยเป็นพันธมิตรกับญี่ปุ่น จับฝรั่งเข้าค่ายรวมทั้งอาจารย์เราด้วย เราเริ่มหงอย

ขากลับมากรุงเทพ ฯ สวนกับกองทหารญี่ปุ่นหลายขบวน จนกระทั่งมาที่คณะ ๆ ถูกญี่ปุ่นยึด มหาวิทยาลัยถูกญี่ปุ่นยึด เจ้ายุ่นเต็มไปหมด การสอบสิ้นปีไม่ต้องสอบ อาศัยผลการเรียน ผ่านหมด เราทั้งโหลสำเร็จ คนส่วนใหญ่เรียกรุ่นนี้ว่ารุ่นโตโจ เพราะโตโจเป็นนายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นตอนบุกไทย

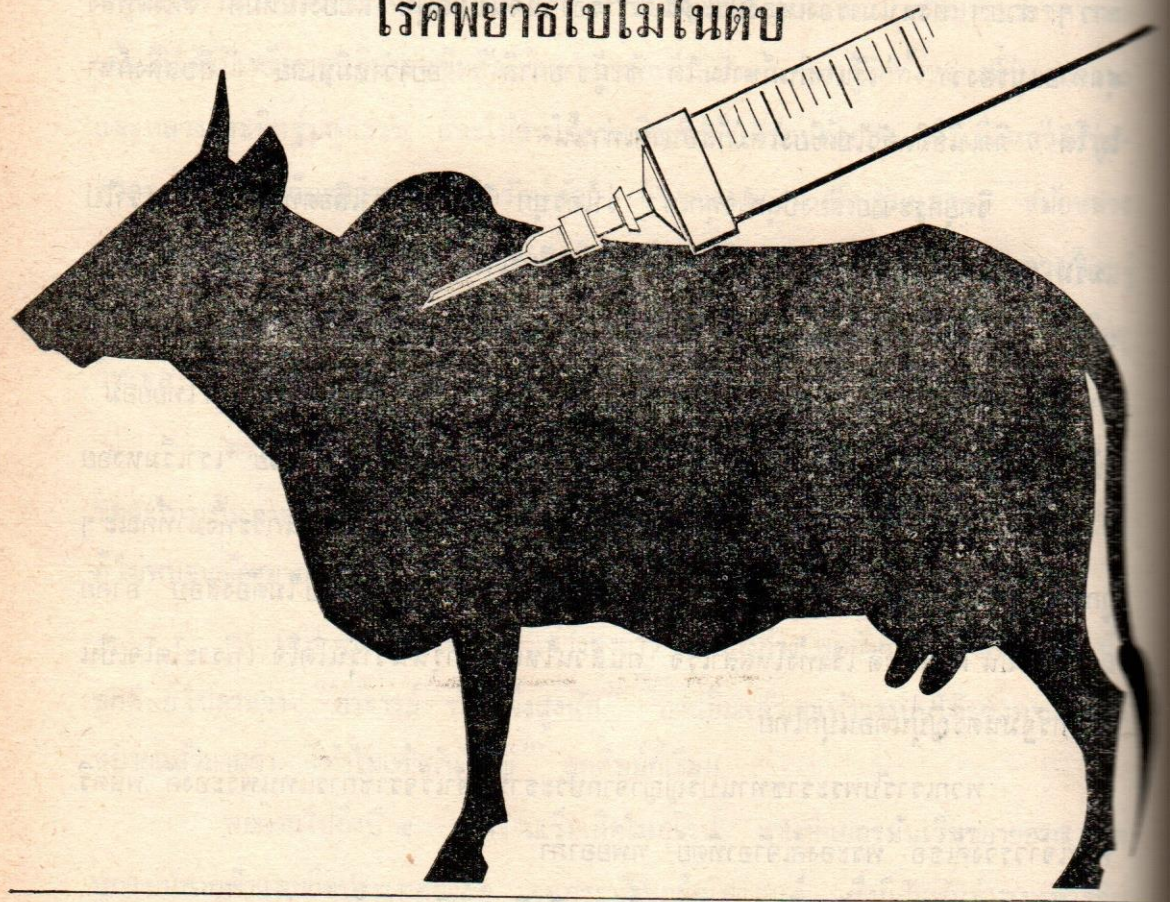
พวกเรารับพระราชทานปริญญาจากประธานผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พลตรีพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาทิตย์ ทิพยอาภา

ในปริญญาเขียนว่า "ให้มีศักดิ์ และสิทธิตามปริญญานั้นทุกประการ"

เห็นไหมล่ะ เราเป็นบัณฑิตแล้ว

'โทรแด๊กซ์' 'TRODAX'

เป็นยาฉีดชนิดเดียวที่ใช้รักษา
โรคพยาธิใบไม้ในตับ

- ใช้ฆ่าพยาธิใบไม้ในตับได้แน่นอน ในวัว ควาย แพะ แกะ
- วิธีใช้ง่ายกว่ายาชนิดอื่นโดยใช้ฉีดเข้าใต้ผิวหนัง ไม่ต้องใช้วิธีกรอกปาก ซึ่งเป็นกรรมวิธียุ่งยาก สัตว์ได้รับขนาดยาแน่นอน และไม่เกิดดื้อยา
- ใช้ได้กับสัตว์ทุกอายุรวมทั้งสัตว์ที่กำลังตั้งท้อง

รายละเอียดขอเพิ่มเติมได้ที่

บริษัท เมย์แอนด์เบเกอร์ จำกัด

51 สุขุมวิท 26 ซอยอารี กรุงเทพฯ
โทร. 915275 915489

Manufactured by

M&B May & Baker

May & Baker Ltd., England

'โทรแด๊กซ์' ใช้ง่าย สดวก ให้ผลคุ้มค่า ลดความยุ่งยากอื่น ๆ

การผ่าท้องเพื่อเอาลูกออกในสุกร

(Caesarian Section in Swine)

โดยนายสัตวแพทย์นิสิต ตั้งตระการพงษ์

สัตวแพทย์วิทยา เจริญพานิช

สถานีตรวจโรคสัตว์ จังหวัดพิษณุโลก

การผ่าตัดเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยเหลือให้สัตว์ป่วยรอดชีวิต และดูเหมือนจะให้ผลเกือบ ๑๐๐ % ถ้าหากเราเลือกช่วงการช่วยเหลือให้ถูกต้อง คำกล่าวที่ว่า "การผ่าตัดเป็นวิธีสุดท้าย" นั้นย่อมไม่ถูกต้องนัก บางครั้งการทดลองรักษาทางยาอาจทำให้โรคกำเริบหนักถึงขั้นนี้แล้วการผ่าตัดย่อมเสี่ยงต่อชีวิตสัตว์ การผ่าตัดนี้ถือเอาเรื่องประสพการเคยผ่านการผ่าตัดมามากเป็นครู การได้เห็นได้ยิน ได้ฟัง ตำรา ช่วยประกอบการตัดสินใจ สมัยเมื่อผมเรียนก็ไม่เคยมีอาจารย์ท่านใดผ่าสุกรเอาลูกออกให้ดู ขอแทรกเกล็ดนิดหน่อยเพื่อให้เรื่องนี้เข้มข้นขึ้นว่า ทำไม ? ผู้ที่เกือบสอบตกวิชาศัลยศาสตร์อย่างผมจึงต้องมาใช้ชีวิต ผ่า ๆ ตัด ๆ อยู่เป็นประจำ ครูที่ผ่าท้องสุกรให้ดูนั้นคือ พี่ดิลก เกษรสมบัติ ขณะนั้นผมกับหมอศุภชัย ได้ไปปฏิบัติงานอยู่ที่สถานีบำรุงพันธุ์สัตว์ทับกวางร่วมกับหมอองอาจและหมอเปรม ชุมถนอม ครูผมท่านก็ไปราชการที่นั้น พอดีเจ้าของเล้าหมูที่วิหารแดง เขาไปตามหมอองอาจไปช่วยทำคลอดแม่สุกรที่คลอดลูกยังไม่ออก พวกคณะเรา ๕ คน ก็ไปกันพอถึงคอกก็ทราบว่าแม่สุกรได้ตายแล้วพวกเรา ๔ คนก็ถามครูว่าผ่าหมูเอาลูกออกเขาทำอย่างไร ? ครูเราก็แสดงกับสุกรตายให้ดู โดยเอามีดผ่าที่สวาป เอามดลูกออกมาผ่าเอาลูกออกให้ดู ภาพนั้นช่างติดตามากระทั่งทุกวันนี้ เราเคยเห็นจากของตายแล้ว แต่ต้องมาผ่าของมีชีวิตที่พิษณุโลก ด้วยแรงใจที่อยากจะช่วยเหลือผู้เลี้ยงสุกร จึงต้องตัดสินใจผ่าตัดเอาลูกออก โดยอาศัยหลักที่ได้เรียนมาแล้วประกอบกับมีครูทำให้ดู ผลปรากฏว่าแม่สุกร ๒ ตัวแรกที่ถูกหั่นโดยฝีมือผมตายทั้งคู่หลังการ

ผ่าตัดเสร็จแล้ว แต่ก็ทำความประทับใจให้แก่เจ้าของสัตว์มาก ผมก็ไม่ท้อถอย พยายามศึกษาหาสาเหตุ ค่อยแก้ไขไปเรื่อย ๆ ขณะนี้ผมได้ผ่าตัดช่วยแม่สุกรเอาลูกออกมาประมาณ ๒๐ ตัว ในปี ๑๗ ที่ผ่านมานี้ ผมผ่าประมาณ ๖ ตัว แม่สุกรรอดชีวิตหมด จึงพอที่จะประมวลความคิดเห็นเท่าที่จะถ่ายทอดได้ลงมาในเรื่องนี้ ส่วนที่มีการผิดพลาดขอให้ทักทวงมาได้เพื่อจะได้นำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนร่วม ส่วนความดีนั้นขอให้สักการะแก่ครูและอาจารย์ที่สอนมา

ขั้นแรกเราต้องทราบสาเหตุการคลอดยากก่อนดังนี้

สาเหตุข้างแม่สุกร —

๑. ช่องคลอดเล็ก
๒. มดลูกเฉื่อยชา
๓. แม่สุกรอ่อนแอมาก

สาเหตุข้างลูกสุกร —

๑. ลูกสุกรโตเกินไป
๒. เกิดท่าผิดปรกติ
๓. ลูกตายในท้อง

เมื่อเราถูกตามตัวไปช่วยทำคลอดแม่สุกรคลอดลูกยากนั้น เรามักจะพบว่า แม่สุกรคลอดลูกไม่ออกมาคืนหนึ่งแล้ว บางรายบอกว่าลูกติดมา ๒ วันแล้ว และเกือบทุกรายเจ้าของได้ล้วงช่วยคลอดมาแล้วเกือบทั้งนั้น สภาพของแม่สุกรบางตัวก็อ่อนแอมาก นอนเฉยหมดลม

เบ่ง บางตัวก็แข็งแรงดี การตัดสินใจผ่าตัดช่วยแม่สุกรคลอดลูกยากก็เกิดขึ้นตรงนี้ ในรายที่ต้องตัดสินใจผ่าตัดแน่นอน และเป็นวิธีเดียวเท่านั้น ไม่เช่นนั้นต้องส่งโรงฆ่าสัตว์ก็คือ

๑. ช่องคลอดแม่สุกรเล็ก มักเกิดในแม่สุกรท้องแรก มือหมดยังสอดเข้าช่องคลอดไม่ได้ หรือช่องเชิงกรานแคบลูกไม่สามารถผ่านออกมาได้

๒. ลูกสุกรโตเกินไป ไม่สามารถผ่านช่องเชิงกรานได้

๓. ลูกสุกรตายในท้อง แล้วขึ้นอืด คับมดลูก ดึงเท่าไรก็ไม่ออก โดยใช้วิธีเอามือล้วงเข้าไปในช่องคลอดใช้นิ้วชี้กับนิ้วกลางเปรียบเหมือนตะขอไปเกาะที่ลูกตาทั้ง ๒ ข้าง ดึงยังไม่ออก

๔. ในรายที่แม่สุกรอ่อนแอไม่มีลมเบ่ง ถ้าหากลูกอยู่ในท้องหลายตัว การใช้ยาบีบมดลูก หรือล้วงเอาออกก็เชื่อว่ายังออกไม่หมด และจะยิ่งทำให้แม่เสียกำลังมาก ควรตัดสินใจผ่าเอาลูกออกตั้งแต่แรก ๆ

เมื่อเราไปถึงคอก ควรจะสังเกตุสภาพโดยทั่ว ๆ ไปดังที่กล่าวมา และทำการล้วงตรวจดู โดยยึดหลักสาเหตุแห่งการคลอดยากทั้ง ๖ ข้อ ถ้าสามารถแก้ไขได้ควรจะช่วยคลอดเดี๋ยวนั้น และคำนึงหลัก ๔ ข้อ ที่จะตัดสินใจผ่าตัดเอาลูกออก ควรซักประวัติเจ้าของให้ดี โดยถือหลักดังนี้

๑. ช่วงเวลาที่ลูกติด — ลูกติดมานาน ๑—๑๘ ช.ม. ผ่าตัดได้ผลดีมาก
— " ——— " ๒๔—๔๘ ,, ผ่าตัดได้ผลพอสมควร
— " ——— " เกิน ๔๘ ช.ม. การผ่าตัดเสี่ยงมาก

๒. สภาพของแม่ ความอ่อนแอของแม่สุกรเป็นอุปสรรคของการผ่าตัดที่จะให้ได้ผล โดยลองไล่ให้แม่สุกรลุกขึ้นด้วยวิธีใดก็ได้ หากไล่แล้วยังไม่ลุกแสดงว่าแม่สุกรอ่อนแอจะอ่อนแอมากหรือน้อยขอให้อยู่ในดุลยพินิจของหมอ ถ้าจะผ่าตัดต้องเอาสาเหตุอื่นมารวมด้วย

๓. เศรษฐกิจ ต้องคำนึงถึงสุกรเราเลี้ยงไว้ฆ่ากินเนื้อ ถ้าหากแนะนำให้เจ้าของขายไปโรงฆ่าสัตว์จะถูกตัดราคามากหรือน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับค่าผ่าตัดและการเสี่ยงต่อ

การตาย ข้อนี้ใช้ไม่ได้กับชาวพุทธเราเพราะความเมตตาสงสาร ผมพบหลายราย ที่บอกว่า “ขอให้หมอช่วยเหลือจะทำอย่างไรก็ได้เสียเงินเท่าไรก็ยอม ถึงมันจะตายก็ช่าง ขอให้เราได้ช่วยเหลือมันสุดความสามารถก็แล้วกัน”

อีกอย่างที่ลืมไม่ได้คือต้องบอกเจ้าของว่า ถึงแม้ว่าผ่าเอาลูกออกแล้ว ลูกยังมีชีวิตอยู่ แต่อาจเลี้ยงไม่รอด เพราะแม่สุกรหลังผ่าตัดแล้วน้ำนมจะแห้ง ข้าพเจ้าผ่ามาทุกรายจะเป็นเช่นนี้

การเตียมการผ่าตัด

๑. การบังคับแม่สุกร โดยใช้เชือกผูกปากบนเหนือเขี้ยวให้ห่างจากคอกประมาณ ๕๐ ซ.ม.

๒. ใช้ยาคลอโปรมาซีน ขนาด ๑—๒ ม.ก. / ปอนด์ ฉีดเข้าเส้นเลือดที่ใบหูหรือใช้ซอดแอกตีง บาบิทูเรตก็ได้ การใช้ลองแอกตีง บาบิทูเรต ควบกับ คลอโปรมาซีน จะทำให้ผ่าตัดสะดวกก็จริง แต่เกิดปัญหาตอนฟื้น ประมาณ ๓ ราย ที่ตายขณะฟื้นโดยการใช้ยาควบคู่แบบนี้

๓. เมื่อสุกรนอนลง เชือกที่ปากไม่ต้องแก้ แต่ขยับผูกให้ตึง จะผ่าข้างซ้ายหรือข้างขวาก็ได้ตามถนัด ใช้เชือกผูกขาหน้าคู่กันดึงไปผูกกับคอกให้ตึง ขาหลังก็เช่นเดียวกัน

๔. ใช้ไซโลเคนฉีดให้ชาตรงบริเวณที่จะผ่า

ตำแหน่งที่ผ่า

๑. แฟรงค์หรือสวาบ แรก ๆ ข้าพเจ้าก็ใช้วิธีนี้ แต่มีข้อเสียดังนี้ ดึงเอามดลูกขึ้นมาที่ปากแผลได้ยาก และไม่ค่อยได้ตรงกับบอดี้ออฟ ยูเทอร์รัส มักจะผ่าตรงบีกมดลูก บางทีต้องผ่าทั้ง ๒ บีก

๒. ผ่าเหนือราวนมเริ่มต้นตรงเต้านมคู่ที่ ๒ (จากข้างหลัง) ทำมุมกับเส้นขนาน

ราวนมประมาณ ๓๐° ไปทางหัว ตำแหน่งนี้สะดวกมาก ดึงมดลูกออกมาผ่าข้างนอกได้สะดวก มักจะผ่าตรงบอดี้ออฟ ยูเทอร์รัส ส่วนใหญ่จะตรงง่ามหนังสะติกพอดี ผ่าได้เลย

เบ็ดเตล็ด สิ่งที่ควรกล่าวไว้ในที่นี้คือ

๑. การผ่าสุกรเอาลูกออกนี้ ไม่จำเป็นให้สุกรสลบมาก เอาแค่นอนหลับก็พอ ตอนผ่าสุกรสะดุ้งนิดหน่อยจะดีมาก

๒. เมื่อผ่าถึงกล้ามเนื้อควรจะฉีกกล้ามเนื้อตามยาว ไม่ควรใช้มีดตัดตามขวางจะทำให้เสียเลือดน้อย การเย็บสะดวก

๓. อุปสรรคที่พบบ่อย คือน้ำปัสสาวะเต็มกะเพาะ ถ้าหากมาขัดขวางการทำงานมากหรือทำงานไม่สะดวก ควรเจาะเอาออกก่อน

สรุป

การผ่าตัดเพื่อเอาลูกสุกรออก เท่าที่ข้าพเจ้าทำรายงานนี้คือ ตัดสินใจผ่าตัดแต่เนิ่น ๆ ได้ผลดี ใช้ยานอนหลับควบคู่กับยาชาเฉพาะที่ และผ่าเหนือเต้านมจะได้รับความสำเร็จดีมาก.

ด้วยอภินันทนาการจาก

ผู้ใหญ่สมบุญ กิจบำรุง

เจ้าของฟาร์ม สมบุญฟาร์ม

เครื่องหมายแห่งความเชื่อมั่น

ผู้ผลิตและจำหน่ายอาหารสัตว์ที่ได้มาตรฐาน

และ

ลูกไก่พันธุ์เนื้อ เกรด เอ	ชั้นนำของโลก
เลี้ยงง่าย	แข็งแรง
โตเร็ว	สม่ำเสมอ
อัตราการตายต่ำ	สิ้นเปลืองอาหารน้อย

"เซนทาโก"

พบกับท่านด้วยวิวัฒนาการยุคใหม่ด้านอาหารสัตว์

บริษัท ผลิตภัณฑ์อาหารเซ็นทรัล จำกัด

บริษัท สยามเบทาโกรฟาร์ม จำกัด

บริษัท เบทาโกรฟาร์ม จำกัด

๕๘ ถนนเฉลิมเขตร์ ๑ (สวนมะลิ) ต. เทพศิรินทร์ อ. บ้อมปราบ กรุงเทพมหานคร

โทร. ๘๒๖๔๘๕, ๘๒๖๔๘๖, ๘๒๖๔๘๗, ๘๒๖๔๘๘ "โทรเลขย่อ เซนทาโก"

สมาคมสงเคราะห์สัตว์

เชื้อ ว่องส่งสาร

สมาคมนี้มีชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า Society for the Promotion of Animal Welfare (S.P.A.W.) เป็นสมาคมเก่าแก่ที่ให้บริการในการช่วยเหลือสัตว์ ซึ่งใคร่จะนำข้อความที่ได้เขียนไว้ในเอกสาร Society for Promotion of Animal Welfare presents "Amphitryon 38" เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๔ ว่า

ได้มีบุคคลกลุ่มหนึ่งคำนึงถึงสัตว์ต่าง ๆ ที่ถูกทอดทิ้งไม่ได้รับความเลี้ยงดูอันสมควร เป็นเหตุให้โรคบางชนิดแพร่ไปได้ถึงคนและสัตว์อื่น ๆ จึงได้ประชุมหารือกันตั้งสมาคมขึ้นอันหนึ่ง เพื่อเอาเป็นธุระกับสัตว์ดังกล่าว บุคคลที่ริเริ่มเรื่องนี้ขึ้นนั้นมีหลายชาติหลายภาษา และในการประชุมครั้งแรกก็ได้กราบบังคมทูลเชิญพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งยังทรงเป็นสมเด็จเจ้าฟ้ากรมหลวงสุโขทัยธรรมราชา ให้ทรงรับเป็นประธานในการประชุม พระองค์ก็ทรงยินดีรับ แต่ต่อมาเมื่อเสวยราชย์แล้วก็ทรงรับสมาคมไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์เป็นพิเศษ โดยพระราชทานสถานที่อันกว้างขวางให้ใช้เป็นที่ทำงานและเป็นโรงพยาบาลรักษาสัตว์ ครั้งนั้นไม่ใช่แต่รักษาสัตว์เลี้ยงเท่านั้น สัตว์ป่าเช่นเสือเป็นต้น ก็มีผู้ส่งมาให้รักษาอยู่เนือง ๆ สมาคมจึงมีกรงขังสัตว์ป่าไว้ด้วย นอกจากสถานพยาบาลแล้ว สมาคมยังมีหน่วยรถพยาบาลเคลื่อนที่สำหรับไปทำการรักษาพยาบาลสัตว์ตามถนน และมีรถยนต์สำหรับบรรทุกม้าได้ด้วย

ในด้านการโฆษณาสมาคมครั้งนั้นก็ได้ใช้พิธีต่าง ๆ เพื่อปลุกความสนใจของประชาชนในการเลี้ยงสัตว์ และให้ความเมตตาเผื่อแผ่ต่อสัตว์ สมาคมนี้ได้จัดให้มีการประกวด

สัตว์รวมกับการประกวดพืช และให้มีการขี่ม้าแข่งขันกันด้วยเพื่อความครึกครื้น นอกจากนั้นยังได้พยายามส่งเสริมให้เด็ก ๆ ตามโรงเรียนรู้จักแสดงความเมตตาต่อสัตว์ โดยให้รางวัลแก่ผู้ที่เรียบเรียงเรื่องดีที่สุดเกี่ยวกับความเมตตาต่อสัตว์

ในระหว่างสงครามครั้งที่แล้วมานี้ สมาคมนี้เท่ากับสูญหายไป ยังคงเหลืออยู่แต่เงินที่มีอยู่ในธนาคารประมาณหมื่นบาทเศษ ซึ่งได้ตั้งเป็นทุนเดิมในการฟื้นฟูกิจการขึ้นใหม่ แต่ในระยะต่อมานี้ สมาคมได้พิจารณาเห็นว่า สิ่งที่น่าทำที่สุดในเวลานี้ คือการให้ความช่วยเหลือตามสมควรแก่สัตว์ที่ประสบอุบัติเหตุตามถนนแล้วไม่มีผู้ใดเหลียวแล โดยสมาคมจะได้จัดรถยนต์ไว้เพื่อไปทำการรักษาพยาบาลหรือรับสัตว์ไปยังสถานพยาบาลเพื่อจัดการรักษาพยาบาลต่อไป ไม่ใช่แต่เท่านั้น สมาคมยังจะจัดการช่วยเหลือรักษาสุนัขขี้เรื้อนที่มีผู้นำมาให้รักษาโดยขายยาในราคาต่ำที่สุด

ในระยะต่อไปยังเป็นที่หวังว่า จะได้มีโอกาสอำนวยบริการใหม่แก่ประชาชนอีกด้วย โดยจะได้จัดส่งเจ้าหน้าที่ไปตามบ้านเพื่อฉีดวัคซินกันโรคกลัวน้ำให้แก่สัตว์ที่เจ้าของประสงค์จะให้มีความคุ้มกันต่อโรคกลัวน้ำ แต่ในเรื่องนี้ยังต้องรอการผลิตวัคซินป้องกันโรคกลัวน้ำแบบใหม่ ซึ่งจะให้ความคุ้มกันได้ถึงสองปี วัคซินชนิดนี้ ทางกรมปศุสัตว์และสัตวพาหนะกำลังดำริจะผลิตอยู่ และเป็นที่หวังได้ว่า หากมีวัคซินที่ให้ความคุ้มกันนาน ๆ ในจำนวนเพียงพอแล้ว การฉีดวัคซินชนิดนี้โดยทั่วไป คงจะทำให้จำนวนคนที่ถูกสุนัขบ้ากัดและต้องไปรับการฉีดยาป้องกันโรคที่สถานเสาวภาอยู่วันละมากรายในเวลานั้นนั้น ลดน้อยลงไปมาก

หลังสงครามโลกครั้งที่สอง ได้มีผู้สนใจเกี่ยวกับสวัสดิภาพของสัตว์ได้ดำเนินการเรียกประชุมกรรมการในคณะกรรมการบริหาร ซึ่งมีหม่อมเจ้าฉัตรมงคลโสณกุล พระยาชัยสุรินทร์ และ หมอโยนส์ เพื่อพิจารณาว่า

๑. จะรื้อฟื้นสมาคมต่อไป

หรือ ๒. ถ้าไม่ได้รับการสนับสนุนให้ร็อพื้น จะทำอย่างไรกับเงิน ๑๑๐๐๐ กว่าบาท ของสมาคมที่เหลืออยู่

การประชุมกระทำที่ราชกฤฎามัยสมาคม ในพระบรมราชูปถัมภ์ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๔๙๔ เวลา ๑๗.๓๐ น. มีผู้ร่วมเข้าประชุม คือ

ม.จ. ฉัตรมงคล โสณกุล	เลขาธิการกิตติมศักดิ์
พระยาชัยสุรินทร์	กรรมการ
หมอโยนส์	สัตวแพทย์ กิตติมศักดิ์
Mrs. R. Whittington	
Madame Millet	
Mrs. A. Boeles	
นางสกล จักรานุจิต	
L.D. Purves	
A. Koch	
นายจักร หาญสกุล	
Dr. Hanns Klein	

เลขาธิการกิตติมศักดิ์ กล่าวเปิดประชุมและชี้แจงว่า เนื่องจากภาวะสงคราม ไม่อาจจะแถลงกิจการได้ เพราะนายกกรรมการถึงแก่กรรม เอกสารไฟไหม้หมด ยังเหลือเอกสารเก่า ๆ อยู่บ้าง

ที่ประชุมได้ลงมติเป็นเอกฉันท์ให้ดำเนินการสมาคมต่อไป และเสนอตั้งกรรมการชั่วคราวเพื่อปรับปรุงข้อบังคับเดิม ประกอบด้วย ม.จ. ฉัตรมงคล โสณกุล พระยาชัยสุรินทร์ หมอโยนส์ และ Mrs. Whittington ซึ่งได้แก้ไขข้อบังคับเดิม เป็นข้อบังคับใหม่ดังต่อไปนี้

RULES OF THE SOCIEIY FOR THE PROMOTION OF ANIMAL WELFARE

1. The name of the Society shall be :

THE SOCIETY FOR THE PROMOTION OF ANIMAL WELFARE. Its Head Quarters shall be in BANGKOK.

2. The objects of the Society shall be to promote the welfare of animals by such means as the Society in general meeting shall from time to time decide upon.

3. The Society shall consist of :

a. Ordinary Members, paying a fee of Bahts 5 per memsem.

b. Honorary Members.

c. Life Members, who have paid as a donation in one sum, not less than Bahts 1000.

Such Members will be entitled to a Special badge.

d. Associate Members, paying an annual fee of Bahts 3.00

4. Thc management of the affa!rs of the Society shall be conducted by a General Committee consisting of not more than 15. Ordinary or Life Members including a President, Vice President, an Honorary Secretary, an Honorary Veterinary Surgeon, and an Honorary Treasurer who shall be elected in the Committee or Treasurer (as may be appointed by the Committee when the necessity arises)

The members of the General Committee shall be elected by ballot for one year at the annual general meeting and shall take office immediately after such meeting.

5. Vacancies in the General Committee occurring during the year may be filled by the said Committee.

6. The General Committee shall have full power to spend from the funds of the Society such money as they may consider expedient for securing the objects of the Society.

The General Committee may appoint sub – committees and make bye–laws not inconsistent with these rules.

7. At Meetings of the General Committee four members shall from a quorum. If necessary the chairman shall have a casting vote in addition to his personal vote as a member of committee.

8. At all meetings of the Society or of the General Committee, the President or, in his abseuce, Vice President. shall take the chair. If he be absent, then the members present shall elect a chairman.

9. The Honorary Secretary shall record the minutes of all general meetings and meetings of the General Committee. He shall conduct the correspondence of the Society, have custody of the archives, and prepare the annual report.

10. Any clinic, hospital, segregation quarters, home for decrepit animals or plans for the control of a specific disease under the management of the Society shall be in charge of a veterinarian appointed by the Society. He shall keep an account of any income received in respect of such and forward the same to the Treasurer not less often than once every month.

Where the Society makes a contribution towards the up-keep of any institution, or towards any object for the promotion of animal welfare the Society's veterinarian shall take a supervisory interest in it and report on its management periodically.

11. The Treasurer shall keep the accounts of the Society, have the custody of its funds, and prepare the annual financial statement.

12. The General Committee shall have power to invite persons of distinction to become Honorary President, Hon. Vice President or Honorary Members of the Society.

13. The financial year of the Society shall count as from the 1st January to the 31 st of December.

14. As soon as possible after the 1 st of January, the General Comm:ttee shall convene an Annual General Meeting. The notice calling such meeting and including agenda, shall be accompanied by a copy of the annual report and financial statement for the year under report.

It shall be sent to all Members at least ten days previous to the day fixed for such meeting.

15. At an Annual General Meeting ten members shael form a quorum. All decisions shall be taken by simple majority.

16. Any member desirous of bringing forward any proposition at an Annual General Meeting shall give written notice thereof, which must reach the Honorary Secretary not less than five days before the meeting,

17. A Special General Meeting may be called by the General Committee whenever deemed necessary, or may also be convened upon a written request, signed by at least ten members, and stating the objects for which such a meeting is to be held.

The notice calling a Special General Meeting and the rules for the conduct of such meeting shall be, mutatis mutandis, in accordance with the rules regulating an Annual General Meeting.

18. Whenever a meeting has to be postponed for lack of a quorum a new meeting shall be called with at least five days' notice. At such a postponed meeting the rules regarding quorum as set forth in paragraphs 7, 15, and 20 shall not apply.

19. A member's connection with the Society may be terminated by voluntary resignation, or by order of the General Committee if such member fails to pay his account to the Society after due notice.

20. The Society may be dissolved by the members in General Meeting especially convened for this purpose. At such meeting at least one third of the members for the time being resident in Bangkok shall be present and vote.

21. Associate and Honorary Members shall not take part in any discussion or vote at a General Meeting.

22. The rules shall be subject to revision or addition by the Society in General Meeting oney.

23. The emblem of the Society shall be a blue cross on white background.

" การสำรวจเบื้องต้นของชั้นสุกรสำหรับฆ่าจากโรงฆ่าสัตว์ ขอนแก่น "

โดย

ชัยณรงค์ คันธพนิต M.S. (Meat Science) *สำนักงานวิจัยเกษตร ฯ ขอนแก่น*

สุวัฒน์ คมวัชระ วท.บ. (เกษตร) *สำนักงานวิจัยเกษตร ฯ ขอนแก่น*

เอนก พิชญเวชช์ สพ.บ. *กองอาหารสัตว์ กรมปศุสัตว์*

การแบ่งชั้นของสุกรสำหรับส่งโรงฆ่าในประเทศไทยอาจกล่าวได้ว่ายังไม่เคยมีมาก่อน หากจะมีอยู่บ้างก็เป็นการแบ่งตามเกณฑ์น้ำหนักซึ่งถือว่าเป็นการแบ่งเพื่อความสะดวกในการซื้อขายของพ่อค้าโดยไม่มีจุดมุ่งหมายที่จะให้เป็นไปตามความต้องการของผู้บริโภคเลย

ในต่างประเทศการแบ่งชั้นสุกรฆ่าถือเป็นสิ่งจำเป็นยิ่ง ทั้งนี้โดยกสิกรผู้ผลิตและพ่อค้าหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะเป็นผู้ร่วมกำหนดแบ่งสุกรออกเป็นชั้น ๆ ตามความต้องการของผู้บริโภคแล้วจึงตั้งราคารับซื้อลดหลั่นกันไปตามชั้นที่กำหนดไว้ ชั้นสุกรฆ่านี้จะแตกต่างกันในเนื้อหาใหญ่โดยขึ้นอยู่กับความนิยมของแต่ละประเทศ เช่นในประเทศอังกฤษประชาชนนิยมสุกรประเภทเบคอนมากกว่าประเภทเนื้อ (porker) จึงมีการแบ่งชั้นโดยให้สุกรเบคอนอยู่ในชั้นที่สูงกว่า แต่ในประเทศสหรัฐอเมริกาความนิยมกลับเป็นในทางตรงกันข้ามคือนิยมสุกรที่มีอัตราส่วนเนื้อแดงสูงกว่า ดังนั้นสุกรตัวไหนที่มีลักษณะซึ่งแสดงว่าจะให้เปอร์เซนต์เนื้อแดงสูงกว่าตัวอื่น ๆ ที่มีน้ำหนักเท่ากันก็จะได้รับการตัดสินให้เป็นสุกรฆ่าชั้น ๑ หรือ ๒ ซึ่งก็จะได้ราคาขายต่อหน่วยน้ำหนักแพงกว่าสุกรชั้นรอง ๆ ลงมา นอกจากผลประโยชน์ดังกล่าวนี้แล้วการแบ่งชั้นสุกรฆ่ายังมีผลให้

๑. เกิดความยุติธรรมในการซื้อขายสุกร ทั้งนี้เพราะราคาสุกรกำหนดตามชั้นสูงต่ำของสุกรที่ผลิตได้

๒. ทำให้สามารถคำนวณผลผลิตของสุกรได้อย่างใกล้เคียงที่สุด

๓. เป็นการกระตุ้นให้เกษตรกรขวนขวายหาความรู้ในการเลี้ยงดูสุกรตามแผนใหม่จากหน่วยราชการ เพื่อตนจะสามารถผลิตสุกรชั้นสูง ๆ ป้อนตลาดได้

๔. การแบ่งชั้นของสุกรสำหรับฆ่านี้ สามารถนำมาปรับให้เข้ากับการคัดเลือกเพื่อปรับปรุงพันธุ์ได้เป็นอย่างดี

สำหรับในประเทศไทย เนื่องจากยังใช้น้ำมันหมูเป็นพื้นในการประกอบอาหาร โดยทั่ว ๆ ไปอยู่ ความนิยมจึงตกแก่สุกรที่ให้ปริมาณมากทั้งเนื้อแดง มัน และ สามชั้น แต่เมื่อพิจารณาถึงราคาจำหน่ายแล้วเนื้อแดงก็ยังมีราคาสูงกว่าอยู่นั่นเอง นอกจากนั้นพันธุ์สุกรส่วนใหญ่ที่นำมาเผยแพร่และนิยมเลี้ยงกันอยู่แล้วอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือนั้น คือพันธุ์ลาจไวท์ กับพันธุ์แลนด์เรซ หรือที่เรียกกันว่า "หมูขาว" ซึ่งให้ปริมาณเนื้อแดงมากกว่า ให้มันต่ำกว่า ดังนั้นสุกรที่ให้ปริมาณเนื้อแดงในอัตราส่วนที่สูงกว่าจึงน่าจะได้รับความนิยมสูง แต่โดยที่ประเทศไทยยังไม่เคยมีการแบ่งชั้นสุกรฆ่ากันมาก่อนเลย (สุชีพ รัตนสาร ๑๙๖๗) จึงน่าจะนำวิธีการแบ่งชั้นสุกรฆ่าที่มุ่งเข็มไปในทางให้ปริมาณเนื้อแดงมากกว่า อย่างเช่นของกระทรวงเกษตร ส.ร.อ. (USDA, 1970) มาปรับปรุงเพื่อใช้ในประเทศไทยได้ แต่การที่จะเริ่มต้นดำเนินการจัดตั้งระบบแบ่งชั้นสุกรฆ่านั้นจำเป็นที่จะต้องมีข้อมูลพื้นฐานซึ่งได้แก่การสำรวจดูว่า สุกรที่ส่งโรงฆ่าโดยทั่ว ๆ ไป ในขณะนี้อยู่ในชั้นไหน จึงจะพอประมาณได้ว่าควรจะได้ผลผลิตคือประมาณเนื้อแดงมากน้อยเพียงใดและนำมาพิจารณาว่าเหมาะสมที่จะนำมาดำเนินการจัดระบบแบ่งชั้นกันจริง ๆ หรือไม่

ข้อมูลเหล่านี้จึงจะใช้เป็นแนวทางพิจารณาการแบ่งชั้นสุกรฆ่า เพื่อผลในการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงวิธีการซื้อขายสุกรอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นผลดีแก่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและประเทศชาติสืบไป

การแบ่งชั้นของสุกรสำหรับส่งโรงฆ่าในที่นี้ จะถือตามแบบอย่างของกระทรวงเกษตร สหรัฐ

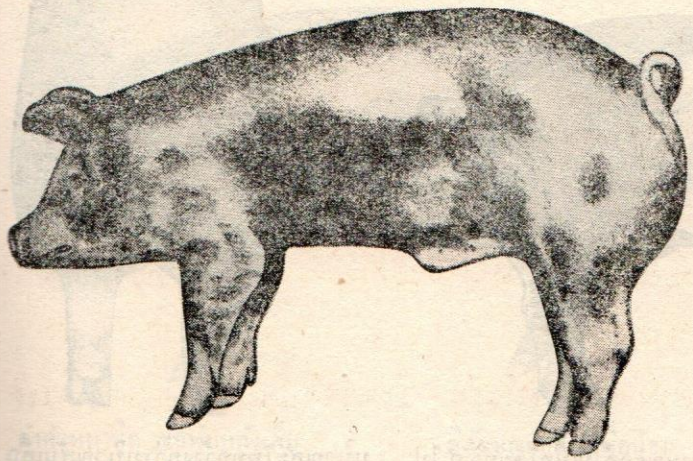
การแบ่งชั้นของสุกรสำหรับส่งโรงฆ่า ตามมาตราฐานของ กระทรวงเกษตรสหรัฐนั้น มีอยู่ด้วยกัน ๕ ชั้น

ชั้นที่ ๑

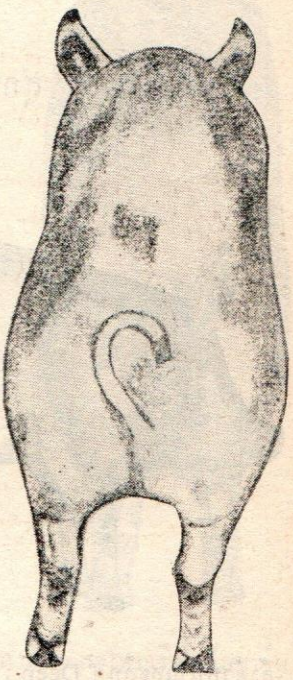
มีลักษณะกล้ามเนื้อหนาแน่นมาก เฉลี่ยความหนามันสันหลัง ๑.๒ นิ้ว มองจากบั้นท้ายของสุกรจะเห็นว่ากล้ามเนื้อสะโพกใหญ่กว้างกว่าบริเวณสัน หลังมีลักษณะกลมกลึง ต้นขาหลังกล้ามเนื้อเต็มและหนาแน่น ขาหลังทั้งคู่เนื่องมาจากความหนาแน่นของกล้ามเนื้อจึงทำให้ยืนถ่างออกจากกันมาก

มองจากด้านข้าง ลำตัวและข้อพับหลัง (Flank) ตึงเต่งและกลมกลึง ส่วนคางกระชับตึงและกลมกลึงเช่นกัน (ดูรูปสุกรฆ่าชั้นที่ ๑)

สุกรฆ่าชั้นที่ ๑

ลำตัวและข้อพับหลัง (Flaek) ตึง คางกลมกลึงไม่มีลักษณะหย่อน

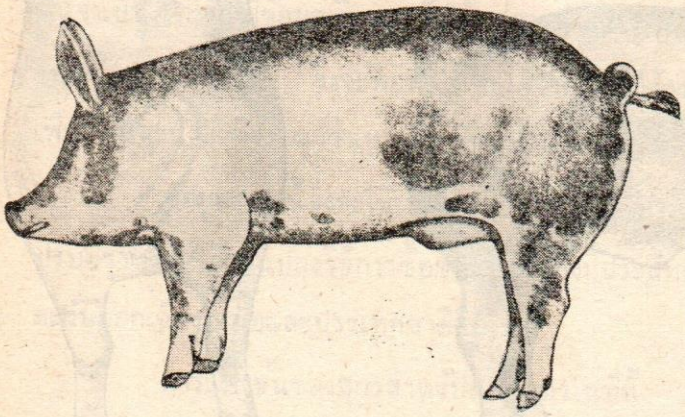
ลักษณะกล้ามเนื้อโดยทั่ว ๆ ไป หนาแน่น ความหนามันสันหลัง ๑.๒ นิ้ว

บริเวณสะโพกกว้างกว่าบริเวณสัน ขามีกล้ามเนื้อเต็มแน่นและยืนถ่างออกจากกัน

ชั้นที่ ๒

มีลักษณะกล้ามเนื้อหนาแน่น เฉลี่ยความหนามันสันหลัง ๑.๖ นิ้ว มองจากบั้นท้ายของสุกรจะเห็นกล้ามเนื้อสะโพกกว้างกว่าบริเวณสันเล็กน้อยและ ในขณะเดียวกันบริเวณสันจะกลมแลดูเต็มกว่าสุกรชั้นที่ ๑ ทั้งนี้เพราะมีมันพอกใต้ผิวหนังมากกว่า ส่วนต้นขาก็มีลักษณะมันพอกบ้างเหมือนกัน มองจากด้านข้างจะเห็นว่ากลางตัวหนาลึก (deep) คางและข้อพับหลัง (Flank) เต็มอูม (ดูรูปสุกรฆ่าชั้นที่ ๒)

สุกรฆ่าชั้นที่ ๒

ลำตัวหนาและลึก (Deep) คางและข้อพับหลัง (Flank) เต็มและอูม

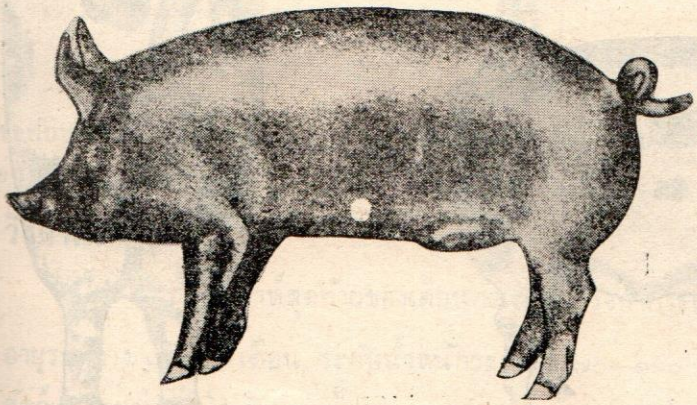
ลักษณะกล้ามเนื้อโดยทั่ว ๆ ไป หนาแน่นความหนามันสันหลัง ๑.๖ นิ้ว

บริเวณสะโพกกว้างกว่าบริเวณสันเล็กน้อย และสันดูกลมเต็มกว่าสุกรฆ่าชั้นที่ ๑ ต้นขามีลักษณะไขมันพอกใต้ผิวหนัง

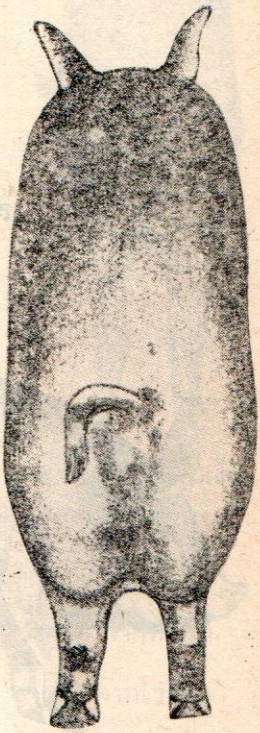
ชั้นที่ ๓

เป็นสุกรที่มีลักษณะของกล้ามเนื้อน้อย เฉลี่ยความหนาของมันที่สันหลังประมาณ ๑.๙ นิ้ว มองจากบั้นท้ายสุกรจะเห็นกล้ามเนื้อสะโพกเรียวเล็กลง ซึ่งทำให้ขาหลังทั้งคู่ยืนห่างกันไม่มาก มองที่หลังจากส่วนท้ายถึงไหล่จะดูมีความกว้างหนาพอ ๆ กันระหว่างสันกับบริเวณสะโพก ต้นขาหลังมีลักษณะของมันพอกใต้ผิวหนังมากเกินไป มองจากด้านข้างเห็นกลางลำตัวหนาลึก (deep) ข้อพับหลัง (Flank) เต็ม คางหนาเตอะและอูมเต็ม (ดูรูปสุกรฆ่าชั้นที่ ๓)

สุกรฆ่าชั้นที่ ๓

ลำตัวหนาลึก ข้อพับหลังเต็ม คางหนาอูมและคล้อยเล็กน้อย

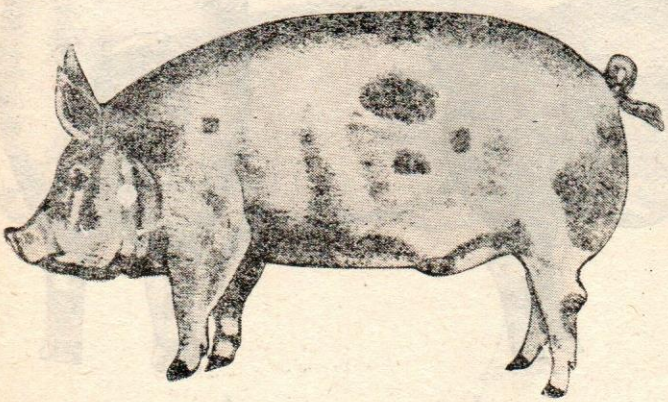
มีลักษณะกล้ามเนื้อน้อย ความหนามันสันหลัง ๑.๙ นิ้ว

กล้ามเนื้อสะโพกเรียวเล็กขายืนห่างกันไม่มาก บริเวณสะโพกกว้างเท่า ๆ กับไหล่และหลัง ต้นขามีลักษณะมันพอกใต้ผิวหนัง

ชั้นที่ ๔

สุกรชั้นนี้มีลักษณะกล้ามเนื้อลีบน้อย มีมันพอกใต้ผิวหนังมากเกินไป เฉลี่ยความหนามันสันหลัง ๒.๒ นิ้ว มองจากบั้นท้ายส่วนสันจะกว้างกว่าสะโพก ขาหลังยืนชิดกันมาก เพราะมีกล้ามเนื้อขาและสะโพกน้อย หลังแบนราบมีรอยหนังย่นพับที่บริเวณระหว่างต้นขาหลังกับข้อแข้ง มองจากด้านข้างส่วนกลางลำตัวหนาลึกมาก (very deep) มีรอยย่นพับปรากฏตามบริเวณไหล่ล่าง (Rear Flank) เต็มอูมมาก คางเต็มและหนาเตอะ (ดูรูปสุกรฆ่าชั้นที่ ๔)

สุกรฆ่าชั้นที่ ๔

ลำตัวหนาลึกมาก (very deep) ไหล่ล่างและบริเวณใกล้เคียงมีรอยย่นพับข้อพับหลัง (flank) และคางเต็มอูมและคล้อย

มีลักษณะกล้ามเนื้อลีบมันพอกใต้ผิวหนังมากความหนามันสันหลัง ๒.๒ นิ้ว

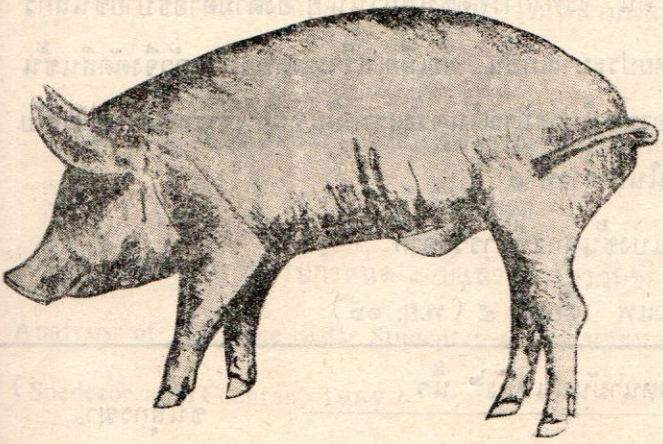

บริเวณสันกว้างกว่าสะโพกขายืนชิดกัน หลังแบนมีรอยย่นพับที่ข้อขาหลัง

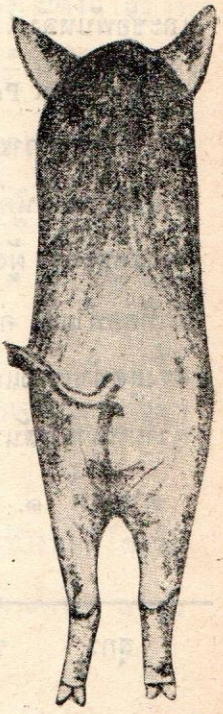
ชั้นที่ ๕

สุกรชั้นนี้จะให้เนื้อที่มีคุณภาพต่ำมาก สามชั้นบางมาก และมีมันพอกใต้ผิวหนังบางมาก ซึ่งจะสังเกตได้จากข้อพับบางเล็กน้อยและมีรอยย่นพับของหนังตลอดส่วนท้องถึงอก มองจากบั้นท้ายมีสันที่เล็กสะโพกเรียวบาง ลักษณะเหล่านี้เป็นลักษณะเด่นชัดของสุกรในชั้นที่ ๕ ซึ่งเป็นชั้นที่เลวที่สุด (ดูรูปสุกรฆ่าชั้นที่ ๕)

สุกรฆ่าชั้นที่ ๕

ข้อพับบางเล็กและมีรอยหนังย่นพับตลอดจากท้องถึงอก

มีลักษณะทั่ว ๆ ไปผอมลีบ มันพอกใต้ผิวหนังบาง

บริเวณสันแคบเล็ก สะโพกเรียวบาง

วิธีดำเนินการ

ในทุกสัปดาห์สุดท้ายของเดือนคณะผู้สำรวจทำการสุ่มตัวอย่างสุกรฆ่าไม่จำกัดเพศ อายุระหว่าง ๘—๒๐ เดือน ระดับน้ำหนักระหว่าง ๗๐—๑๑๐ ก.ก. ครั้งละ ๔ ตัว จากโรงฆ่าสัตว์แต่ละแห่ง ในจำนวนทั้งหมด ๕ แห่งด้วยกัน คือ โรงฆ่าสัตว์เทศบาลเมืองขอนแก่น อำเภอชุมแพ อำเภอพล และอำเภอบ้านไผ่จังหวัดขอนแก่น การสำรวจนี้ดำเนินการเป็นระยะเวลา ๑ ปี ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ๒๕๑๖ — พฤษภาคม ๒๕๑๗

ทุกครั้งที่สำรวจคณะผู้สำรวจออกเดินทางจากสำนักงานวิจัยเกษตร ฯ ขอนแก่น ถึงโรงฆ่าสัตว์ประมาณ ๑๙.๐๐ น. รอจนสุกรเข้าโรงฆ่าหมดแล้วจึงทำการสุ่มสุกร ๔ ตัวตามขนาดอายุที่ต้องการ ใช้เชือกปลาสติกขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง $\frac{3}{4}$ นิ้ว คล้องปากโดยให้เชือกเกี่ยวคล้องเข้าที่เขี้ยวบนทั้งคู่ ดึงเชือกอีกปลายขึ้นสูงกันสุกรดิ้นถีบ เมื่อสุกรยืนนิ่งดีแล้วใช้มีดผ่าตัด (scalpel) เจาะ ๓ แห่ง คือตรงจุดที่เส้นลากจากข้อศอก (elbow), ซี่โครงสุดท้าย และข้อพับหลัง (Flank) ตั้งฉากขึ้นมาที่เส้นหลัง ห่างจากเส้นกลางหลัง ๑ $\frac{1}{2}$ นิ้ว เสร็จแล้วใช้ Back Fat Probe แทงตรงลงไปตามรอยผ่าและหยุดเมื่อรู้สึกว่าปลายเครื่องวัดถึงก้อนเนื้อแล้ว จึงอ่านความหนาของ probe ก็จะได้เป็นค่าความหนาของไขมันเป็นนิ้วค่าเฉลี่ยที่ได้จาก ๓ แห่งนี้จะเป็นค่าความหนาไขมันสันหลัง (Rahnefeld w. Gunther, 1970) เมื่อวัดเสร็จของแต่ละตัว ผู้สำรวจอย่างน้อย ๒ คน จะทำการคัดชั้นสุกรนั้น ๆ อิงตามคำอธิบายชั้นสุกรฆ่าที่ต่อท้ายนี้ ค่าชั้นนี้จะเป็นชั้นโดยประมาณก่อน ต่อเมื่อเสร็จหมดทุกตัวแล้วจึงตัดสินชั้นครั้งสุดท้ายของแต่ละตัวอีกที โดยเอาชั้นที่ประมาณในครั้งแรกเป็นหลักพิจารณาควบคู่ไปกับความหนามันสันหลังอีกทีดังตัวอย่างในตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑. แสดงตัวอย่างการแบ่งชั้นสุกรที่สำรวจจาก โรงฆ่าสัตว์ อ. ชุมแพ เดือนที่ ๕ (พ.ย. ๑๖)

สุกร	ชั้นโดย	ความหนามันสันหลัง[๒] นิ้ว				ชั้นสุกรฆ่า[๓]
หมายเลข	รูปร่าง[๑]	ไหล่[ก]	ซี่โครงสุดท้าย[ข]	สะโพก[ค]	ค่าเฉลี่ย[ง]	
1	5	1.3	0.8	0.85	0.98	5
2	3	2.2	1.5	1.7	1.80	3
3	3—4	2.8	1.85	1.7	2.11	4
4	3	1.9	1.6	2.5	2.00	4

๑. ชั้นโดยรูปร่าง, ชั้นที่ตัดสินโดยพิจารณาเฉพาะลักษณะรูปร่างของสุกร ยังไม่รวมค่าเฉลี่ยความหนามันสันหลัง

๒. ความหนามันสันหลัง, วัดโดย Back Fat Probe นับจากผิวหนังถึงผิวเนื้อสัน (Longissimus dorsi) นิ้ว

ก. ไหล่, วัดที่จุดเส้นลากจากข้อศอก (elbow) ตั้งฉากมาที่สันหลังห่างจากเส้นกลางหลังประมาณ ๑ $\frac{1}{2}$ นิ้ว

ข. ซี่โครงสุดท้าย, วัดที่จุดเส้นลากจากแนวซี่โครงสุดท้ายตั้งฉากมาที่สันหลังห่างจากเส้นกลางหลังประมาณ ๑ $\frac{1}{2}$ นิ้ว

ค. สะโพก, วัดที่จุดเส้นลากจากข้อพับหลัง (Rear Flank) ตั้งฉากมาที่เส้นหลังห่างจากเส้นกลางหลังประมาณ ๑ $\frac{1}{2}$ นิ้ว

ง. ค่าเฉลี่ย, ค่าเฉลี่ยความหนามันสันหลังเฉลี่ยจากทั้ง ๓ จุด ก.ข. และ ค.

๓. ชั้นสุกรฆ่า, ชั้นที่พิจารณาจากชั้นโดยรูปร่างผนวกกับค่าเฉลี่ยความหนามันที่สันหลัง

เมื่อสำรวจครบกำหนด ๑ ปีแล้วจึงรวบรวมข้อมูลทำการวิเคราะห์ทางสถิติโดยวิธี Analysis of Variance และ Student t–test ในระหว่างชั้นสุกรจากโรงฆ่าสัตว์ ๔ แหล่ง (Snedecor and Cochran, 1969)

ผลการสำรวจ:

จากการสำรวจชั้นสุกรสำหรับฆ่าเป็นเวลา ๑ ปี ปรากฏผลว่าชั้นสุกรเฉลี่ยจากโรงฆ่าสัตว์ อ. เมืองขอนแก่น ๒.๙ , อ. พล ๓.๑ , อ. บ้านไผ่ ๓.๓ และ อ. ชุมแพ ๓.๔ ชั้นสุกรเหล่านี้เป็นการพิจารณาจากชั้นสุกรโดยรูปร่างร่วมกับเฉลี่ยความหนามันสันหลัง ชั้นสุกรโดยรูปร่างของ อ. เมืองขอนแก่น ๓.๑๐, อ. พล ๓.๔๕ และ อ. บ้านไผ่ ๓.๓๓, เฉลี่ยความหนามันสันหลังของสุกร อ. เมืองขอนแก่น ๑๖๕ นิ้ว, อ. ชุมแพ ๑.๖๑ นิ้ว, อ. เมืองพล ๑.๖๖ นิ้ว และ อ. บ้านไผ่ ๑.๗๒ นิ้ว ข้อมูลเหล่านี้แสดงในตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ แสดงชั้นสุกรฆ่าโดยรูปร่าง, ความหนามันสันหลังและชั้นพิจารณารวมจากรูปร่างลักษณะกับความหนามันสันหลังของสุกรสำรวจจากโรงฆ่าสัตว์อำเภอเมืองขอนแก่น อำเภอชุมแพ อำเภอพล และอำเภอบ้านไผ่

แหล่ง	ชั้นสุกร											
เดือนที่	อ. เมืองขอนแก่น			อ. ชุมแพ			อ. พล			อ. บ้านไผ่		
	ร	ม	ฉ	ร	ม	ฉ	ร	ม	ฉ	ร	ม	ฉ
1	3.1	1.54	2.7	3.7	1.59	3.3	3.2	1.75	3.3	3.2	1.42	3.0
2	3.2	1.63	2.7	3.7	1.52	3.3	3.5	1.72	3.3	3.5	1.44	3.3
3	2.9	1.88	3.3	2.9	1.92	3.2	2.9	1.80	3.0	3.9	1.98	4.0
4	2.7	1.70	2.7	3.5	1.69	3.5	3.6	1.56	2.5	3.3	2.20	3.3
5	3.0	1.60	2.3	3.6	1.72	4.0	2.8	1.85	3.0	3.0	1.57	2.7
6	3.4	1.77	2.7	3.2	1.17	3.0	3.6	1.52	3.5	3.1	1.49	3.0
7	2.7	1.45	2.5	3.3	1.44	3.3	3.5	1.49	3.0	3.1	1.70	3.3
8	3.0	1.72	2.7	3.6	1.79	3.5	2.8	1.69	2.7	3.5	3.07	3.5
9	3.0	1.57	3.0	3.5	1.54	4.0	3.3	1.35	3.5	3.3	1.44	3.0
10	3.2	1.72	3.5	3.3	1.80	3.3	3.0	1.70	3.3	3.1	1.95	3.5
11	3.5	1.65	3.5	3.0	1.52	3.3	3.5	1.65	3.3	3.7	1.87	4.0
12	3.5	1.59	3.5	3.2	1.67	3.5	3.1	1.93	3.3	3.3	1.56	3.5
เฉลี่ย	3.10	1.65	2.9	3.38	1.60	3.4	3.45	1.66	3.1	3.33	1.72	3.3

ร. เฉลี่ยชั้นสุกรฆ่าพิจารณาจากรูปร่างลักษณะภายนอกสุกร ๔ ตัว

ม. เฉลี่ยความหนามันสันหลังสุกร ๔ ตัว

ฉ. เฉลี่ยชั้นสุกรฆ่าพิจารณาจากชั้นโดยรูปร่างกับค่าเฉลี่ยความหนามันหลังสุกร ๔ ตัว เมื่อนำข้อมูลทั้งหมดวิเคราะห์หาความแตกต่างทางสถิติโดยวิธี Analysis of Variance

แล้วปรากฏมีความแตกต่างในระหว่างอำเภอเกิดขึ้นแล้วจึงนำข้อมูลวิเคราะห์โดยวิธี Student t—test ซึ่งก็ปรากฏผลว่าชั้นสุกรจากอำเภอเมืองขอนแก่นแตกต่างกับสุกรจาก ๓ อำเภออย่างมีนัยสำคัญ ส่วน ๓ อำเภอหลังนี้ไม่มีความแตกต่างทางสถิติต่อกันและกันเลย.

การวิจารณ์และสรุปผล

การสำรวจชั้นสุกรฆ่า ณ โรงฆ่าสัตว์ทั้ง ๔ อำเภอนี้ เนื่องจากเป็นโครงการเบื้องต้นจึงได้เลือกอำเภอซึ่งมีประชากรค่อนข้างหนาแน่น มีปริมาณสุกรฆ่าที่โรงฆ่าสัตว์สม่ำเสมอตลอดปี โดยนำชั้นสุกรมาเปรียบเทียบกันเพื่อแสดงให้เห็นความแตกต่างของสุกรฆ่าในแต่ละอำเภอ และผลการสำรวจข้อมูลนี้ก็สามารถจะนำมาอนุมานได้ว่า สุกรจากอำเภอไหนจะมีซากที่ให้ปริมาณเนื้อแดงมากกว่ากันโดยพิจารณาชั้นสุกรที่สำรวจได้ และสุกรที่ฆ่าโดยทั่วไปมีลักษณะแบบใด

จากการสำรวจนี้พบว่าชั้นสุกรฆ่า อ. เมืองขอนแก่น ๒.๙๔ อ. ชุมแพ ๓.๔๒ อ. พล ๓.๑๒ และ อ. บ้านไผ่ ๓.๓๓ แสดงในตารางที่ ๒ และเมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปวิเคราะห์ทางสถิติโดยวิธี Analysis of Variance ก็ปรากฏมีความแตกต่างในชั้นสุกรฆ่าจากแต่ละอำเภอเกิดขึ้น จึงนำเข้าวิเคราะห์หาความแตกต่างของแต่ละอำเภอด้วยวิธี Student t-test ซึ่งก็พบว่าสุกรฆ่า อ. เมืองขอนแก่น แตกต่างทางสถิติกับอีก ๓ อำเภอ จึงเป็นสุกรชั้นที่ดีที่สุดในจำนวน ๔ อำเภอนี้

ชั้นสุกรฆ่าเหล่านี้ ได้มาจากการแบ่งชั้นโดยประมาณจากรูปร่างอย่างเดียวเป็นขั้นแรก วัดค่าเฉลี่ยความหนามันสันหลังเป็นขั้นที่ ๒ แล้วจึงนำเอาผลของทั้ง ๒ ครั้งนี้มาพิจารณาร่วมกันในการตัดสินให้ชั้นขั้นสุดท้ายเป็นรายตัว ดังตัวอย่างแสดงในตารางที่ ๑ สำหรับในตารางที่ ๒ จึงเป็นค่าเฉลี่ยของสุกร ๔ ตัวที่สำรวจในแต่ละเดือน และเมื่อเฉลี่ยค่าความหนามันสันหลังทั้งปีของสุกร อ. เมืองขอนแก่น จึงได้ ๑.๖๕ นิ้ว อ. ชุมแพ ๑.๕๑ นิ้ว อ. พล ๑.๖๖ นิ้ว อ. บ้านไผ่ ๑.๗๑ นิ้ว

ค่าเฉลี่ยความหนามันสันหลังนี้ถือเป็นดัชนีสำคัญยิ่ง ดังในรายงานของ Holland

และ Hazel (1958) ซึ่งรายงานว่าในการทำนายเปอร์เซนต์เนื้อแดง (percent lean cuts) ของสุกรนั้น การวัดค่าเช่นความหนามันสันหลังในสุกรมีชีวิตจะมีค่าแม่นยำเท่า ๆ กับที่จะวัดได้จากซากโดยตรงและต่อมา Hazel และ Kline (1959) ก็รายงานว่า การวัดความหนามันสันหลังในสุกรมีชีวิตมีค่าสายสัมพันธ์ (correlation) กับเปอร์เซนต์เนื้อ (percent lean cuts) อยู่ในระหว่าง ๐.๘๕ ถึง ๐.๙๐ ซึ่งเชื่อได้ว่าหากจะนำมาเป็นเครื่องบ่งถึงปริมาณเนื้อแดงในสุกรก็สามารถจะนำมาใช้ได้เป็นอย่างดี

จากรายงานที่ยกมานี้สรุปได้ว่า ค่าความหนามันสันหลังเป็นตัวดัชนีที่มีอิทธิพลต่อปริมาณเนื้อแดงของสุกรอยู่ค่อนข้างมาก กล่าวคือหากค่าความหนามันสันหลังต่ำ สุกรก็จะให้ปริมาณเนื้อแดงสูงยกเว้นในสุกรผอมซึ่งเป็นสุกรชั้นที่ ๕ เท่านั้น อย่างไรก็ตามค่าความหนามันสันหลังของการสำรวจนี้ซึ่งแสดงในตารางที่ ๒ จะเห็นว่ามีค่าอยู่ระหว่าง ๑.๖—๑.๗ นิ้ว ซึ่งเป็นค่าความหนามันสันหลังสุกรชั้นที่ ๒ แต่เมื่อดูชั้นสุกรจริง ๆ กลับเป็นชั้นที่ ๓ แทบทั้งหมด ที่เป็นเช่นนี้เพราะมีสุกรบางตัวที่เป็นสุกรผอมชั้นที่ ๕ มีค่าความหนามันสันหลังต่ำกว่า ๑ นิ้ว ค่าเหล่านี้ที่เป็นตัวถ่วงให้ค่าเฉลี่ยความหนามันสันหลังทั้งบีลดต่ำลงจนทำให้เข้าใจไขว้เขวไปได้

เมื่อปี ๑๙๖๕ Topel และผู้ร่วมงานได้รายงานว่าพื้นที่หน้าตัดของกล้ามเนื้อสันนอก (Longissimus dorsi) ที่ซี่โครงที่ ๑๐ มีความสัมพันธ์ร่วม (correlation) กับน้ำหนักเนื้อแดงจากซาก (lean cut weight) ค่อนข้างสูงคือ ๐.๗๐ ซึ่งหมายความว่าหากพื้นที่หน้าตัดกล้ามเนื้อสันนอกมากน้ำหนักเนื้อแดงจากซากก็จะมีมากตามไปด้วย แต่ในทางตรงกันข้าม หากพื้นที่หน้าตัดกล้ามเนื้อสันน้อยน้ำหนักเนื้อแดงจากซากก็จะพลอยน้อยลงไปเช่นกัน และจากข้อมูลของฝ่ายวิทยาการเนื้อสัตว์ สำนักงานวิจัยเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งยังไม่ได้ตีพิมพ์เฉลี่ยจากสุกรของสำนักงานวิจัย ฯ จำนวน ๘๐ ตัว ไม่จำกัดเพศ นน. ตลาด (๘๐—๑๓๐ ก.ก.) ปรากฏว่าสุกรฆ่าชั้นที่ ๒ มีพื้นที่หน้าตัดกล้ามเนื้อสันนอก = ๓๔.๘๗ ต.ร.ซ.ม. สุกรชั้นที่ ๓ มีพื้นที่ = ๓๑.๖๕ ตร.ซ.ม. พิจารณาจากข้ออ้างอิงนี้จึงพอจะประมวลได้ว่าสุกรชั้นที่ ๒ จะให้น้ำหนักเนื้อแดงจากซาก (lean cut weight) มากกว่าจากสุกรชั้น ๓ แน่นอน ดังนั้น

เมื่อพิจารณาดูชั้นสุกรฆ่าจากการสำรวจนี้ก็จะเห็นว่า สุกรฆ่าจาก อ. เมืองขอนแก่นชั้นโดยเฉลี่ยเวลา ๑ ปี = ๒.๙๔ ซึ่งแตกต่างทางสถิติกับอีก ๓ อำเภอโดยใน ๓ อำเภอหลังไม่แตกต่างกันเลย มีแนวโน้มไปในทางที่จะให้ปริมาณเนื้อแดงสูงกว่า ปริมาณไขมันน้อยกว่าจากอีก ๓ อำเภอหลัง ส่วนเหตุผลที่ทำให้เป็นเช่นนี้ผู้วิจัยไม่สามารถชี้ลงไปได้แน่นอนว่าเป็นเพราะเหตุใด แต่อย่างไรก็ตามโดยทั่วไปแล้ว พันธุ์สุกร การใช้อาหาร การเลี้ยงดู และอายุมักจะมีอิทธิพลเป็นต้นเหตุสำคัญอยู่บ้างไม่มากก็น้อย และผู้วิจัยเห็นว่าควรจะได้มีการวางแผนทดลองหาข้อมูลในด้านนี้เพื่อเป็นความรู้เพิ่มเติมและน่าจะเป็นการแก้ไขปัญหาที่ถูกจุดที่สุดอีกด้วย

ในด้านที่เกี่ยวกับการตลาด เนื่องจากการสำรวจนี้ไม่ได้เกี่ยวข้องด้วยโดยตรงจึงไม่ได้มีข้อมูลอ้างอิงถึง แต่อย่างไรก็ตามเป็นที่ทราบกันดีว่า การกำหนดราคาซื้อขายสุกรฆ่าในประเทศไทยนั้นยังไม่มีกฎเกณฑ์อะไรแน่นอน การกำหนดราคาสุกรเป็นไปอย่างง่าย ๆ คือถือเอาน้ำหนักสุกรเป็นเกณฑ์ ส่วนรายละเอียดปลีกย่อยอื่น ๆ แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับภูมิภาคท้องที่และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งนี้โดยไม่มีการพิจารณาให้ลึกซึ้งลงไปว่าสุกรแต่ละตัวนั้นเมื่อฆ่าไปแล้ว จะมีความแตกต่างกันในปริมาณเนื้อแดงปริมาณไขมันและอื่น ๆ ที่จะพึงได้จากซากเหล่านั้นเท่าใด และผลกำไรจากข้อแตกต่างดังกล่าวนี้จึงเป็นที่แน่นอนว่าจะต้องตกอยู่กับผู้ค้าและผู้ชำแหละจำหน่ายนั้นเอง ในด้านเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรนั้น เนื่องจากไม่มีการแบ่งแยกสุกรออกเป็นชั้น ๆ จึงทำให้มองไม่เห็นความจำเป็นใด ๆ ที่จะต้องไปขวนขวายหาความรู้แผนใหม่มาปรับปรุงกิจการของตน และจากข้อมูลการสำรวจครั้งนี้พบว่าสุกรทั้ง ๔ อำเภอเฉลี่ยอยู่ในชั้นที่ ๓ ซึ่งเป็นสุกรค่อนข้างอ้วน มีปริมาณเนื้อแดงไม่มากนัก แต่มีปริมาณไขมันค่อนข้างมากกว่าความพอดีจากกรณีนี้จึงเป็นเครื่องชี้ได้ว่า หากจะได้มีการนำเอาระบบการแบ่งชั้นสุกรสำหรับฆ่ามาใช้ในประเทศไทยแล้วก็คงจะมีประโยชน์ต่อเกษตรกรผู้เลี้ยงมากยิ่งขึ้นเพราะระบบนี้จะกำหนดราคาจำหน่ายสุกรชั้นดีคือ ๑ และ ๒ ในราคาต่อ ก.ก. สูงกว่า ชั้น ๓,๔ และ ๕ จึงเป็นเหตุให้เกษตรกรต้องขวนขวายหาความรู้แผนใหม่มาปรับปรุงกิจการเลี้ยงสุกรของตนให้ดีขึ้น ให้สามารถผลิตสุกรส่งตลาดในชั้นดี ๆ เพื่อจะได้ราคาดีอยู่เสมอและยุติธรรมด้วยเมื่อ

เป็นเช่นนี้การที่เจ้าหน้าที่ ของรัฐจะหยิบยื่นวิทยาการแผนใหม่ให้ก็จะได้รับความสนใจจากสิกรผู้เลี้ยงสุกรมากยิ่งขึ้น ขณะเดียวกันควรมีการสำรวจชั้นสุกรสำหรับฆ่าโดยทั่วถึงตลอดทุกภาคของประเทศที่มีการเลี้ยงสุกร เพื่อหาข้อมูลซึ่งสามารถนำมาเป็นพื้นฐาน ในการพิจารณาตั้งมาตราการให้มีการแบ่งชั้นสุกรสำหรับฆ่า โดยเน้นที่ปริมาณเนื้อแดงที่ผลิตได้เป็นประการสำคัญ

ท้ายนี้คณะผู้ดำเนินการขอขอบคุณสัตวแพทย์อำเภอบ้านไผ่, อำเภอพล, อำเภอชุมแพ, สัตวแพทย์เทศบาลอำเภอเมืองขอนแก่นและอำเภอพล ที่ได้กรุณาร่วมมือให้ความสะดวกแก่คณะผู้ดำเนินการเป็นอย่างดี ไว้ ณ ที่นี้ด้วย

Summary

The surveying of swine slaughter grade was monthly conducted in 4 Amphur abattoirs from May 1973 to May 1974. The 4 Amphur are; Khon Kaen, Choom Phae, Phole and Ban Phai. The grading procedure is based in USDA swine slaughter grade which included the live judging and live measurement of back fat thickness. The grade are 1 for the most desirable being extremely meaty while 4 being extremely fat and 5 being very thin animal.

Data analysis showed that slaughter swine from Khon Kaen is the best with a grade of 2.9. The slaughter swine from Khon Kaen was signifcantly different from the other 3 Amphurs which are 3.4, 3.1 and 3.3 for Choom Phae, Phole and Ban Phai, respectivly. This result suggested that swine from Khon Kaen would yield a leaner carcass than swine from the other 3 Amphurs. However slaughter swine from these 4 Amphur abattoirs are in a grade of 3+ which may be considerd as fat animals. Grading system of slaughter swine is recommended to be initiated because it would encourage swine raisers to improve their animals toward a leaner type and also recieving price as to what they produced.

เอกสารอ้างอิง

รัตนสาร สุชีพ, ๒๕๑๐ ตำราว่าด้วยการเลี้ยงสุกร, โรงพิมพ์ส่งเสริมอาชีพ ร.ร. สารพัดช่าง พระนคร พระนคร

Hazel, L.N. and E.A. Kline 1959 Ultrasonic measurement of fatness in swine, J. Animal Sci. 18 : 815

Holland, L.A. and L.N. Hazel. 1958. Relationships of live measurements and carcass characteristics of swine. J. Animal Sci. 17 : 825

Rahnefeld, W.G. 1970, Backfat Thickness and Body Weight in Swine Selection., Canada Dept, of Agriculture, Pub. 1383.

Snedecore, G.W. and W.G. cochcran, 1969. Statistical Methods, The lowa State Univ. Press, ames, lowa, U.S.A., 6th edition.

Topel, D.G., R.A. Merkel and D.L. Mackintosh. 1965. Relationship between certain whole muscles and measures of pork carcass muscling. J. Animal Sci. 24 : 514.

U.S.D.A. 1970. "U.S.D.A.'S Swine and Pork Grades", Livestock Division, Consumer and Marketing Service, U.S. Dept. of Agriculture.

DENKAVIT

World's Best Milk Replacer
For All Young Animals

แป้งนมเด็นคาวิท

ยอดอาหารแป้งนมของโลกสำหรับ
ใช้เลี้ยงสัตว์อ่อนทุกชนิด แทนนมแม่

▲ ▲ ▲ ▲ ▲

เอกริฟีดเอช AGRIFEED-H

อาหารสำเร็จรูปสำหรับม้า

▲ ▲ ▲ ▲ ▲

เอกริโปรวิม – ม้า, โค, สุกร และ เป็ด ไก่

หัวอาหารสำหรับสัตว์เลี้ยง
ที่เชื่อถือได้ และไว้วางใจได้เสมอ

บริษัทไทย เอ กริ จำกัด

1635 - 1637 ถนนพหลโยธิน ซอย 15 ปากซอยวัดไผ่ตัน พระนคร
โทร. 781027 - 781231

รายงานการประชุมคณะกรรมการ

ของ

สัตวแพทยสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

ครั้งที่ ๑/๒๕๑๘

วันพุธที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘

รายนามคณะกรรมการที่เข้าร่วมประชุม

๑. นายสัตวแพทย์สกล โรหิตะโยธิน
๒. นายสัตวแพทย์อุดม จารุตามระ
๓. นายสัตวแพทย์ไพโรจน์ โภชนสมบูรณ์
๔. นายสัตวแพทย์ดาณิศ ทวีติยานนท์
๕. นายสัตวแพทย์บุญธรรม จงเจริญ
๖. นายสัตวแพทย์จำเนียร สัตยาพันธ์
๗. นายสัตวแพทย์สงคราม เหลืองทองคำ
๘. นายสัตวแพทย์พีระศักดิ์ จันทรประทีป
๙. สัตวแพทย์หญิงยวนตา พฤกษราช
๑๐. นายสัตวแพทย์เทอด เทศประทีป
๑๑. นายสัตวแพทย์บุญมี สัญญสุจจารี
๑๒. นายสัตวแพทย์พิชิต รัตนพัลลภ

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐ น.

วาระที่ ๑ ประธานได้แถลงนโยบายให้ที่ประชุมทราบซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

๑. ดำเนินนโยบายให้เป็นที่รู้จักและรับรองของประชาชน

๒. ก่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะของผู้ร่วมวิชาชีพสัตวแพทย์

วาระที่ ๒ เรื่องงานเลี้ยงต้อนรับบัณฑิตสัตวแพทยศาสตร์รุ่นที่ ๓๓ ได้แต่งตั้งอนุกรรมการ เพื่อไปหาข้อมูลในการจัดงานและให้นำมาเสนอในที่ประชุมคณะกรรมการต่อไป

คณะกรรมการในการจัดงานประกอบด้วย

๑. นายสัตวแพทย์ดาณิศ ทวีติยานนท์ เลขาธิการสมาคม ฯ

๒. นายสัตวแพทย์สงคราม เหลืองทองคำ ผู้ช่วยเลขาธิการสมาคม ฯ

๓. สัตวแพทย์หญิงยวนตา พฤกษราช เหรัญญิก

๔. นายสัตวแพทย์พิชิต รัตนพัลลภ ผู้ช่วยเหรัญญิก

๕. นายสัตวแพทย์ไพโรจน์ โภชนสมบูรณ์ ปฏิคม

๖. นายสัตวแพทย์จำเนียร สัตยาพันธ์ ผู้ช่วยปฏิคม

วาระที่ ๓ ๑. ได้พิจารณาจดหมายของนายสัตวแพทย์ จิระศักดิ์ ตั้งตรงไพโรจน์ ในเรื่องการสงวนอาชีพวิชาสัตวแพทย์ที่ประชุมมีมติให้หาข้อมูลมาประกอบการพิจารณา

๒. รับใบลาออกของนายสัตวแพทย์ ร.ท. ประสิทธิ์ โพธิบักษ์ จากการเป็นผู้แทนของสัตวแพทยสมาคม ฯ เข้าเป็นกรรมการในคณะกรรมการควบคุมการบำบัดโรคสัตว์ ประธานได้แต่งตั้งให้เลขาธิการคนปัจจุบันทำหน้าที่แทนต่อไป

๓. กรรมการได้เสนอในที่ประชุมให้ทำหนังสือสอบถามไปยังนายสัตวแพทย์รังษี พานิชอัตรา ว่าจะรับเป็นกรรมการในคณะกรรมการควบคุมอาหารและยาต่อหรือไม่

๔. ได้พิจารณาโครงการทั้งงานเก่าที่ค้างอยู่และงานใหม่ที่จะทำต่อไป

๔.๑ เรื่องจรรยาบรรณ

๔.๒ เรื่องข้อบังคับสมาคม ฯ

๔.๓ เรื่องหน่วยงานสงเคราะห์สัตว์

๔.๔ สัตวแพทยสมาคม ฯ จะจัดให้มีการประชุมวิชาการโดยขอความร่วมมือจากหน่วยราชการต่าง ๆ ที่มีสัตวแพทย์รับราชการอยู่ ซึ่งเรื่องนี้ได้แต่งตั้งให้อุปนายกเป็นประธานและมีกรรมการร่วมด้วยคือ

๑. นายสัตวแพทย์อุดม จารุตามระ ประธานอนุกรรมการ

๒. นายสัตวแพทย์บุญธรรม จงเจริญ อนุกรรมการ

๓. นายสัตวแพทย์ไพโรจน์ โภชนสมบูรณ์ ,,

๔. นายสัตวแพทย์จำเนียร สัตยาพันธ์ ,,

๕. สัตวแพทย์หญิงยวนตา พฤกษราช อนุกรรมการ

๖. นายสัตวแพทย์สงคราม เหลืองทองคำ อนุกรรมการและเลขาธิการ

๗. นายสัตวแพทย์เทอด เทศประทีป ,,

๘. นายสัตวแพทย์บุญมี สัญญสุจจารี ,,

คณะกรรมการขอเสนอให้มีการจัดสัมนาสมาคมฯ ขึ้นก่อนวันเกิดของสัตวแพทยสมาคมฯ สัก ๒ วันก่อนส่วนเรื่องที่จะให้มีการออกทีวีและวิทยุ ท.ท.ท. นั้นคณะกรรมการมีมติให้กรรมการฝ่ายวิชาการ นายสัตวแพทย์บุญมี สัญญสุจจารี และนายสัตวแพทย์เทอด เทศประทีป เป็นผู้ไปดำเนินการ

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๐๐ น.

เวชภัณฑ์สำหรับสัตว์เลี้ยง
ของ
บริษัท อเมริกัน ไซอานามิด

CYANAMID

คาริไซด์*
CARICIDE* TABLETS

- ถ่ายพยาธิตัวกลม (Ascariasis) ในสุนัข และแมว
- ป้องกันและรักษาสุนัขที่ป่วยเป็นโรค หนอนในหัวใจ (Heartworm)

แอนไซลอน*
ANCYLOL*

ยาฉีด กำจัดพยาธิปากขอในสุนัข และ แมว

ไซฟลี*
CYFLEE* TABLETS

* ใช้สำหรับกำจัดหมัดที่รบกวน สุนัข และแมว
* กำจัดเห็บ และ บำบัดโรคเรื้อนในสุนัข

ผู้แทนจำหน่ายแต่ผู้เดียวในประเทศไทย

etagro

บริษัท เบทาโกร จำกัด
BETAGRO COMPANY LIMITED

40 ถนนยุคล 1 (ส่วนมะลิ) กรุงเทพ 1 โทร. 815045,816742,818528

รายงานการประชุมคณะกรรมการ

ของ

สัตวแพทยสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

ครั้งที่ ๒/๒๕๑๘

วันพุธที่ ๕ มีนาคม ๒๕๑๘

รายนามคณะกรรมการที่เข้าประชุม

๑. นายสัตวแพทย์สกล โรหิตะโยธิน
๒. ศาสตราจารย์ ดร. อายุส พิชัยชาญณรงค์
๓. นายสัตวแพทย์บียะ อรัญยกานนท์
๔. นายสัตวแพทย์ดานิศ ทวีติยานนท์
๕. นายสัตวแพทย์ไพโรจน์ โภชนสมบูรณ์
๖. นายสัตวแพทย์สงคราม เหลืองทองคำ
๗. สัตวแพทย์หญิงยวนตา พฤกษราช
๘. นายสัตวแพทย์นิสิต ตั้งตระการพงษ์
๙. นายสัตวแพทย์บุญมี สัญญสุจจารี

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐ น.

วาระที่ ๑ รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๑๘

ในวาระที่ ๓ ได้เปลี่ยนข้อ ๔ ในวาระที่ ๓ เป็นเรื่องกรรมการกิติมศักดิ์ นายกได้ทำหนังสือเชิญผู้มีพระนามและนามดังต่อไปนี้

๑. มจ. บียะรังสิต รังสิต
๒. พลตรีพนัศ เกษแม่นกิจ
๓. ศาสตราจารย์ ดร. อายุส พิชัยรณรงค์สงคราม
๔. ศาสตราจารย์ จักร พิชัยรณรงค์สงคราม
๕. อธิบดีกรมปศุสัตว์ (ร.ต. ศิริ สุภางคเสน)

นายกสมาคม ฯ ได้ส่งหนังสือแจ้งให้คณะกรรมการกิติมศักดิ์ทราบทุกท่านแล้ว

และในหัวข้อที่ ๔ ในวาระที่ ๓ ได้เปลี่ยนข้อ ๔ เดิมเป็นข้อ ๕

วาระที่ ๒ รายงานผลการปฏิบัติงานจากการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๑๘

๒.๑ เรื่องงานเลี้ยงต้อนรับบัณฑิตสัตวแพทยศาสตร์รุ่น ๓๓ อนุกรรมการจัดงานรับบัณฑิตใหม่ (รุ่น ๓๓) ได้รายงานผลการปรึกษาพอสรุปได้คือจะมีงานต้อนรับบัณฑิตสัตวแพทยศาสตร์รุ่น ๓๓ ในราววันศุกร์ที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๑๘ งานเริ่มเวลา ๑๙.๐๐ น. ส่วนสถานที่อาจจะเป็นโรงแรมดุสิตธานีซึ่งอนุกรรมการจะรายงานผลให้ทราบเป็นคราว ๆ ไปที่ประชุมรับทราบ

๒.๒ ข้อมูลในการนำมาประกอบการพิจารณาเรื่องการสงวนอาชีพวิชาสัตวแพทย์จากจดหมายของนายสัตวแพทย์จิระศักดิ์ ตั้งตรงไพโรจน์ นั้นยังไม่พอที่ประชุมลงมติให้กรรมการผู้รับผิดชอบนำข้อมูลมาเสนอในครั้งต่อไป

สำหรับเรื่องนี้เมื่อได้ข้อมูลเพียงพอแล้วจะได้เสนอคณะกรรมการควบคุมการบำบัดโรคสัตว์เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

เกี่ยวกับเรื่องนี้มีกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการบำบัดโรคสัตว์มาตราที่ ๑๓ และมาตราที่ ๑๘ ผู้ใดฝ่าฝืนกฎนี้มีโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปีและปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งโทษอันนี้อาจจะเอาผิดกับบริษัทหรือเอาผิดกับทั้งสองฝ่ายได้

นอกจากนี้ยังมีกรรมการเสนอแนะให้นายทะเบียนผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์ควรจะออกไปตรวจตามคลินิคต่าง ๆ ด้วย

๒.๓ นายทะเบียนกรรมการควบคุมการบำบัดโรคสัตว์ได้แจ้งนายกสมาคมฯ ทราบว่าจะได้แต่งตั้งผู้แทนจากสมาคมฯ คือ เลขาธิการคนปัจจุบันเป็นกรรมการในคณะกรรมการควบคุมการบำบัดโรคสัตว์ต่อไป ซึ่งเมื่อได้รับแต่งตั้งแล้วจะแจ้งให้ทราบในภายหลัง

๒.๔ ที่ประชุมลงมติให้นายสัตวแพทย์รังษี พานิชอัตรา เป็นอนุกรรมการในคณะกรรมการควบคุมอาหารและยาต่อไป

ส่วนรายงานผลการไปประชุมเลขาธิการรับจะเป็นผู้ไปติดต่อมาเสนอที่ประชุมทราบเป็นคราว ๆ ไป

๒.๕ เรื่องจรรยาบรรณ

ที่ประชุมลงมติให้บรรณาธิการและเหรัญญิกเป็นผู้ไปจัดพิมพ์เป็นเล่มเพื่อแจกสมาชิกต่อไป

๒.๖ ข้อบังคับสมาคม ฯ

ที่ประชุมมีมติตั้งกรรมการขึ้นเพื่อพิจารณาข้อบังคับสมาคม ฯ คณะกรรมการประกอบด้วย

๑. นายสัตวแพทย์บียะ อรัณยกานนท์

๒. นายสัตวแพทย์ ดร. ดำรง พฤกษราช

๓. นายสัตวแพทย์สงคราม เหลืองทองคำ

๔. นายสัตวแพทย์ ร.ท. พงษ์ศักดิ์ พานิชเกรียงไกร

๕. สัตวแพทย์ชัยวัฒน์ เวชชพิทักษ์

ซึ่งการพิจารณาดังกล่าวนั้นขอให้ใช้เวลาพิจารณาไม่ควรเกิน ๓ เดือนหลังจากนั้นจะได้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญเพื่อพิจารณาต่อไป

๒.๗ เรื่องหน่วยงานสงเคราะห์สัตว์จะได้นำไปปรึกษากับ มจ. บียะรังสิต รังสิต ต่อไป

๒.๘ เรื่องประชุมวิชาการสัตวแพทย สมาคม ฯ อุปนายกซึ่งเป็นประธานจัดงานประชุมวิชาการนั้น ในระหว่างช่วงนี้อุปนายกต้องเดินทางไปต่างประเทศจึงเสนอให้นายสัตวแพทย์บุญมี สัญญสุจจารี นัดประชุมคณะกรรมการวางหลักเกณฑ์ไปก่อน

และก่อนถึงวันประชุมประมาณ ๑ สัปดาห์นายกสมาคม ฯ จะไปออก ที.วี. วาระที่ ๓ เรื่องที่ประธานจะแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

๓.๑ ประธานได้อ่านจดหมายของ ดร. ทิม พรรณศิริ เรื่องข้องใจการเงินของสมาคม ฯ จากบัญชีรายรับรายจ่ายในวันประชุมใหญ่วิสามัญ เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘ ซึ่งเรื่องนี้ นายกสมาคม ฯ และเหรัญญิกจะได้ตอบข้อข้องใจของ ดร. ทิม พรรณศิริ ให้ทราบต่อไปทาง "สัตวแพทยสาร"

๓.๒ นายสัตวแพทย์นิสิต ตั้งตระการพงษ์ เสนอให้มีการพิจารณาผลงาน หรือเรื่องที่เขียนลงในหนังสือวิชาการสัตวแพทย์ เพื่อพิจารณางานที่ดีเด่นหรือเรื่องที่ดีเด่นประจำปีและให้สมาคมฯ มอบรางวัลเพื่อเป็นเกียรติ ที่ประชุมเห็นด้วย

๓.๓ ประธานเสนอให้นายสัตวแพทย์เชื้อ ว่องส่งสาร เป็นที่ปรึกษาของ "สัตวแพทยสาร"

๓.๔ มีผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกใหม่รวมทั้งหมด ๗ ท่าน และสมาชิก "รับหนังสือสัตวแพทยสาร" ๑ ท่าน

สมาชิกสามัญตลอดชีพ

๑. นายสัตวแพทย์นที นิลนพคุณ
๒. นายสัตวแพทย์สุรพล แก้วมงคล
๓. นายสัตวแพทย์กอง นนทบัทมะดุลย์
๔. นายสัตวแพทย์ยุคล ลิ้มแหลมทอง

สมาชิกวิสามัญ

๑. นายนิรัณ ใจยารินทร์
๒. นายวิมล ขวัญเกื้อ
๓. นายสุธน เราจนานนท์

และสมาชิกรับเฉพาะ หนังสือ "สัตวแพทยสาร"

๑. นายกิติรัตน์ สวัสดิ์ภักดี

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๐๐ น.

รายงานการประชุมคณะกรรมการ

ของ

สัตวแพทยสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

ครั้งที่ ๓/๒๕๑๘

วันพุธที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๑๘

รายนามคณะกรรมการที่เข้าร่วมประชุม

๑. นายสัตวแพทย์อุดม จารุตามระ
๒. นายสัตวแพทย์บียะ อรัณยกานนท์
๓. นายสัตวแพทย์สมาน พิพิธกุล
๔. นายสัตวแพทย์จำเนียร สัตยาพันธ์
๕. นายสัตวแพทย์สงคราม เหลืองทองคำ
๖. สัตวแพทย์หญิงยวนตา พฤกษราช
๗. นายสัตวแพทย์ ดร. เทอด เทศประทีป
๘. นายสัตวแพทย์พีระศักดิ์ จันทร์ประทีป
๙. นายสัตวแพทย์บุญมี สัญญสุจจารี
๑๐. นายสัตวแพทย์พิชิต รัตนพัลลภ

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐ น.

วาระที่ ๑ รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๑๘

วาระที่ ๒ รายงานผลการปฏิบัติงานจากการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๑๘

๒.๑ เรื่องงานเลี้ยงต้อนรับบัณฑิตสัตวแพทยศาสตร์รุ่น ๓๓ ผู้ช่วยเลขาธิการได้รายงานว่าคณะกรรมการจัดงานได้เชิญผู้จัดการบริษัทยาสัตว์ต่าง ๆ มาร่วมปรึกษาหารือครั้งหนึ่งและได้ประชุมคณะกรรมการจัดงานอีกครั้งหนึ่งเมื่อวันอังคารที่ ๒๕ มีนาคมนี้ ผลการประชุมสรุปได้ว่าการจัดงานจะจัดในวันศุกร์ที่ ๒๕ เมษายน ณ ห้องกิติ โรงแรมดุสิตธานี เป็นงานแบบค็อลเทล เหตุที่ไม่สามารถจัดงานตอนต้นเดือนพฤษภาคมเพราะสถานที่ไม่ว่าง อนึ่งการจัดงานครั้งนี้จะจำหน่ายบัตรเชิญในราคา ๑๐๐ บาท (บัณฑิตใหม่ไม่ต้องเสียค่าบัตรเชิญ) และจะมีการจับสลากบัตรเชิญ (ยกเว้นบัณฑิตใหม่) ด้วยโดยจะมีรางวัล ๓ รางวัล หมายกำหนดการวันงานมีดังนี้คือ

๑๘.๓๐ น. ลงทะเบียน

๑๙.๐๐ น. เริ่มงาน

๑๙.๓๐ น. แนะนำบัณฑิตใหม่

๒๐.๓๐ น. นายกสมาคม ฯ กล่าวต้อนรับบัณฑิต

๒๑.๐๐ น. รายการแสดง

๒๒.๐๐ น. จับสลากรางวัล

๒๒.๓๐ น. ปิดงาน

ระหว่างงานจะมีดนตรีบรรเลงเบา ๆ ด้วย

ค่าใช้จ่ายในงานประมาณ ๓๐,๐๐๐ บาท. คาดว่าจะได้รับความร่วมมือจากบริษัทห้างร้านต่าง ๆ ไม่น้อยกว่า ๒๐,๐๐๐ บาท.

เหรัญญิกได้ดำเนินการจัดพิมพ์บัตรเชิญแล้วจะเสร็จในวันนี้และจะได้จัดจำหน่ายบัตรเชิญทันที

๒.๒ เรื่องการสงวนวิชาชีพสัตวแพทย์ตามจดหมายร้องเรียนของนายสัตวแพทย์จิระศักดิ์ ตั้งตรงไพโรจน์ ยังไม่ได้รับข้อมูลเพิ่มเติม กรรมการจึงมีมติให้พิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป

๒.๓ เรื่องจรรยาบรรณ บรรณาธิการและเหรัญญิกกำลังจะดำเนินการพิมพ์เป็นรูปเล่มซึ่งได้มีกรรมการเสนอให้ใช้กระดาษพิมพ์ที่ดี และรูปเล่มควรจะกระทัดรัด ผู้จัดพิมพ์รับจะจัดการตามข้อเสนอแนะและได้ขออนุมัติที่ประชุมพิมพ์จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม เพื่อแจกให้กับสมาชิกของสมาคม ฯ และผู้ที่จะเป็นสมาชิกต่อไป

๒.๔ เรื่องข้อบังคับของสมาคม คณะกรรมการพิจารณาเรื่องนี้จะได้จัดประชุมในวันศุกร์ที่ ๒๘ มีนาคมนี้

๒.๕ เรื่องหน่วยงานสงเคราะห์สัตว์กำลังรอการติดต่อจาก มจ.บียะรังสิต รังสิตอยู่

๒.๖ เรื่องประชุมวิชาการ กรรมการเผยแพร่วิชาการและประชาสัมพันธ์ได้แจ้งถึงแผนการจัดประชุมดังนี้

งานวันประชุมวิชาการจะแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ

๒.๖.๑ การประชุมวิชาการจะจัดทางด้านปศุสัตว์, สัตว์เลี้ยงในบ้าน (Pets) และโรคสัตว์ติดคน (Zoonoses)

๒.๖.๒ การนิทรรศการ เป็นการแสดงผลิตภัณฑ์ยาสัตว์จากบริษัทห้างร้านต่าง ๆ แสดงวัคซีนที่ใช้ในสัตว์และอาจมีการประกวดสัตว์ด้วย

นอกจากนี้ยังมีการจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากสัตว์, การฉายภาพยนตร์เกี่ยวกับเรื่องราวที่น่าสนใจในวิชาชีพและแสดงภาพการปฏิบัติงานของสัตวแพทย์ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ

กรรมการเผยแพร่วิชาการและประชาสัมพันธ์ยังได้เสนอรายงานข้อมูลที่ได้มาจากแบบสอบถามเกี่ยวกับงานมหกรรม สัตวแพทย์ซึ่งได้จัดทำขึ้นโดยนายสัตวแพทย์ ร.ท. ประสิทธิ์ โพธิบักษ์ เลขาธิการคนก่อนเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

คณะกรรมการ ฯ ได้มีมติเห็นด้วยกับแผนการจัดงานประชุมวิชาการของกรรมการเผยแพร่วิชาการและประชาสัมพันธ์ตามที่เสนอและให้คณะอนุกรรมการจัดงานพิจารณาดำเนินการต่อไป ซึ่งคณะอนุกรรมการจะได้จัดประชุมในวันพุธที่ ๙ เมษายนศกนี้ เวลา ๙.๓๐ น. ณ ห้องตรวจคุณภาพอาหารสัตว์ กรมปศุสัตว์

๒.๖.๓ เรื่องการเผยแพร่วิชาการทางโทรทัศน์ กรรมการเผยแพร่วิชาการและประชาสัมพันธ์เสนอว่าหัวข้อที่ควรจะจัดมีดังต่อไปนี้คือ

๒.๖.๓.๑ เรื่องบทบาทของสัตวแพทย์ในโรงงานฆ่าสัตว์

๒.๖.๓.๒ เรื่องบทบาทของสัตวแพทย์ต่อสังคม

๒.๖.๓.๓ เรื่อง Rabies

๒.๖.๓.๔ เรื่อง Animal Production

๒.๖.๓.๕ เรื่องชีรัมพิษงู

๒.๖.๓.๖ เรื่องการผลิตวัคซีน

กรรมการเผยแพร่วิชาการได้เสนอเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ให้ที่ประชุมทราบด้วย ที่ประชุมมีมติเห็นด้วยกับเรื่องที่จะเผยแพร่ตามที่เสนอ และให้ดำเนินการเรื่องบทบาทของสัตวแพทย์ในโรงงานฆ่าสัตว์ออกเผยแพร่ภาพทางโทรทัศน์เป็นเรื่องแรก และให้ดำเนินการเรื่องบทบาทของสัตวแพทย์ต่อสังคมเป็นเรื่องที่สองก่อน ในเรื่องค่าใช้จ่ายนั้นให้กรรมการเผยแพร่วิชาการ ฯ จัดหาสปอนเซอร์เพื่อเป็นทุนไปก่อน ในกรณีที่ยังหาสปอนเซอร์ไม่ได้ให้สมาคม ฯ จัดเงินสำรองจ่ายในวงเงินเรื่องละไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท (สองพันบาทถ้วน)

๒.๖.๔ กรรมการเผยแพร่วิชาการ ฯ ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่ารายการเพื่อสุขภาพของประชาชนทางสถานีวิทยุ ท.ท.ท. ซึ่งเป็นรายการเดิมของสมาคม ฯ นั้น ครั้งต่อไปจะออกอากาศในวันอาทิตย์ที่ ๓๐ มีนาคมศกนี้ โดยได้เชิญอาจารย์นายสัตวแพทย์ ดร. มานพ ม่วงใหญ่ เป็นวิทยากร พูดเรื่องโรคพยาธิในเนื้อสัตว์ที่บริโภค

ที่ประชุมรับทราบ

วาระที่ ๓ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ เนื่องจากท่านนายก ฯ ติดราชการและอุปนายกได้ทำหน้าที่ประธานที่ประชุมแทนและได้ชี้แจงว่าไม่ได้รับมอบหมายเรื่องที่จะแจ้งให้ทราบในการประชุมคราวนี้

ที่ประชุมรับทราบ

วาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

๔.๑ เรื่องพนักงานเจ้าหน้าที่ของสมาคม ฯ บรรณาธิการเสนอว่าสมาคม ฯ ควรจ้างผู้จบการศึกษาขั้นประกาศนียบัตรอาชีวะสาขาพาณิชย์เป็นเจ้าหน้าที่ประจำของสมาคมโดยให้เงินเดือนตามวุฒิ (เดือนละ ๑,๒๐๐ บาท) เพื่อรับผิดชอบงานธุระการและบัญชีของสมาคม ฯ ทั้งหมด เงินเดือนตามคุณวุฒิที่กล่าวถึงนี้สมาคม ฯ อยู่ในฐานะที่จะว่าจ้างได้โดยอาศัยดอกผลจากเงินที่ซื้อพันธบัตรจากธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่ประชุมได้อภิปรายอย่างกว้างขวางและมีมติว่าเห็นด้วยในหลักการที่เสนอแต่ขณะนี้ให้เจ้าหน้าที่คนเดิมปฏิบัติงานต่อไปก่อน

๔.๒ เรื่องการซื้อพันธบัตรจากธนาคารแห่งประเทศไทยเพิ่มเติม

เหรัญญิกได้ปรึกษาเรื่องการซื้อพันธบัตรที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเพิ่มเติมเดิมได้ซื้อพันธบัตรดังกล่าวไว้แล้วเป็นมูลค่า ๑๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนบาทถ้วน) ทางธนาคารคิดดอกเบี้ยให้ร้อยละ ๗.๕๐ บาทต่อปี. (ขณะนี้เป็นร้อยละ ๘.๕๐ บาทต่อปี) ถ้าจะนำเงินฝากประจำที่อยู่ที่ธนาคารศรีอยุธยาจำนวน ๙๕,๐๐๐ บาท (เก้าหมื่นห้าพันบาทถ้วน) มาซื้อพันธบัตรของธนาคารแห่งประเทศไทยจะทำให้ยอดดอกเบี้ยที่ได้รับเพิ่มขึ้น เหตุที่ควรดำเนินการในขณะนี้เพราะธนาคารแห่งประเทศไทยกำลังเปิดจำหน่ายพันธบัตรในวงเงินกำกัดอยู่ถ้าล่าช้าอาจจะพลาดโอกาสเพราะปัจจุบันได้เพิ่มดอกเบี้ยเป็น ๘.๕๐% นอกจากนี้สมาคมยังมีเงินฝากเผื่อเรียกเพื่อเป็นเงินสำรองจ่ายในกิจการของสมาคม ฯ ที่ธนาคารศรีอยุธยาอีก ๘,๐๐๐ กว่าบาทและค่าใช้จ่ายรวมทั้งค่าทำสัตวแพทยสารที่แล้วมาก็สามารถเลี้ยงตัวได้ โดยไม่เคยนำเงินฝาประจำของสมาคม ฯ มาใช้อยู่แล้ว บรรณาธิการได้กล่าวสนับสนุนและเสนอว่ายอดเงินที่จะซื้อพันธบัตรจากธนาคารแห่งประเทศไทยครั้งใหม่ควรจะเป็นอีก ๑๐๐,๐๐๐บาท (หนึ่งแสนบาทถ้วน) ซึ่งอยู่ในวิสัยที่จะทำได้เพราะยังจะมีเงินค่าสมาชิกสามัญตลอดชีพที่กำลังผ่อนส่งอยู่อีกเป็นรายเดือน เหรัญญิกได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่านอกจากยอดเงินที่กล่าวถึงมาแล้วยังมียอดเงินค่าโฆษณาในหนังสือสัตวแพทยสารที่กำลังจะจัดเก็บอีกหนึ่งหมื่นกว่าบาท

ที่ประชุมได้อภิปรายและมีมติอนุมัติให้เหรัญญิกดำเนินการปิดบัญชีเงินฝากประจำที่ธนาคารศรีอยุธยาจำนวน ๙๕,๐๐๐ บาท (เก้าหมื่นห้าพันบาทถ้วน) และให้จัดยอดเงินอื่น ๆ ของสมาคม ฯ มาสมทบให้เป็น ๑๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนบาทถ้วน) แล้วนำเงินจำนวนนี้ไปซื้อพันบัตรเพิ่มเติมจากธนาคารแห่งประเทศไทย

๔.๓ ประธานได้ขอร้องให้กรรมการช่วยกันเชิญชวนหาสมาชิกเพิ่มเติมเพื่อความเป็นปึกแผ่นของสมาคม ฯ ยิ่งขึ้นโดยเฉพาะบัณฑิตสัตวแพทย์ที่จะจบใหม่ กรรมการที่เป็นอาจารย์ประจำในคณะสัตวแพทยศาสตร์ทั้งสองแห่งควรจะกระตุ้นเตือนเรื่องนี้แก่ผู้ที่จะจบการศึกษาด้วย ที่ประชุมได้รับคำขอร้องของประธานและจะได้ดำเนินการต่อไป

๔.๔ กรรมการเผยแพร่วิชาการ ฯ ได้นำข้อเสนอแนะของนายสัตวแพทย์ ร.ท. ประสิทธิ์ โพธิบัติกษ์ มาเรียนให้ที่ประชุมทราบเกี่ยวกับการเชิญหรือเข้าพบรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับวงการสัตวแพทย์ (เช่น ร.ม.ต. กระทรวงสาธารณสุข ร.ม.ต. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์) และผู้บริหารของหน่วยงานต่าง ๆ ที่สามารถรับบัณฑิตสัตวแพทย์เข้าทำงานได้มาชี้แจงเกี่ยวกับการศึกษาวิชาสัตวแพทยศาสตร์โดยถ่องแท้ เพื่อจะได้ขยายงานให้กับบัณฑิตที่จะจบการศึกษาอย่างกว้างขวางขึ้น

ที่ประชุมรับทราบ และประธานได้ชี้แจงว่าเรื่องนี้สมาคม ฯ ได้จัดทำไปแล้วบางส่วน

๔.๕ กรรมการเผยแพร่วิชาการได้เสนอให้มีการวางแผนการดำเนินงานที่แน่นอนของสมาคม ฯ ในรอบปีตามวาระของกรรมการบริหารชุดนี้และให้นำเข้าวาระในการประชุมครั้งต่อไปด้วย

๔.๖ กำหนดการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๑๘ ที่ประชุมมีมติให้จัดประชุมวันศุกร์ที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๑๘ เวลา ๑๓.๓๐ น. ณ ห้องประชุม ชั้น ๒ ตึกใหม่คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย

เลิกประชุมเวลา ๑๓.๐๖ น.

รายงานการประชุมคณะกรรมการ

ของ

สัตวแพทยสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

ครั้งที่ ๔/๒๕๑๘

วันศุกร์ที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๑๘

รายนามคณะกรรมการที่เข้าร่วมประชุม

๑. นายสัตวแพทย์สกล โรหิตะโยธิน
๒. นายสัตวแพทย์อุดม จารุตามระ
๓. นายสัตวแพทย์บีย์ะ อรัณยกานนท์
๔. นายสัตวแพทย์บุญธรรม จงเจริญ
๕. นายสัตวแพทย์สมาน พิพิธกุล
๖. นายสัตวแพทย์ดาณิศ ทวีติยานนท์
๗. นายสัตวแพทย์จำเนียร สัตยาพันธ์
๘. นายสัตวแพทย์บุญมี สัญญสุจจารี
๙. สัตวแพทย์หญิงยวนตา พฤกษราช
๑๐. นายสัตวแพทย์พิชิต รัตนพัลลภ

ผู้ร่วมสังเกตการณ์

๑. นายสัตวแพทย์ณรงค์ จึงสมานมาศ
๒. นายสัตวแพทย์ถวิล เจริญศิริสุทธิกุล
๓. สัตวแพทย์หญิงอุษุมา จับจิตรใจดล

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐ น.

วาระที่ ๑ รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๑๘

ที่ประชุมขอให้เขียนรายงานการประชุมให้เข้าใจง่ายกว่านี้

วาระที่ ๒ รายงานผลการปฏิบัติงานจากการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๑๘

๒.๑ เรื่องงานเลี้ยงต้อนรับบัณฑิตสัตวแพทย์รุ่น ๓๓

ที่ประชุมรับทราบ

๒.๒ เรื่องการสงวนวิชาชีพสัตวแพทย์ตามจดหมายร้องเรียนของสมาคมนั้น ได้มีกรรมการให้ความเห็นว่าสัตวแพทย์จากต่างประเทศที่เข้ามามีอาชีพในเมืองไทยนั้น ส่วนมากเข้ามาในฐานะผู้เชี่ยวชาญ

ที่ประชุมก็ลงมติให้ทำหนังสือถึงคณะกรรมการควบคุมการบำบัดโรคสัตว์แห่งประเทศไทย เพื่อให้ทางคณะกรรมการควบคุมการบำบัดโรคสัตว์ทราบ เพื่อพิจารณาในปัญหาดังกล่าวนี้

ที่ประชุมรับทราบ

๒.๓ เรื่องจรรยาบรรณ กรรมการเสนอว่าหนังสือจรรยาบรรณที่จะพิมพ์เป็นรูปเล่มนั้น ไม่ต้องพิมพ์ให้ดีมากเพียงแต่ให้ใช้ดำเนินการได้ก็พอเนื่องจากอาจมีการแก้ไขอีก

ที่ประชุมรับทราบ

๒.๔ เรื่องข้อบังคับของสมาคม ฯ นายสัตวแพทย์ปียะ อรัณยกานนท์ ประธานอนุกรรมการแถลงว่าได้มีการประชุมมาแล้ว ๒ ครั้งและจะมีการประชุมครั้งต่อไปในวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๑๘ นี้ ซึ่งคาดว่าการพิจารณาจะเสร็จตามกำหนดเวลาที่คณะกรรมการกำหนดไว้

ที่ประชุมรับทราบ

๒.๕ เรื่องหน่วยงานสงเคราะห์สัตว์ เนื่องจาก มจ. บียะรังสิต รังสิตเสด็จไปต่างประเทศจึงยังไม่มีผลคืบหน้าในเรื่องนี้

นายกสมาคม ฯ ได้เสนอให้อนุกรรมการแก้ไขกฎข้อบังคับของสมาคม ฯ นำกฎข้อบังคับของหน่วยงานสงเคราะห์สัตว์เข้าไปร่วมพิจารณาไว้ในหมวดหนึ่งของข้อบังคับของสมาคม ฯ ด้วย

ที่ประชุมรับทราบ

๒.๖ เรื่องประชุมวิชาการ กรรมการเผยแพร่วิชาการและประชาสัมพันธ์ได้แจ้งว่าจะจัดให้มีการประชุมวิชาการในวันพฤหัสบดีที่ ๖ และวันศุกร์ที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๘ นี้ ณ ตึกอารักขาข้าวในบริเวณมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ซึ่งอาจจะมีนิทรรศการแสดงผลิตภัณฑ์ยาสัตว์จากบริษัทห้างร้านต่าง ๆ การแสดงวัคซินที่ใช้ในสัตว์และอาจจะมีการประกวดสัตว์ด้วย รายละเอียดอาจมีการเปลี่ยนแปลงบ้าง
ที่ประชุมรับทราบ

วาระที่ ๓ เรื่องที่ประธานจะแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ไม่มี

วาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

๔.๑ เรื่องการซื้อพันธบัตรจากธนาคารแห่งประเทศไทยเหรัญญิกแถลงว่า ได้จัดการซื้อมาแล้วเป็นจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนบาทถ้วน) ทางธนาคารคิดดอกเบี้ยให้ร้อยละ ๘.๕๐ บาทต่อปี โดยจะเริ่มคิดดอกเบี้ยให้ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๑๘ เป็นต้นไป (เดิมดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕๐ บาทต่อปี)
ที่ประชุมรับทราบ

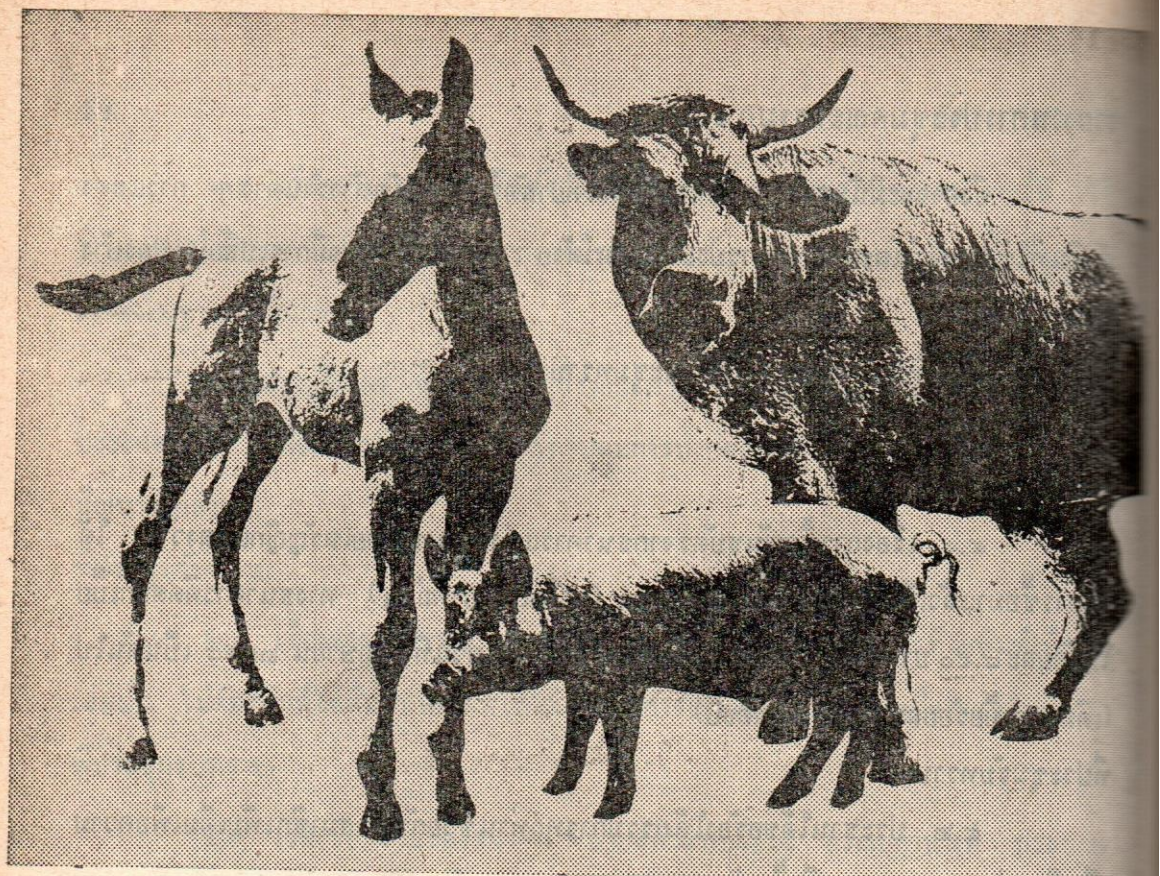
๔.๒ ประธานได้ขอร้องให้กรรมการทุกท่านช่วยกันหาสมาชิกเพิ่มเติมเพื่อความเป็นปึกแผ่นของสมาคม ฯ ยิ่งขึ้นด้วย
ที่ประชุมรับทราบ

๔.๓ กรรมการเผยแพร่วิชาการและประชาสัมพันธ์ขอแก้ไขข้อความใน ๔.๔ เป็นควรจะเชิญผู้บริหารของหน่วยงานต่าง ๆ ที่สามารถรับสัตวแพทยศาสตร์บัณฑิตที่จบการศึกษาเข้าทำงานได้ ประธานได้ชี้แจงว่าเรื่องนี้สมาคม ฯ ได้จัดทำไปแล้วเป็นบางส่วนและกำลังหาลู่ทางดำเนินการต่อไป

๔.๔ ผู้แทนบัณฑิต ๓ ท่านที่เข้าร่วมประชุมในครั้งนี้ด้วยนั้นได้ซักถามเรื่องงานที่สัตวแพทยสมาคม ฯ จะช่วยให้เข้าทำงานได้ นายกสมาคม ฯ ได้ชี้แจงให้ทราบถึงงานต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากกรมปศุสัตว์ที่สัตวแพทยศาสตร์บัณฑิตสามารถทำได้และขณะนี้ทางสมาคมฯ ก็พยายามหาลู่ทางในการเข้าทำงานของบัณฑิตให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

๔.๕ กำหนดการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๑๘ ที่ประชุมมีมติให้จัดประชุมวันศุกร์ที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๑๘ เวลา ๑๓.๓๐ น. ณ ห้องประชุมชั้น ๒ ตึกใหม่คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬา ฯ

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๐๐ น.

วีคอร์เตนอล®
Vecortenol®

CIBA

ฮอร์โมนสำหรับสัตว์ ประกอบด้วย เพรดนิโซโลน ไตรเมธิลอะซิเตต ออกฤทธิ์รวดเร็ว และฤทธิ์อยู่นาน ใช้ในรายต่อไปนี้

หมู ไม่มีน้ำนม เต้านมอักเสบ เอ็กซีมา บวมน้ำ
หมา แมว ดิสเทมเปอร์ ลำไส้กระเพาะอักเสบ เอ็กซีมา หูอักเสบเรื้อรัง โรคเกี่ยวกับตา
ม้า กีบอักเสบ heat stroke กล้ามเนื้ออักเสบ
วัว ควาย Ketosis เต้านมอักเสบ มดลูกอักเสบ โรคแทรกหลังคลอด

ในรายที่มีการติดเชื้อใช้ร่วมกับยาทำลายเชื้อโรคด้วย

ผลิตภัณฑ์ของ CIBA สวิตเซอร์แลนด์

® เครื่องหมายการค้า

เภสัช. อี. ซิลลิก (กรุงเทพฯ) จำกัด
แผนกเกษตร
7 ถนนสี่ลม พระนคร ตู้ ป.ณ.ก. 379 โทร. 862890-9
ผู้แทนจำหน่ายแต่ผู้เดียวในประเทศไทย
โทรเลขย่อ : ซิลลิก กรุงเทพ ฯ

ชิปปิ้งพีเว่อร์ในกวางดาว

(Shipping Fever in Spotted Deer)

สมศักดิ์ บวรสิน* สพ.บ., M.Sc. (Man.)
เชิดชัย รัตนเศรษฐากุล* สพ.บ. (เกียรตินิยม), M.Sc. (Sask.)

คำนำ

ผู้ที่เคยไปเที่ยวสวนสัตว์เขาดินวนา ในกรุงเทพมหานคร ต้องรู้จักกวางดาวหรือผู้ที่เคยไปเยี่ยมสวนสัตว์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ก็รู้จักกวางดาว ในประเทศไทยมีกวางดาวอยู่เพียงสองแห่งเท่านั้นเอง

กวางดาวเป็นสัตว์พื้นเมืองของอินเดีย เนปาล และ ลังกา กวางดาวมีชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า Axis Deer หรือ Spotted Deer (*Axis axis*) เป็นสัตว์เคี้ยวเอื้องเช่นเดียวกับ วัว ควาย แพะ แกะ และกวางชนิดอื่น ๆ

กวางดาวเป็นกวางขนาดกลาง สูงประมาณ ๑ เมตร น้ำหนักอยู่ระหว่าง ๙๐—๑๗๐ ก.ก. มีขนสีเม็ดมะขาม มีจุดสีขาวใหญ่ ๆ ทั่วตัว ใต้ท้อง คอขาด้านใน ใต้หาง และ หูสีขาว (รูปที่ ๑)

กวางดาวเป็นสัตว์ที่มีประสาทหูและจมูกดี แต่ประสาทตาไม่ดี วิ่งได้เร็วประมาณ ช.ม. ละ

รูปที่ ๑ กวางดาวตัวผู้อายุประมาณ ๑ ปี

* ภาควิชาสัตวศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

๗๐ — ๘๐ ก.ม. กระโดดได้สูง ๓ เมตร และกระโดดไกลได้ ๑๓ เมตร กวางดาวเป็นกวางที่รักสงบ ชอบสังคมกับสัตว์อื่น อาหารที่กินมีหญ้า ใบไม้ หน่อไม้ ยอดไผ่ และ ผลไม้เป็นต้น

เขากวางดาวคู่แรกงอกเมื่ออายุ ๑ ปี ต่อมาเขาจะแตกออกไปเรื่อย ๆ จนเป็น ๓ กิ่ง ฤดูติดสัด จะเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึง เดือนกรกฎาคม แล้วไปผสมพันธุ์ในฤดูหนาว ตัวเมียตั้งท้องนาน ๖ — ๘ $\frac{1}{2}$ เดือน มักมีลูกครั้งละ ๒ ตัว ลูกจะอยู่กับแม่จนอายุ ๑ ปี แล้วแยกไป

โรคที่รบกวนกวางดาว คือ โรคลงแดง (rinderpest) วัณโรค พยาธิได้แก่ พยาธิในหัวใจ (*L. surrata*) พยาธิในลำไส้ เช่น พยาธิตัวกลม (*Oesophagostomum* sp.) และพยาธิใบไม้ใน rumen (*P. Cauliorchus*) พวกเห็บก็มี *B. microplus.* (Cited by Schaller, 1967)

ประวัติ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้รับกวางดาว ๑ คู่ เป็นอภินันทนาการจากประเทศอินเดีย เมื่อสมัยที่ ฯ พณ ฯ พันธารี (R. Bhandari) ยังเป็นเอกอัครราชทูตอยู่ กวางดาวตัวผู้อายุประมาณ ๑ ปี ตัวเมียอายุประมาณ ๑ $\frac{1}{2}$ — ๒ ปี

กวางที่ได้รับเดินทางมาโดยเครื่องบิน อยู่ในกรงไม้ขนาด ๑.๑ × ๐.๘ × ๐.๙ ม. จากดอนเมืองถึงมหาวิทยาลัยขอนแก่นโดยรถยนต์ เวลาประมาณ ๒๔ นาฬิกา ของวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๑๖ และนำออกจากกรงในวันรุ่งขึ้น

ตั้งแต่วินาทีแรกที่กวางเดินทางมาถึงดอนเมืองจนกระทั่งวันที่ ๓ พฤศจิกายน (ประมาณ ๓ วัน) กวางตัวเมียนอนอยู่ตลอดเวลา ท่านอน คือ คุกเข่าหน้าและอกวางอยู่บนขาหน้าทั้งสอง ส่วนครึ่งหลังของลำตัวนอนตะแคงธรรมดา และพยายามลุกเดินในวันที่ ๓ ตอนเย็น ๆ กวางทั้งคู่ตื่นอยู่ตลอดเวลา (alert)

อาการและการรักษา

หลังจากวันที่ ๓ พฤศจิกายน กวางทั้งคู่เริ่มมีสุขภาพสมบูรณ์ดี แต่ก็ยังตื่นตกใจง่ายอยู่เสมอ เมื่อเวลาคนเข้าไปใกล้ และสังเกตเห็นมีการเต้น (movement) บริเวณสวาบและท้องเป็นครั้งคราวในกวางตัวเมีย

วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน กวางตัวเมียเริ่มนอนบนเข่าอีกครั้งหนึ่งและหันหน้าไปทางด้านหลัง ซึ่งเป็นอาการ typical อย่างหนึ่งของวัวที่เป็นโรค milk fever หรือ hypocalcemia แต่กวางยังไม่เชื่อง แม้จะนอนอยู่ก็ตามแต่เมื่อเข้าไปใกล้ กวางจะลุกวิ่งหนีทันที

วันที่ (พ.ย.)	อาการ	การรักษา	หมายเหตุ
๑๗	— นอนบนเข่าเหลียวหน้าไปข้างหลัง	—	ทั่ว ๆ ไปดีแต่ยังไม่ยอมให้เข้าใกล้
๑๗	— เหมือนวันแรก และหายใจลำบาก (dyspnea) คล้ายท้องอืด	— Calcium Borogluconate 50 ml, I/V และ 50 ml, S/C	มี movement ที่ท้องเป็นบางครั้ง
	— ซอกกีบขาหน้ามีรอยแตก	— Tinct. Iod. ทาที่รอยแตก	
	— ช่องคลอดมีน้ำเมือกคล้ายหนอง	— ทำความสะอาดช่องคลอดด้วย Lugol's solution	
๑๙	— เหมือนวันก่อน	— เหมือนวันที่ ๑๘ และฉีด Chloramphenicol	
๒๐	— เหมือนวันก่อน เริ่มแสดง anorexia	— เหมือนวันที่ ๑๙ แต่ไม่ฉีด Calc. Boro.	
๒๑	— เหมือนเมื่อวาน แต่ไม่มีเมือกที่ช่องคลอด	— เหมือนวันที่ ๑๙	กีบที่แตกแห้งแล้ว

วันที่ (พ.ย.)	อาการ	การรักษา	หมายเหตุ
๒๒	— มีน้ำลาย (salivation)	— เหมือนวันที่ ๑๘ แต่	อุจจาระปกติของ
	— ไม่กินอาหาร เริ่มผอม	ฉีด Calc. Boro.	กวางดาวเป็นก้อน
	(emaciation)	25 ml, I/V ; 50 ml	เล็ก ๆ เหมือนของ
	-- หายใจขัด	S/C และ 25 ml,	แกะ และ แพะ
	— มีหนอง (mucopurulent)	I/P และฉีด	การรักษาทุกวัน
	ทางจมูก	Chloramphenicol,	กระทำในตอนเช้า
	— ท้องเสีย	I/M.	พบว่าสัตว์ตาย
	— ซอกกีบขาหลังมีรอยแตก		เวลา ๑๙.๐๐ น.

วิการที่ดูด้วยตาเปล่า

จากการตรวจซากพบวิการที่อวัยวะต่าง ๆ ดังนี้

Integumentary: บวมน้ำชั้นใต้ผิวหนังบริเวณ brisket

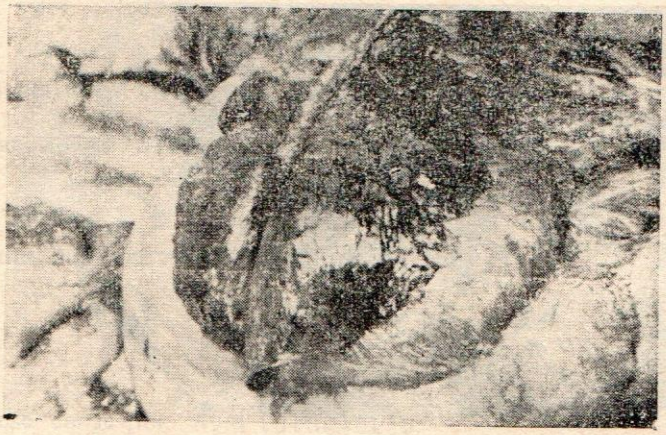
Respiratory : ปอดข้างขวา (diaphragmatic lobe) มีเลือดคั่ง และเมื่อตัดดู รู้สึกแข็ง ผิวปอดมีเมือกบาง ๆ คลุม (รูปที่ ๒)

Digestive : มีจุดเลือดออกแบบ ecchymotic กระจายทั่วไปที่เยื่อบุ (mucous membrane) ของ abomasum (รูปที่ ๓)

Lobe ข้างซ้ายของตับมี caseous exudate plague และจุดเนื้อตายขนาด ๒ — ๔ ม.ม. (รูปที่ ๔)

Reproductive : รกมีลูกอ่อนตายอยู่ภายใน (stillborn fetus) ผิวนอกของรกมีจุดเลือดออกแบบ ecchymotic และ massive ทั่วไป (รูปที่ ๕)

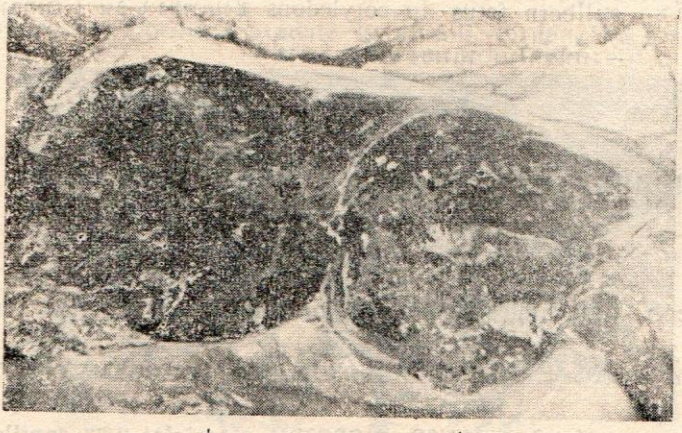
จากข้อสันนิษฐานในการที่ได้สัตว์มา การขนส่ง การสังเกตอาการและวิการที่พบจากการตรวจซาก วินิจฉัยได้ว่ากวางตายเนื่องจาก Shipping fever

รูปที่ ๒ ปอดที่มีเลือดคั่ง

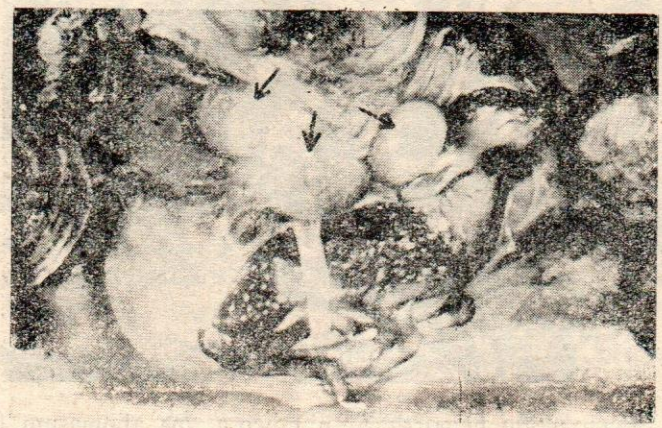
รูปที่ ๓ Ecchymotic hemorrhage ที่ mucosa ของ abomasum (ศรชี้)

รูปที่ ๔ Necrotic area ที่ตับ

รูปที่ ๕ Ecchymotic and massive hemorrhage ที่ serosa ของรก

รูปที่ ๖ stillborn fetus กับ cotyledons ซึ่งมีเพียง ๖ อัน (ในกวาง) – เห็นขัดในภาพเพียง ๓ อัน (ศรชี้)

วิการทางกล้องจุลทัศน์

ปอด

Alveoli, bronchioles และ small bronchi ส่วนมากมี fibrinous exudate อยู่ภายใน (รูปที่ ๗ และ ๘) ซึ่งประกอบด้วย fibrin เป็นส่วนใหญ่ ส่วน neutrophils ที่พบใน fibrinous exudate มีน้อยมาก นอกจากนี้ arterioles และ capillaries ทั่ว ๆ ไป ขยายใหญ่และมีเม็ดเลือดแดงอยู่เต็ม (รูปที่ ๓)

ไต

มีบริเวณเลือดคั่งเป็นหย่อม ๆ กระจายทั่วไปทั้งในส่วน cortex และ medulla และมีบริเวณที่มี hemosiderin สะสมอยู่ (รูปที่ ๙)

ตับ

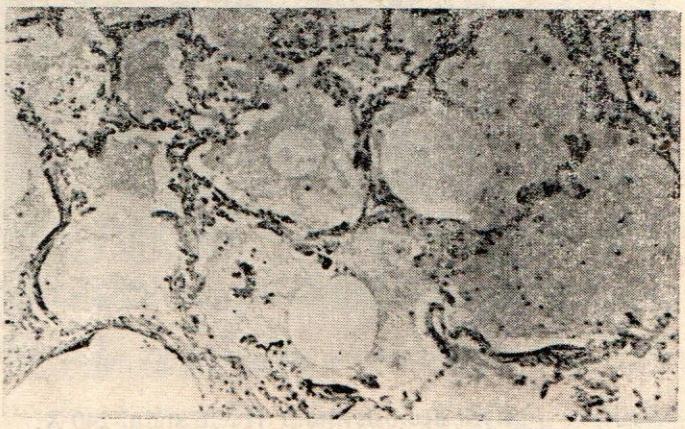
มี bile pigments สะสมอยู่ใน hepatic cells ทั่ว ๆ ไป มีบริเวณ necrosis (รูปที่ ๑๐)

ม้าม

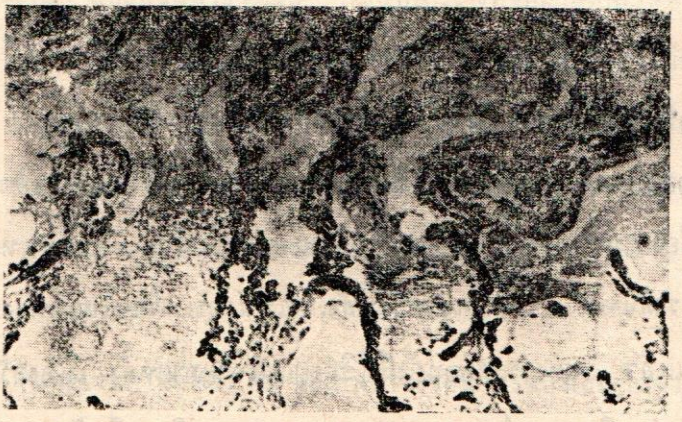
diffuse congestion ทั่ว ๆ ไปในเนื้อม้าม

หัวใจ

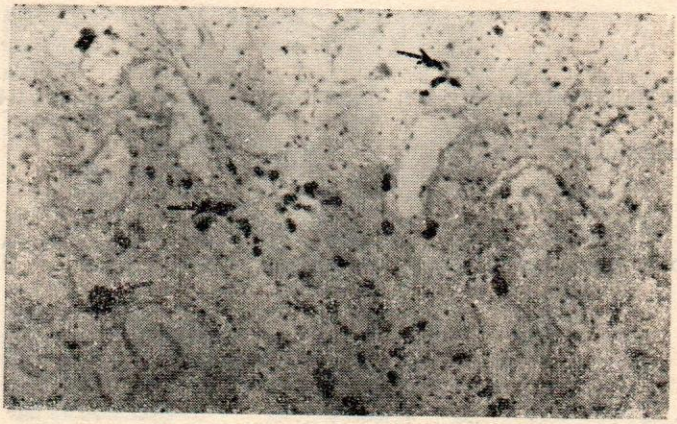
ไม่มี lesions

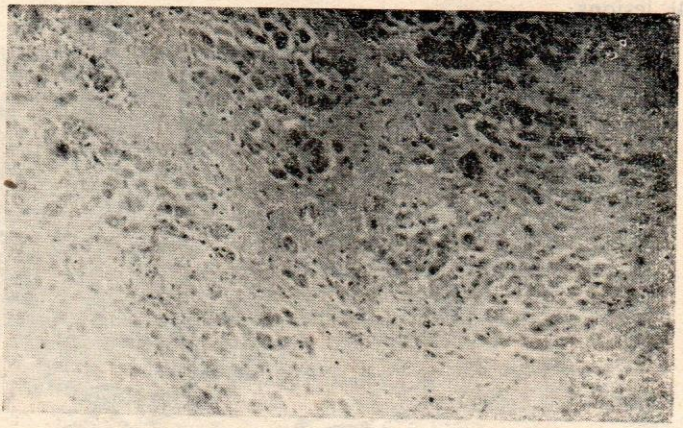
รูปที่ ๗ บริเวณแสดง fibrinous exudate ใน alveoli ของปอด H & E stain 180 X.

รูปที่ ๘ บริเวณแสดง fibrinous exudate ใน bronchioles H & E stain 180 X.

รูปที่ ๙ บริเวณ hemosiderin สะสมอยู่ในส่วน cortex ของไต H & E stain 240 X. (ศรชัย)

รูปที่ ๑๐ บริเวณ necrosis ในตับ H & E stain. 240 X.

วิจารณ์

วิการที่พบเลือดออกเป็นบริเวณกว้าง (massive hemorrhage) ที่ผนังด้านนอกของรก และลูกอ่อนตาย ทำให้การวินิจฉัยขั้นต้น (tentative diagnosis) ว่า การตายของกวางดาวอาจเนื่องจากการตายของลูกอ่อน (stillborn fetus) ซึ่งมีสาเหตุจากการกระทบกระเทือนในการเดินทาง แต่จากประวัติที่สังเกตเห็นการเคลื่อนไหวที่ท้องหลังจากสัตว์เดินทางถึงขอนแก่นแล้ว แสดงว่าลูกอ่อนยังมีชีวิตอยู่และตายภายหลัง เนื่องจากการป่วยของแม่มากกว่า จากประวัติอาการป่วยและผลการตรวจซาก วิการที่ดูด้วยตาเปล่าและวิการทาง

กล้องจุลทัศน์พอจะสรุปได้ว่ากวางดาวตัวเมียตัวนี้ตายเนื่องจาก shipping fever ซึ่งมีอาการที่เห็นเด่นชัด คือ หายใจลำบาก (dyspnea) เบื่ออาหาร (anorexia) และมีน้ำลายไหล (salivation) ระยะหลังๆ มี mucopurulent discharge ไหลออกจากจมูก และมีอาการท้องเสีย แต่ไม่มีอาการไอปรากฏ วิการที่ดูด้วยตาเปล่าชี้ให้เห็นว่ามี pneumonia ที่ปอดทั้งสองข้าง และมี septicemia เพราะมี hemorrhage เกิดขึ้นทั่วๆ ไป ส่วนวิการทางกล้องจุลทัศน์ที่สำคัญ คือ มี fibrinous pneumonia ที่ปอด penumonia ที่พบเป็นระยะแรกๆ เพราะ exudate ส่วนใหญ่ประกอบด้วย fibrin และ red blood cells และมี neutrophils อยู่น้อยมาก ถ้าหากเป็นระยะหลังๆ จะมี neutrophils มากขึ้นและมี macrophages และ giant cells ด้วย (Runnells *et. al.*, 1961)

สาเหตุที่แท้จริงของ shipping fever ในกวางดาวตัวนี้ยังไม่ทราบแน่ เพราะเป็นที่น่าเสียดายว่าไม่ได้แยกหาเชื้อจากปอด เลือด mucopurulent discharge จากจมูก หรืออวัยวะอื่นๆ ของกวางดาวตัวนี้ จากการตรวจประวัติแล้วเชื่อว่า shipping fever มีสาเหตุนำจาก stress เกิดเนื่องจากการขนส่งในระยะทางอันไกล การเปลี่ยนสถานที่ การเปลี่ยนอาหารและน้ำ และที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ สัตว์กำลังอยู่ในระหว่างตั้งท้อง ปัญหาสำคัญ ๒ ประการที่ยังไม่กระจ่าง คือ รัฐบาลอินเดียจับกวางดาวคู่นี้มาอย่างไร การขนส่งไกลใกล้แค่ไหน ถนนหนทางที่ขนส่ง และวิธีการจับล้วนเป็นสิ่งที่มืดมน เท่าที่ทราบกวางดาวมีอยู่ทั่วไปตามป่า (สงวน) และสวนสาธารณะ หากเป็นกวางที่จับมาจากสวนสาธารณะ ก็น่าจะเชื่องกว่านี้ วิธีการจับหากใช้ปืนยิงสลบเชื่อว่าการกระทบกระเทือนอาจมีน้อยลง เมื่อจับได้แล้วใส่กรง ระหว่างที่กวางอยู่ในกรงทั้งสองตัว ซึ่งอาจจะมาจากฝูงเดียวกันหรือคนละฝูงก็ตาม เมื่อถูกจำกัดสถานที่ก็ย่อมจะดิ้นรนเป็นธรรมดา สำหรับถนนที่ใช้ขนส่งจะดีเลวอย่างไรไม่ทราบได้ และต้องอยู่ในกรงขนาดนั้นเป็นเวลานานเท่าใดก็ไม่สามารถจะบอกได้เช่นกัน

ปัญหาที่สำคัญประการที่สอง คือ จะเป็นด้วยเจตนาหรือบังเอิญก็แล้วแต่ ที่ได้กวางดาวตัวเมียมีท้องจวนคลอดมาด้วย จากขนาดของลูกอ่อนคาดว่าอีกไม่เกินหนึ่งเดือนก็จะ

คลอด วิธีการจับ การอยู่ในที่จำกัด การขนส่งทำให้กระทบกระเทือนต่อแม่และลูกได้ทั้งนั้น และสิ่งที่ประทับใจ คือ ตั้งแต่วินาทีแรกที่ได้เห็นกวางตัวเมียนอนอยู่ตลอด และยังเข้าใจว่าขาหักด้วยซ้ำไป เมื่อปล่อยออกจากกรงแล้ว ๒—๓ วัน จึงลุกขึ้นเดินกระโผลกกระเผลกได้ และมีอาการเป็นปกติประมาณ ๑๐ วัน หลังจากนั้นสัตว์ก็เริ่มแสดงอาการป่วยและสังเกตเห็นมีการเคลื่อนไหวเป็นครั้งแรกที่ท้องจึงสันนิษฐานว่าสัตว์มีท้อง จึงพยายามกำชับมิให้ผู้ใดเข้าไปใกล้ เพราะเกรงว่ากวางจะตื่นและวิ่งชนรั้วอาจแท้งลูกได้

Shipping fever มักจะเกิดขึ้นบ่อย ๆ ในโคและแกะที่ได้รับการรบกวน และตื่นเต้นจากการเปลี่ยนที่อยู่ พวก ruminant จะ sensitive ต่อการเปลี่ยนอาหารและน้ำในขณะขนส่ง โดยการเปลี่ยนอาหารจะมีผลรบกวนต่อ ruminant's complex digestive system เป็นผลให้เกิดการเบื่ออาหารเล็กน้อยหรือไม่ยอมกินอาหารเลย ซึ่งเป็นเหตุให้ความต้านทานโรคลดลง เชื้อ *Pasteurella multocida* Type 2 (or A) และ *P. hemolytica* มักจะแยกได้จากโคที่เป็นโรค shipping fever หรือ pneumonic pasteurellosis แต่ก็ยังไม่เชื่อว่าเป็นสาเหตุที่แท้จริงของโรคนี้ และจะต้องมีสาเหตุนำต่าง ๆ ดังกล่าวเสียก่อน นอกจากนี้ในบางรายยังสามารถแยกเชื้อไวรัสพวก parainfluenza 3 หรือ SF 4 ได้ด้วย (Carter and Rawsell, 1958; Heddleston *et al.*, 1962; Gale and King, 1961)

เชื้อไวรัสอีกชนิดหนึ่งที่ทำให้สับสนและมักจะเป็นร่วมกันหรือเป็นโรคแทรกเมื่อสัตว์เป็น shipping fever คือ เชื้อที่ทำให้เกิดโรค Infectious bovine rhinotracheitis (Bruner and Gillespie, 1966) และยากที่จะวินิจฉัยให้แน่นอนลงไปได้ว่าสัตว์เป็นโรค shipping fever หรือ IBR หากไม่มีการยืนยันทางห้องปฏิบัติการ

เนื่องจากว่าในระยะสองวันแรกสัตว์แสดงอาการคล้าย milk fever และมีรอยแตกที่ซอกกีบขาหน้า จึงให้การรักษาโดยให้ Calcium Borogluconate และทาแผลด้วย Tincture of Iodine ในวันต่อมาจึงเริ่มให้ Choramphenicol ควบด้วยจนถึงวันสัตว์ตาย สาเหตุที่การรักษาไม่ได้ผลเลยอาจเนื่องจากว่าการให้ยาพวก Choramphenicol ให้ช้าเกินไป และอาการหลายอย่างที่สัตว์แสดงทำให้การวินิจฉัยโรคไขว้เขวและสับสน อย่างไรก็ดีจากประสบ

การณ์ในการรักษาสัตว์ป่าหลายชนิด ซึ่งไม่ใช่สัตว์เลี้ยง (domesticated animals) ทั่วๆ ไปนั้น พบว่าจะต้องใช้ยาเกิน dose ที่แนะนำไว้เสมอ การรักษาจึงจะสัมฤทธิผล และโรคเดียวกันที่สัตว์ป่าแต่ละชนิดเป็นนั้น จะ sensitive ต่อยาชนิดเดียวกันต่างกันด้วย

Collier *et. al.* (1960) รายงานว่าทั้ง Tetracyclines และ choramphenicol ให้ผลดีในการรักษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในรายที่ดื้อยาโดยให้ขนาด ๒ มิลลิกรัมต่อน้ำหนักตัว ๑ ปอนด์ ให้ติดต่อกัน ๓ วัน แต่ Kheng และ Phay (1963) รายงานว่าในระยะแรกๆ ของโรค ยาที่ให้ผลดีมากในการรักษา คือ sodium sulfadimidine โดยให้ครั้งเดียวในขนาด ๑ กรัม ต่อน้ำหนักตัว ๑๕ ปอนด์ และในรายรุนแรงอาจจะให้ขนาดเดียวกันติดต่อกัน ๓ วัน penicillin ให้ผลน้อยกว่า แต่ streptomycin ให้ผลเกือบเท่ากับ sodium sulfadimidine และมักจะให้ควบกันในรายที่รุนแรงมาก

SUMMARY

Shipping Fever in Spotted Deer

Somsak Borvonsin, D.V.M., M. Sc. (Man.)

Cherdchai Ratanasethakul, D.V.M. (Hons), M.Sc. (Sask.)

A case of shippiing fever in a year–old female Axis Deer or Spotted Deer *(Axis axis)* was reported. The doe was shipped by air from India to Khon Kaen, Thailand. Two weeks after arrival, the doe showed clinical signs of laying on her knees, face turned backward, dyspnea, salivation, anorexia, emaciation, mucopurulent discharge from the nose and had diarrhea. Cracks at the hooves were also noted; but the cough did not appear. Treatment for the symptoms shown were not effective. The animal died a week after showing the symptoms. On necropsy, subcutaneous edema was found on the brisket area, right diaphragmatic lobe of the lung was congested and slightly firm, ecchymotic hemorrhages on the abomasal mucosa, perihepatitis and focal necrosis in the liver. Placenta contained a dead fetus and massive hemorrhage was noted on the placental serosa. The main microscopic lesions showed an early stage of fibrinous pneumonia in the lung.

เอกสารอ้างอิง

Bruner, D.W. and J.H. Gillespie. 1966. *Hagan's Infectious Diseases of Domestic Animals*. 5 *th* Ed. Comstock Publishing Associates. New York.

Carter, G.R. and H.C. Rowsell. 1958. J. Amer. Vet. Med. Ass. 132 : 187.

Collier, J.R. *et. al*. 1962. J. Amer. Vet. Med. Ass. 140 : 807.

Gale, C. and N.B. King 1961. J. Amer. Vet. Med. Ass. 138 : 235.

Heddleston, K.L. *et. al*. 1962. Amer. J. Vet. Res. 23 : 548.

Kheng, C.S. and C.P. Phay. 1963. Vet. Rec. 75 : 155.

Runnells, R.A., W.S. Monlux, and A.W. Monlux. 1961. Fibrinous pneumonia. in *Principles of Veterinary Pathology* 7. *th*. Edition. University Press. Ames, Iowa, U.S.A. 537 – 542.

Schaller, G.B. 1967. *The Deer and The Tiger*. A Study of Wildlife in India. The University of Chicago Press. Chicago and London. 37 – 92 pp.

คำขอบคุณ

คณะผู้เขียนขอขอบพระคุณ ฯ พณ ฯ R. Bhandari อดีตเอกอัครราชทูตอินเดียประจำประเทศไทย ที่ได้กรุณามอบกวางดาวตัวนี้ให้แก่ศูนย์เลี้ยงสัตว์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น อาจารย์ในคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ได้จัดเตรียม Histological Section และ อาจารย์ สมพงษ์ เอี่ยมวิริยาวัฒน์ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ได้ช่วยเหลือในการบันทึกภาพ Δ

HISTOLOGICAL STUDIES OF THE GLANDS AROUND THE MOUTH AND THE ANUS OF DOG AND CAT

by

CHUANPIS SOPONHIRUNRUX D.V.M.

M.S. (Cornell) F.R.V.A.C. (Copenhagen)

Summary

The distribution and morphology of the glands around the mouth and anus in dog and cat have been described.

1) The sebaceous and sweat glands were numerous and well developed for both dog and cat in the examined areas.

2) Gll. sinus paranalis in the dog were found only to consist of glands with nearly the same morphology as ordinary sweat glands.

3) Gl. anales and Gll. circumanales were only seen in the dog.

บทคัดย่อ

จากการศึกษาชนิด, รูปร่างของ gland รอบปากและทวารหนักในสุนัขและแมว พบว่า

sebaceous และ sweat gland พบเป็นจำนวนมาก และเจริญได้ดีในสุนัขและแมว

paraanal sinus ในสุนัขมีลักษณะเช่นเดียวกับ sweat gland ทั่ว ๆ ไป

ส่วน anal และ circumanal gland พบในสุนัขเท่านั้น

Introduction

This paper is concerned with the normal histology of the sweat and sebaceous glands of dog and cat and their modifications in the perianal skin. Ellenberger (1991) and Sisson & Grossman (1953) mentioned that the sebaceous glands are well developed in the upper and lower lip and in the anal region of the dog. Strickland & Calhoun (1963) found the large sebaceous glands on the lips and on the chin of the cat. Creed (1958) has observed the same in the

lower jaw, lips and in the anal region of the cat. Speed (1941) and Trautmann & Fiebiger (1957) stated that the sweat glands of the dog are large, numerous and well developed on the upper and lower lips. Webb and Calhoun (1954) classified the sweat glands of the dog as coiled and non-coiled, and noticed that the lips have only the coiled type.

Concerning the modified skin glands in the perianal region, Nielsen (1953) described the circumanal glands as solid lobules of cells arranged in cords resembling closely packed liver cells, and Park (cited by Nielsen, 1953) concluded that the deep solid lobules of the circumanal glands are abortive attempts to form sebaceous glands.

In view of the scanty information on the skin glands on the lips and in the anal region, an attempt to examine these two areas has been undertaken.

Materials and Methods

The observations reported in this paper were made from nine dogs and seven cats of various ages and breeds and of both sexes. They were collected immediately after death from the ambulatory clinic of the Royal Veterinary and Agricultural university.

Histological sections were made from the dorsal, lateral, and ventral parts of the skin around the mouth and the anus. The tissues were fixed in Bouin, Zenker, Helly, Susa and buffered 10% formalin, embedded in paraffin, and sectioned at 6–10 μm. The tissues were stained with haemalum–eosin, Van Gieson stain and PAS–haemalum–orange G.

The Nomina Anatomica Veterinaria terminology (1968) has been used.

Observations

Mouth :

Sweat and sebaceous glands were very well developed in the first 2–3 mm. from the hairless part of the lip. This was very prominent in the cat (Fig. 1). The sweat glands of the dog were coiled tubular glands with cuboidal epithelial cells (Fig. 2), having elongated nuclei placed in the middle of the cells. The smooth muscle fibers (myoepithelial cells) were found between the basement membrane and the secretory cells.

The sweat glands of the cat were of the same type, but the secretory cells were columnar with the nuclei placed in the base of the cells (Fig. 3)

The ducts of the sweat glands had a low cuboidal epithelium in both dog and cat.

The sebaceous glands were simple alveolar holocrine glands and of the same morphological structure as found in the skin of other domestic animals.

Anus :

Gll. sinus paranalis were found in the wall of sinus paranalis (anal sac). The glands of the dog were placed in the loose connective tissues and looked like the sweat glands in the skin area, but the epithelial cells were high columnar. Many of the tubules were dilated, having cuboidal epithelium and were filled with secretions. Abundance of myoepithelial cells were found (Fig. 4). Among these glands, a few glands with the same structure as the circumanal glands were seen.

Near the opening of the duct of the anal sac, there were some mixed glands with lobules of both circumanal and sebaceous glands. A few circumanal glands were seen along the duct of the anal sac.

Gll. anales (anal glands) were found between the circular and longitudinal layers of muscularis mucosae of the rectum. Some of them were also found in between the muscle fibers of muscles sphinctor ani internus. They looked like the sweat glands, but the ducts were often more dilated and the secretion was PAS–positive (Fig. 5)

Gll. circumanales (circumanal glands) could be seen along the whole anal canal, a few in the beglnning near the rectum and abundance of them in zona cutanea (Fig. 6). The sweat glands and sebaceous glands of the dog and cat were seen in the cutaneous zone and were especially well developed together with the hairs in the beginning of the zone.

The morphological structure of these glands were the same as those of the mouth. Gll. anales and Gll. circumanales have not been observed in the cat.

Discussion

The distribution and size of the sweat glands in the upper and lower lips of dog and cat are in agreement with Backmund (1904), Speed (1941), Chodakowski (1871), Webb & Calhoun (1954).

According to Chodakowski (1871), the epithelial cells of the sweat glands of cat are low cuboidal, and there are no myoepithelial cells, which is in agreement with the present findings. The findings of large and numerous sebaceous glands in dog and cat in the present study are in agreement with Ellenberger (1911), Sisson & Grossman (1953), Webb & Calhoun (1954), and Creed (1958)

The "sweat glands" of Gll. sinus paranalis in the dog are difficult to distinguish from the ordinary cutaneous sweat glands, but many of the tubules in the Gll. sinus paranalis seem to have higher epithelial cells and there is an abundance of myoepithelial cells. This has not been described in the avaliable literature. The difference in the morphology of the epithelial cells might be due to their functional stages.

Ellenberger (1911) and Nielsen (1953) found sebaceous glands below the sweat glands and especially around the neck of sinus analis. These glands have not been observed at these places but only around the opening of the duct of sinus analis. Gll. anales and Gll. circumanales have only been found in the dog, which is in agreement with many authors. e.g. Trautmann & Fiebiger (1957) and Sisson & Grossman (1953).

References

Backmund, K.: Entwicklung der Schweissdrüsen der Katze. Dissertation. Bern, 1904

Chodakowski: Anatomische Untersuchungen über die Hautdrüsen einiger Saugetiere. Dissertation. Dorpat, 1871.

Creed, R.F.S.: The histology of mammalian skin with special reference to the dog and cat. Vet. Rec., 70 (1958), 171–175.

Ellenberger, W.: Handbuch der Vergleichenden Mikroskopischen Anatomie der Haustiere. Paul Parey, Berlin, 1911.

Nielsen, S.W.: Glands of the canine skin, morphology and distribution. Am. J. Vet. Res., 14, July (1953): 448–454.

Nomina Anatomica Veterinaria, Vienna 1968.

Sisson, S. and Grossman, J.D.: Anatomy of the Domestic Animals. W.B. Saunders Co., Philadelphia, 1953.

Speed, J.G.: Sweat glands of the dog. Vet. J., 97 (1941), 252–295.

Strickland, J.H. and Calhound, M.L.: The integumentary system of the cat. Am. J. Res. 24, 102 (1963), 1018–1028.

Trautmann, A. and Fiebiger, J.: Lehrbuch der Histologie und vergleichenden mikroskopischen Anatomie der Haussäugetiere. Paul Parey, Berlin,

1949. (Trans. and rev. by R.E. Habel and E.L. Biberstein, Comstock Publish. Assoc. Ithaca, N.Y., 1957).

Webb, A.J. and Calhoun, M.L.: The microscopic anatomy of the skin of mongrel dogs. Am. J. Vet. Res. 15 (1954), 274 – 280.

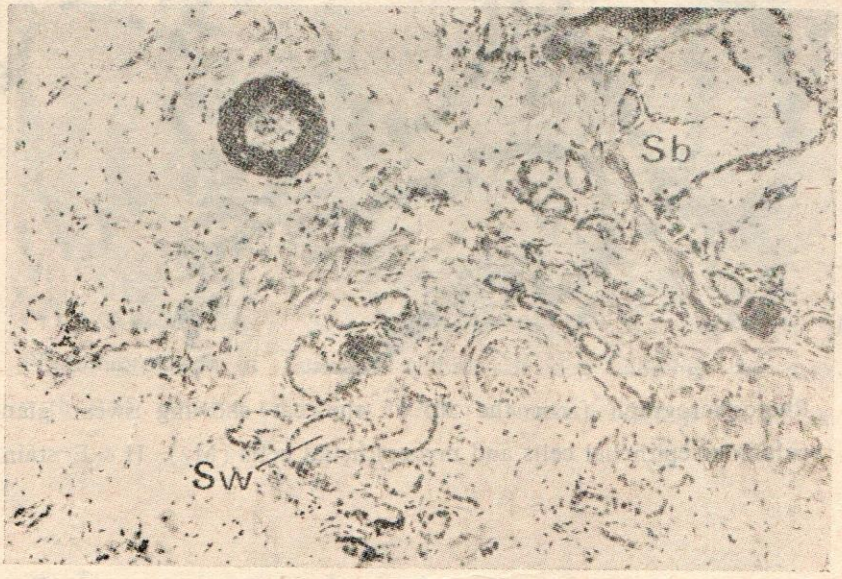

Fig. 1. Sweat glands (Sw) and sebaceous glands (Sb) from the lip of the cat. Van Gieson's stain. 125 X.

Fig. 2. Sweat glands from the lip of the dog; notice cuboidal epithelial cells. Van Gieson's stain. 125 X.

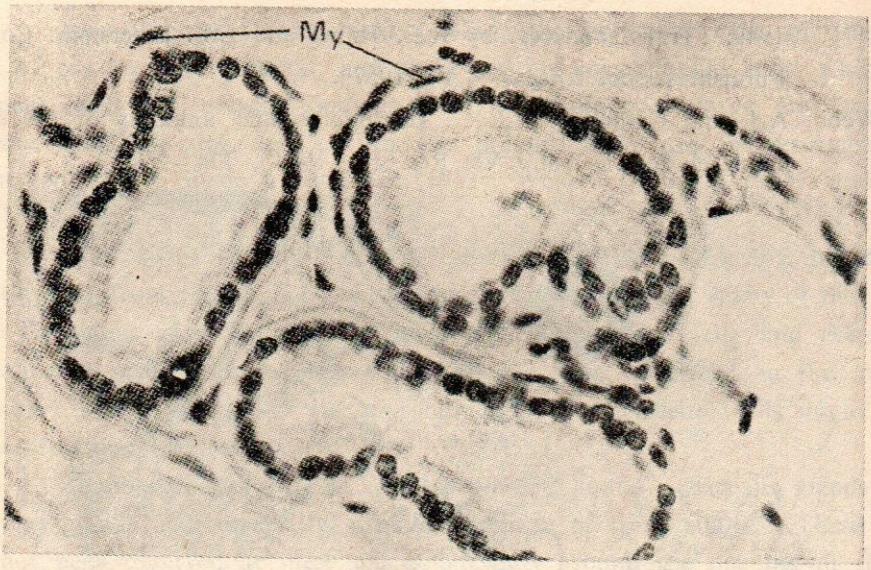

Fig. 3. Photomicrograph from the lip of the cat showing sweat glands with columnar epithelial cells and myoepithelial cells (My). H & E stain. 500 X.

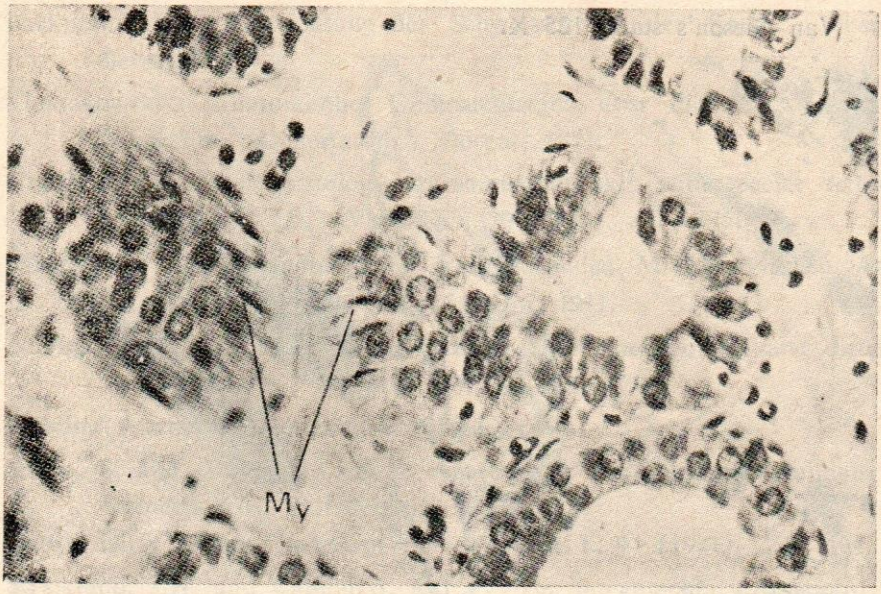

Fig. 4. Photomicrograph from the anal sac of the dog showing paranal glands with columnar epithelial cells and abundance of myoepithelial cells (My). H & E stain. 500 X.

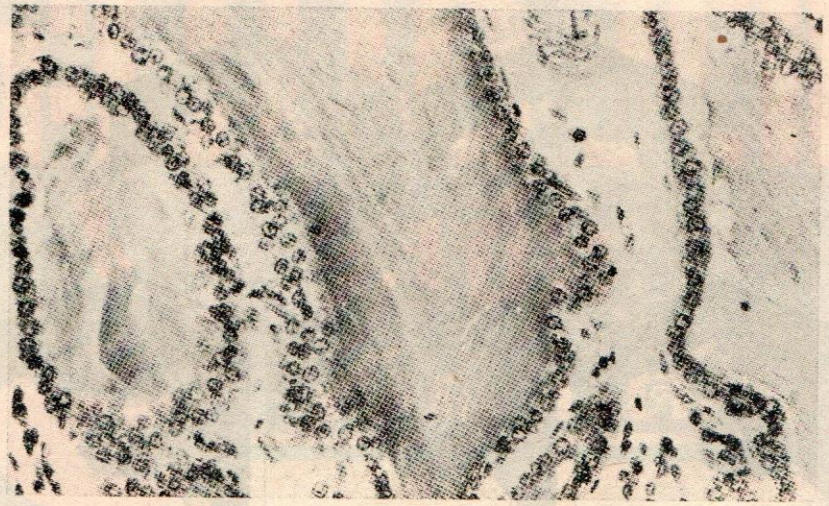

Fig. 5. Photomicrograph of the anal glands of dog showing the ducts filled with PAS positive secretions. PAS – haemalum – orange G. 300 X.

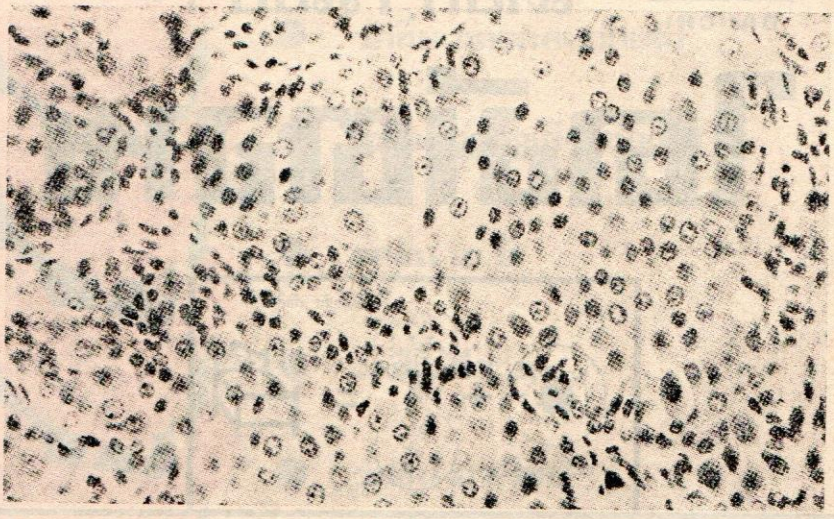
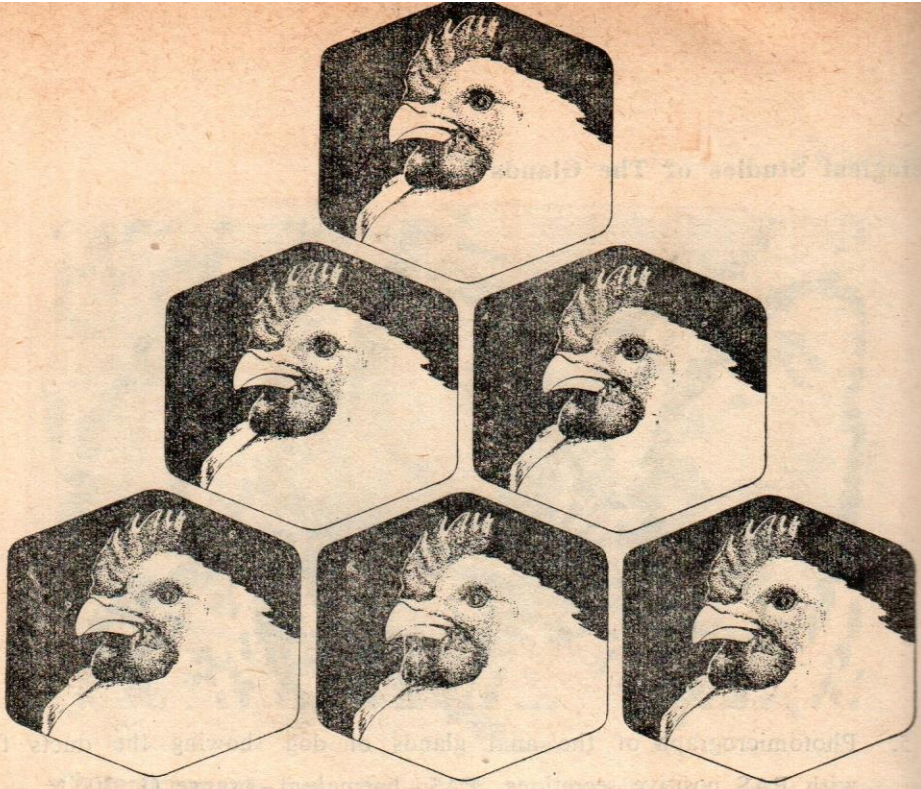

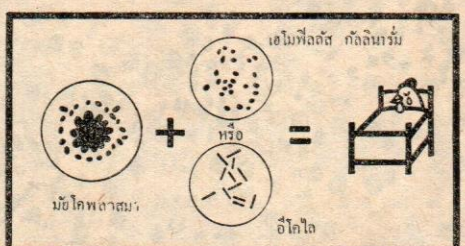
Fig. 6. Circumanal glands of dog. Van Gieson's stain. 300 X.

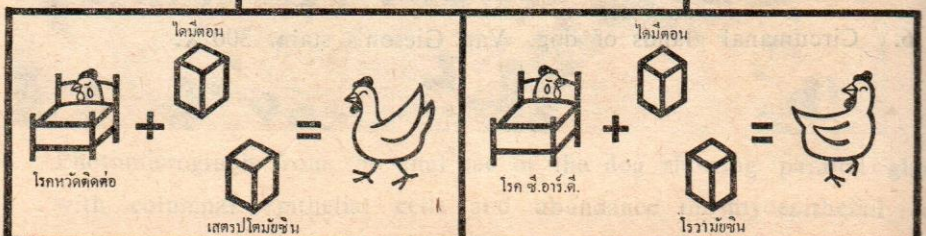

DAIICHI

ขจัดโรคหวัดติดต่อ โดยการใช้ยา

ไดมีตอน

ผู้แทนจำหน่าย POKPHAND

DAIICHI SEIYAKU CO., LTD.

TOKYO · JAPAN

บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อิน-เอ็กซ์ จำกัด

36 ซอยเย็นจิต ถนนจันทน์ กรุงเทพฯ โทร.864120-4

ประกันชีวิตไก่

วัคซีน VINELAND WELLCOME

มั่นใจได้เสมอ

- วัคซีน นิวคาสเซิล
- วัคซีน นิวคาสเซิล + หลอดลมอักเสบ
- วัคซีน หลอดลมอักเสบ
- วัคซีน กล่องเสียงอักเสบ
- วัคซีน เอ.อี
- วัคซีน ผีดาษ
- วัคซีน มาเร็คซ์

ผู้แทนจำหน่ายแต่ผู้เดียวในประเทศไทย

ADVANCE บริษัท แอ๊ดว้านซ์ฟาร์มา จำกัด

488/3-4 ถนนอังรีดูนังต์ (สยามสแควร์) กรุงเทพฯ โทร. 517131-4

ผลิตภัณฑ์สำหรับสัตวแพท

Syntocin

ซินโตซิน ยาฉีดสำหรับสัตว์ 4 เท้า ประกอบด้วย Synthetic Oxy tocin 20 u.s.p. Units ช่วยให้มดลูกเข้าอู่เร็วขึ้น และ กระตุ้นเต้านมให้ขับน้ำนมออกมากขึ้น

Imizol Injection

อิมมิโซลชนิดฉีด
ยาฉีดชนิดใหม่ Imidocarb dipropionate เพื่อป้องกันและรักษาโรค Anaplasmosis และ Babesiosis (Redwater) ใน วัว ควาย ม้า สุนัข

ฟาสคอล ซุปเปอร์
เป็นยาผสมน้ำให้กิน ประกอบ... Hexachlorophene 35.3% เพื่อ... ใบไม้ในตับ สำหรับ วัว ควาย...

Fascol Super

ล็อกซอน พรี...
ยาถ่ายพยาธิตัวกลมทุกชนิดในสุกร ไก่ โดย ผสมหรือโปรยบนอาหาร...

นิว เฮโม-เด็กซ์
เป็นธาตุเหล็กชนิดฉีดบวกวิตามิน บี 12 สำหรับลูก สุกร วัว สุนัข แมว และ ฯลฯ เพื่อป้องกันและรักษา โรคโลหิตจาง ขี้ขาว สูญเสียน้ำหนักเนื่องจากขาด ธาตุเหล็ก

New Hemo—Dex

ไทรเว็ทตริน ชนิดฉีด
ไทรบริสเซน ชนิดฉีด
ยาเคมีค่ใหม่ประกอบด้วย Trimethoprim +Sulfa namide เพื่อรักษาโรคติดเชื้อแบคทีเรีย ทั้งแกรมบวก และ แกรมลบ อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะเชื้อโรคที่ดื้อต่อยาปฏิชีวนะ

Trivetrin Injection
Tribrissen Injection

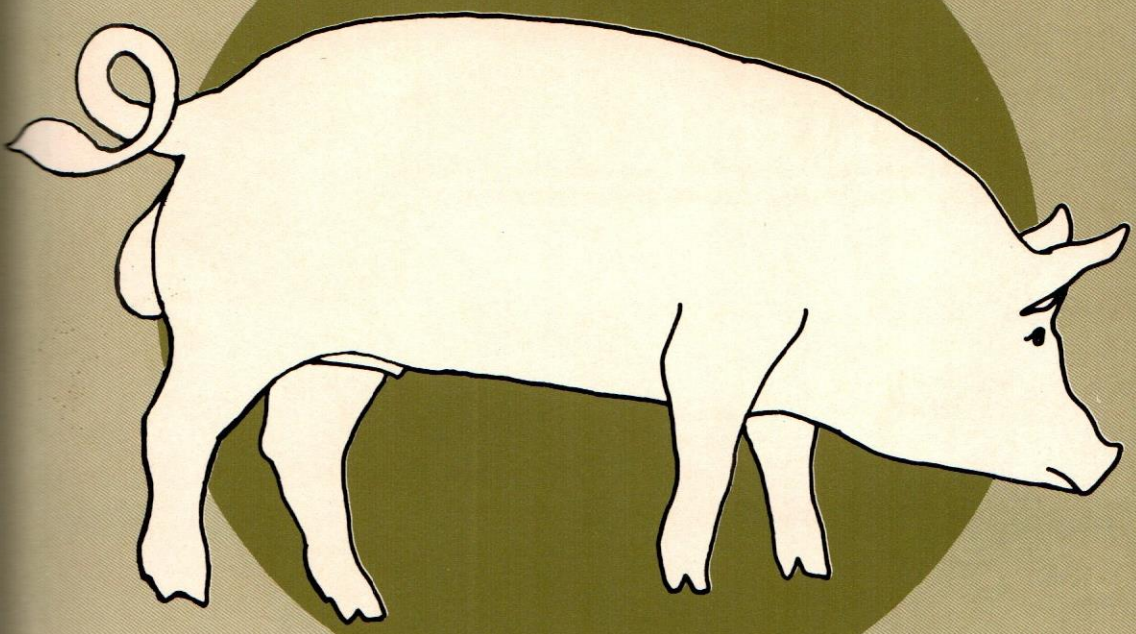
Loxon Premix

ผู้แทนจำหน่ายแต่ผู้เดียวในประเทศไทย

ADVANCE บริษัท แอ๊ดว้านซ์ฟาร์มา...

488/3-4 ถนนอังรีดูนังต์ (สยามสแควร์) กรุงเทพฯ โทร. 5...

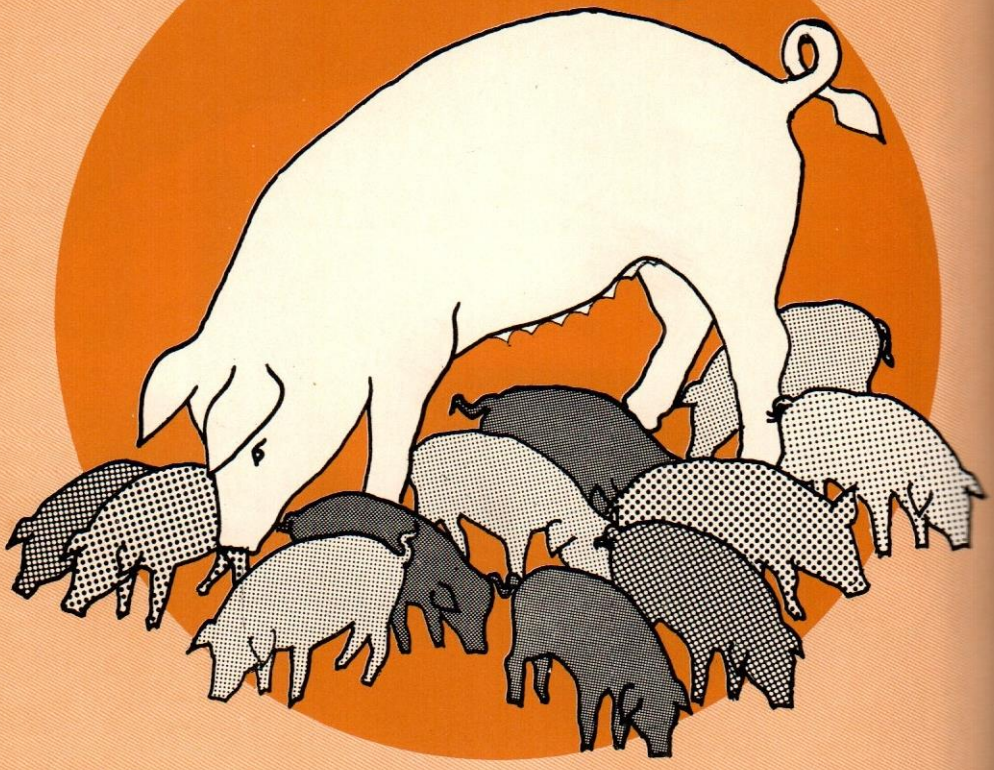
พ่อหมูพันธุ์ ซี.พี.

แข็งแรง
เชื้อดี
ผสมเก่ง

บริษัท ฟาร์มกรุงเทพฯ จำกัด
2387 ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ บางกะปิ กรุงเทพฯ โทร. 924011-6

แม่หมูพันธุ์ ซี.พี.

ให้ลูกดก
เลี้ยงลูกเก่ง
ผสมติดง่าย

บริษัท ฟาร์มกรุงเทพฯ จำกัด
2387 ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ บางกะปิ กรุงเทพฯ โทร. 924011-6

BAYER

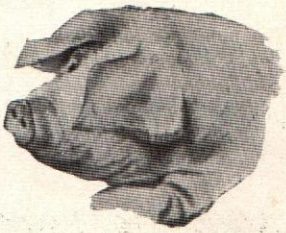
คอนคูราท

ถ่ายเพียงครั้งเดียว

* ฆ่าพยาธิได้ทั้งตัวอ่อน และตัวแก่
* ถ่ายพยาธิตัวกลมในลำไส้ได้ทุกชนิด
* ฆ่าพยาธิในปอด ของสุกร
* สามารถถ่ายพยาธิลูกสุกรอายุ 4 วัน
* ฆ่าพยาธิตายภายใน 24 ช.ม.
* ปลอดภัยต่อสัตว์ทุกชนิด
* ในโคไม่แพ้แสง

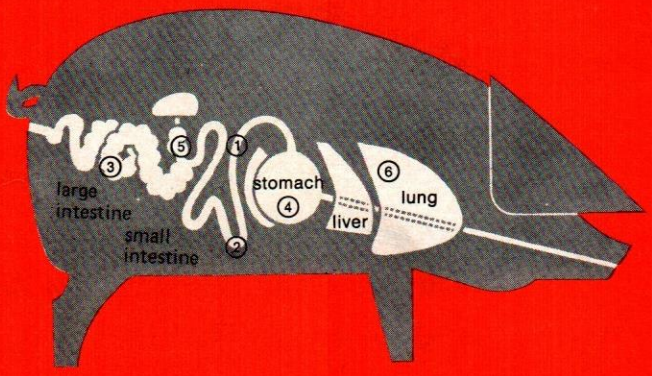

คอนคูราท

1 Intestinal thread worm (Strongyloides

2 Large round (Ascaris suum)

3 Nodular worm (Oesophagostom spp.)

4 Red stomach (Hyostrongylus rubidus)

5 Whip worm (Trichuris trich

6 Lungworm of (Metastrongylus apri)

คอนคูราท

สามารถฆ่าพยาธิ์ตัวกลมทุกชนิดที่อยู่ในลำไส้ของ ม้า วัว ควาย แพะ แกะ สุกร และเป็ด ไก่ รวมทั้งพยาธิ์ใส้เดือน เส้นด้าย แซ่ม้า เม็ดตุ่ม ปากขอ และโดยเฉพาะ พยาธิ์ในปอดของสุกร และโค กระบือ

ป้องกันการสูญเสียให้กับลูกสุกรแรกเกิด อันเนื่องจากโรคพยาธิ์

ใช้ คอนคูราท ถ่ายพยาธิ์ตั้งแต่อายุ 4 วันขึ้นไป

1 ซอง สำหรับถ่ายพยาธิ์ลูกสุกรแรกเกิด 20 ตัว

บริษัท ไบเออร์ ไทย จำกัด

130/1 ถนนสาธรเหนือ ตู้ ป.ณ. 1718 โทร. 37943-4

โปรดระวังของปลอม

กรุณาสังเกต แกลลิไมซิน ที่แท้จริง ต้องมี เครื่องหมายการค้า เหล่านี้

ของแท้เป็นของมีค่า
จึงมีของเทียมเกิดขึ้น

นี่คือผลิตภัณฑ์ที่แท้
โดยสังเกตดู
เครื่องหมายการค้า
ซึ่งจดทะเบียนถูกต้อง
ตามกฎหมาย

ผู้แทนจำหน่ายแต่ผู้เดียวในประเทศไทย

เอฟ. อี. ชิลลิก (กรุงเทพฯ) จำกัด

แผนกเกษตร
1สีลม กรุงเทพฯ-5โทร.862890-9

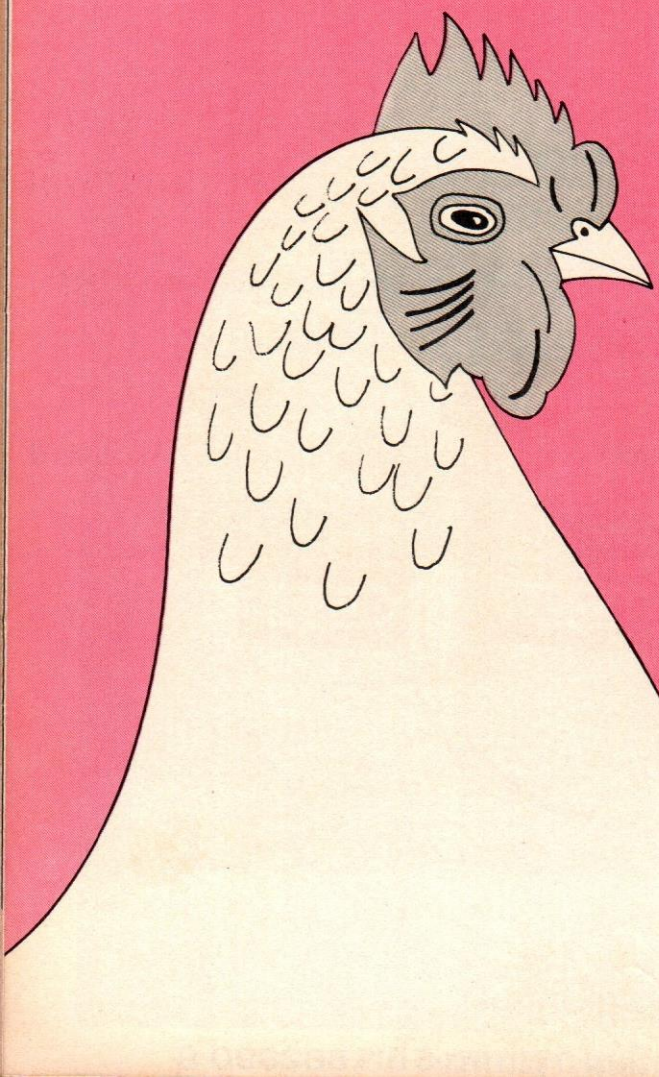
ABBOTT

แกลลีไมซิน
GALLIMYCIN®

อีริโธร
ERYTHRO
POULTRY FOR

ป้องกันฝูงไก่ของท่านด้วยปฏิชีวนะที่มีพลัง

- กำจัดเชื้อโรคได้อย่างกว้างขวาง
- รักษาระดับความต้องการน้ำดื่ม
- คุ้มครองสัตว์ให้ปลอดภัยระหว่างเกิดโรค
- ลดความเครียด ป้องกันโรคแทรกซ้อน

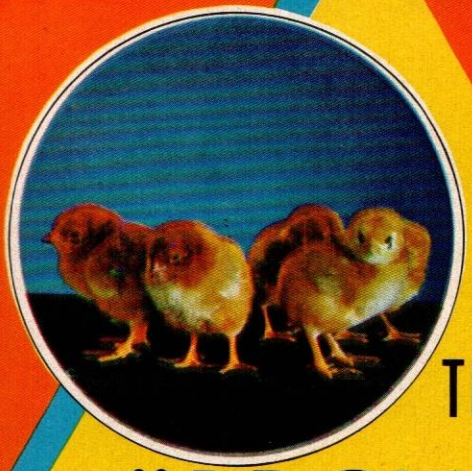

เอฟ. อี. ซิลลิก (กรุงเทพ

จะเลี้ยงไก่ ให้ได้กำไรดี

ต้องสั่งไก่พันธุ์ที่

Centaco

THE NEW

"BROWN NICK"

"บราวน์นิค" ใหม่

ลูกไก่พันธุ์ไข่
ที่ได้ตรวจคัดแล้ว

เลี้ยงง่าย
โตสม่ำเสมอ
ให้ไข่มาก
ปราศจากโรค

ผู้ผลิต
และจำหน่าย

บริษัท ผลิตภัณฑ์อาหารเซ็นทรัล จำกัด

58 ถนนเฉลิมเขตร์ 1 (สวนมะลิ) กรุงเทพมหานคร

โทรศัพท์ 826485 - 826488 โทรเลขย่อ "เซนทาโก" กรุงเทพฯ

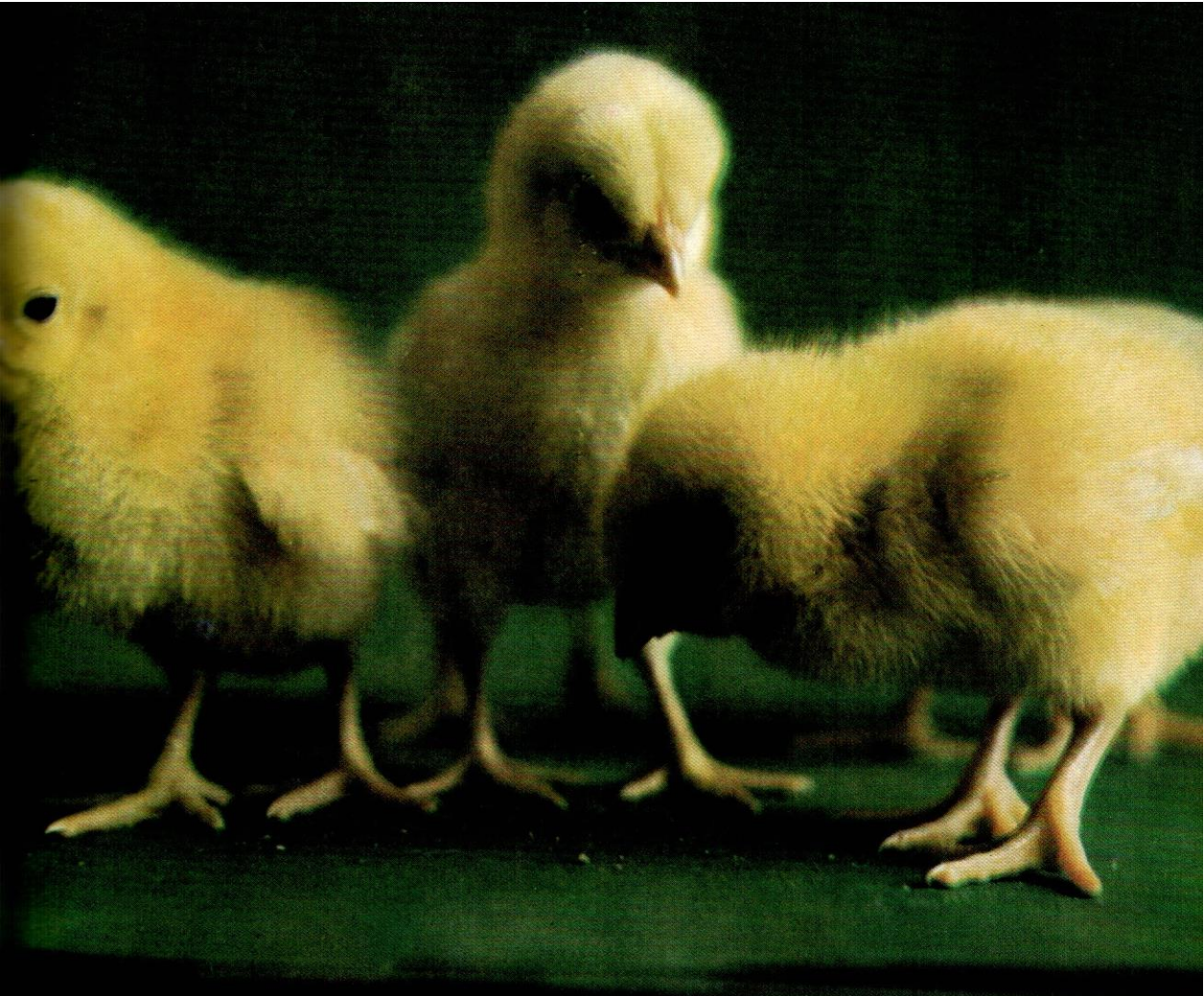
บริษัท ผลิตภัณฑ์อาหารเซ็นทรัล จำกัด

เป็นเจ้าของ

บริษัท เซนทาโกฟาร์ม จำกัด

บริษัท สยามเซนทาโกฟาร์ม จำกัด

พิมพ์ที่ ส. ศิลป์ ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล 221 ถนนเฟื่องนคร พระนคร โทร. 224408, 222605 นายวิสุทธิ์ ทุ่งคงชัยภู ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา 2517

ยาใหม่ที่ให้ผลคุ้มค่าและแน่นอน

ลินโค-สะเปคติน

(ลินโคมัยซิน-สะเปคติโนมัยซิน)

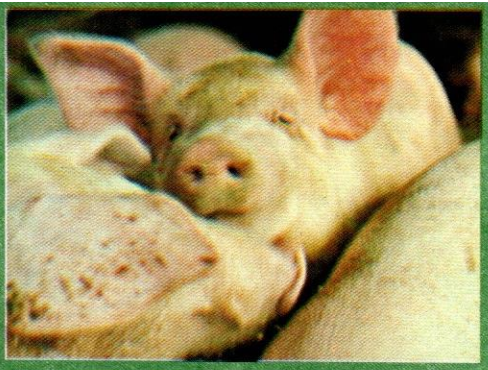
ชนิดผงละลายน้ำ

เด็ดขาดในการรักษา และ
ป้องกันโรคหวัดเรื้อรัง
(ซี.อาร์.ดี.-C.R.D.)
ใช้ง่าย สดวก และปลอดภัย

ผู้แทนจำหน่าย POKPHAND

บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อีน-เอ็กซ์ จำกัด

เมื่อลูกสุกรของท่านมีปัญหา:

- โรคบิดมูกเลือด
- โรคขี้ขาวเนื่องจากติดเชื้อ ซาลโมเนลล่า ดี.โคไล
- โรคข้ออักเสบเนื่องจากเชื้อ พีพี แอลโอ

เราอยากให้ท่านใช้

ลินโค-สะเปคติน

(ลินโคมัยซิน-สะเปคติโนมัยซิน)

ไฮโกรมิกซ์

(HYGROMIX)

ฆ่าพยาธิที่สำคัญ 3 ชนิด
ที่เกิดขึ้นในลำไส้ทั้ง 3 ส่วน

พยาธิไส้ตัน
(Cecal Worms)

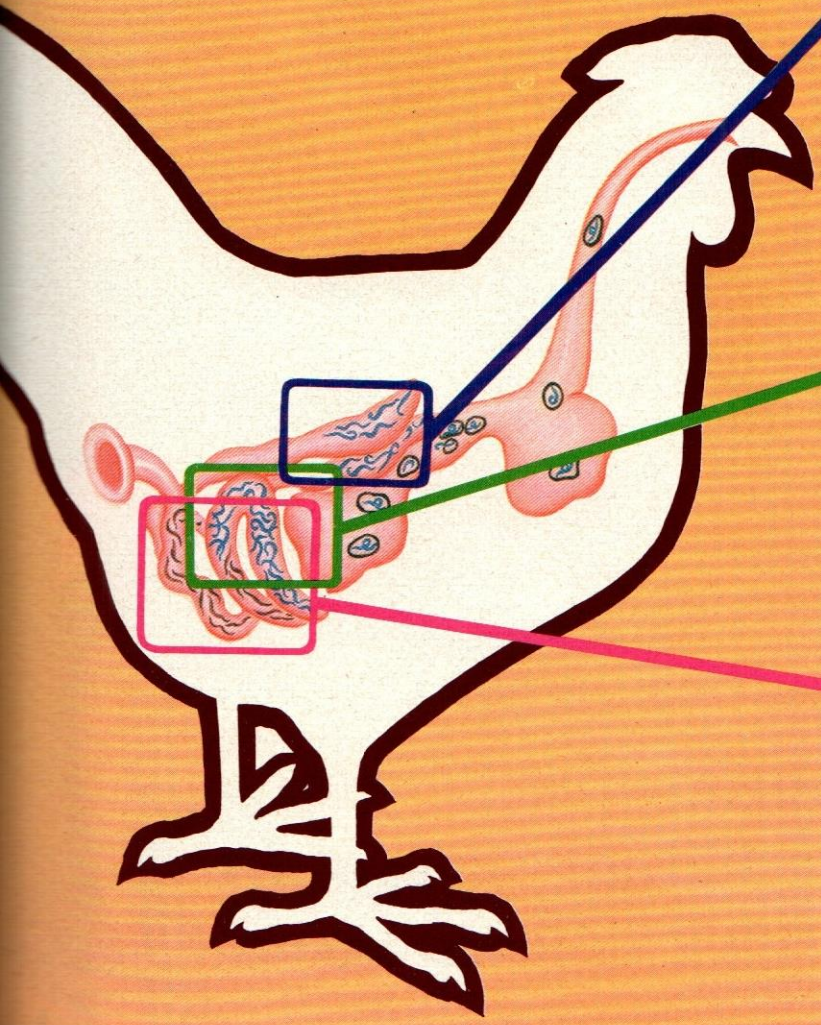

พยาธิเส้นด้าย
(Capillaria Worms)

พยาธิไส้เดือน
(Large Round Worms)

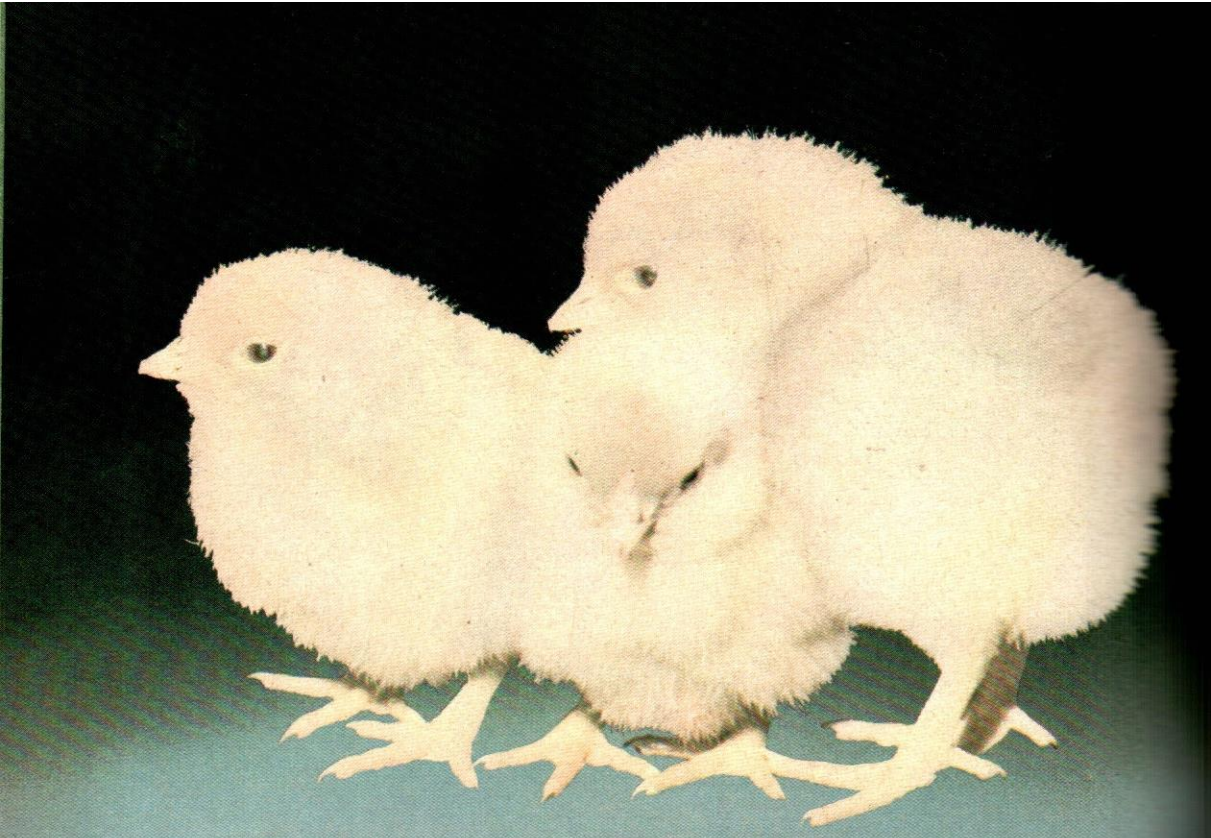

ELANCO

Hygromix®
(Hygromycin)

ผู้แทนจำหน่ายแต่ผู้เดียวในประเทศไทย

ADVANCE บริษัท แอ๊ดว้านซ์ฟาร์ม่า จำกัด

อีแลนโคบาน

ยาปฏิชีวนะใช้ผสมอาหารไก่กระทงที่

- ป้องกันโรคบิด
- เพิ่มประสิทธิภาพของอาหาร
- ไม่ทำให้เชื้อดื้อยา

ELANCO

Elancoba
(Monensin

ผู้แทนจำหน่ายแต่ผู้เดียวในประเทศไทย

ADVANCE บริษัท แอ๊ดว้านซ์ฟาร์ม่า จำกัด

488/3-4 อนุสรณ์รีดพับลิช (สยามสแควร์) กรุงเทพฯ โทร 5171214

ผู้ผลิตอาหารสัตว์มาตรฐานสากล

สนใจติดต่อได้ที่
บริษัท หรือ ตัวแทนจำหน่ายทั่วราชอาณาจักร

ผลิตภัณฑ์อาหารสัตว์

ของ

บริษัท อินเตอร์อุตสาหกรรมการค้า จำกัด

อาหารเม็ด	สำหรับ หมู และไก่
อาหารสำเร็จรูป	สำหรับ หมู เป็ด และไก่
หัวอาหารเข้มข้น	สำหรับ หมู เป็ด และไก่

บริษัทมีความยินดีขอเรียนให้ท่านนักเลี้ยงไก่กระทงทราบว่า
บัดนี้บริษัทได้ผลิตอาหารไก่กระทง

ระยะแรกและระยะหลัง สามารถผลิตได้ในอัตราการเปลี่ยนอาหาร
เป็นเนื้อโดยเฉลี่ยดังต่อไปนี้

สภาพแวดล้อมดี
การเลี้ยงดีและถูกต้อง

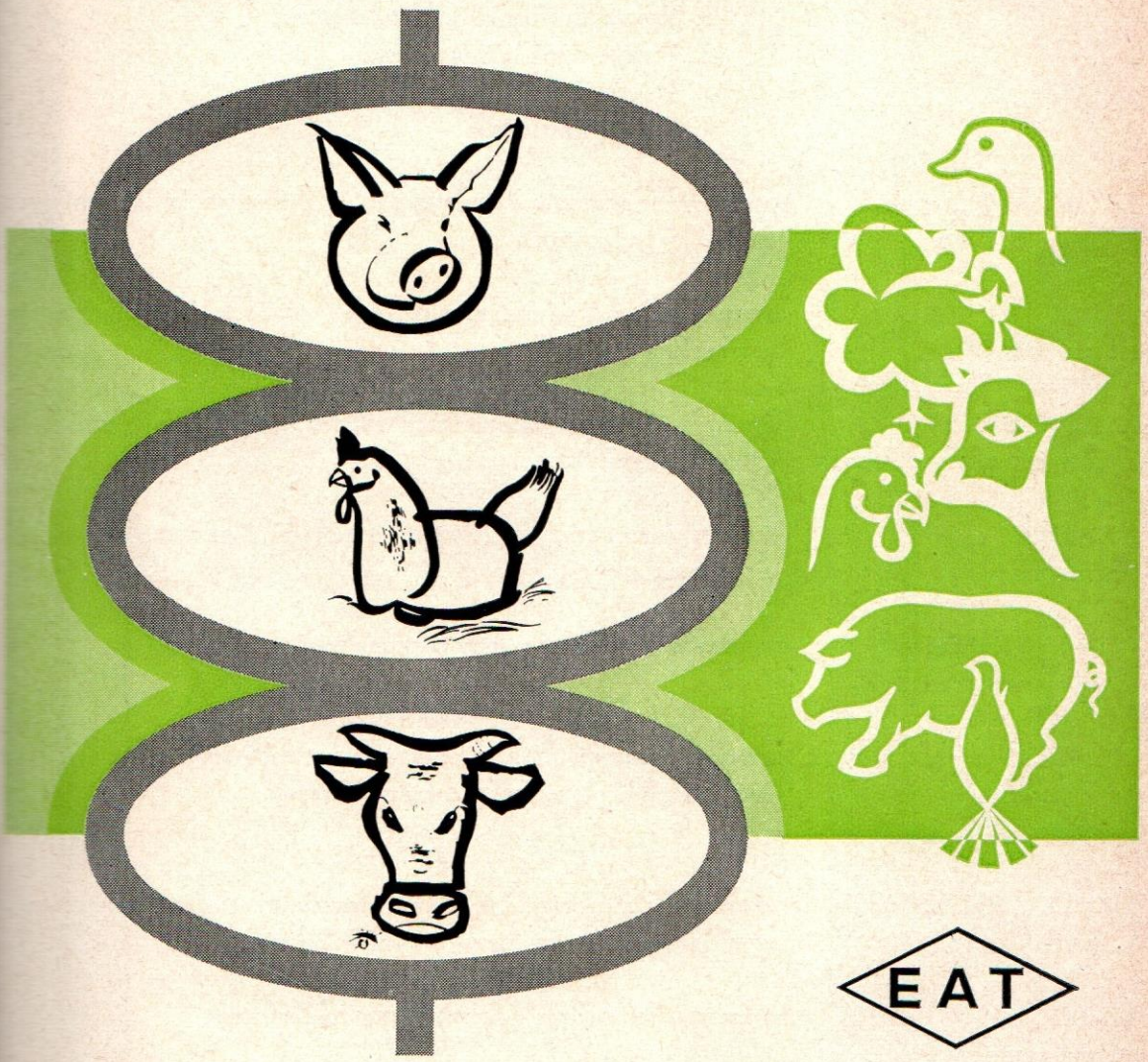
อาหาร 2.05 กก.
ทำน้ำหนักได้ 1 กก.

สภาพแวดล้อมทั่วๆ ไป
การเลี้ยงพอใช้

อาหาร 2.15 กก.
ทำน้ำหนักได้ 1 กก.

สนใจเชิญติดต่อได้ที่ / สำนักงานเลขที่ 338/3-4 จุฬาซอย 7
กรุงเทพฯ โทร. 511670, 512635

ยาสำหรับสัตว์

EAT

ผู้แทนจำหน่าย

บริษัท อีสต์ เอเชีย เอ็นเตอร์ไพร์ส จำกัด

1069 - 1071 ถนนทรงวาด กรุงเทพฯ โทร 223558

รายการเวชภัณฑ์สำหรับสัตว์

HIVIFAC
ไฮวิแฟค

อาหารเสริมที่อุดมด้วยวิตามิน เกลือแร่ ยาปฏิชีวนะ ตัวประกอบช่วยเร่งการเจริญเติบโต และเพิ่มผลผลิต ซึ่งมีโปรตีนในระดับสูง ออกสูตรสำหรับสัตว์เลี้ยงแต่ละชนิดโดยเฉพาะ ดังนี้คือ

1. ไฮวิแฟค สำหรับลูกไก่ ไก่รุ่น และไก่กระทง
2. ไฮวิแฟค สำหรับไก่ไข่ และไก่พันธุ์
3. ไฮวิแฟค สำหรับเป็ดไข่
4. ไฮวิแฟค สำหรับสุกร

EM 10 + 10
อีเอ็ม ๑๐ + ๑๐

อาหารเสริมที่มีตัวยาปฏิชีวนะ และวิตามินบี 12 ซึ่งช่วยป้องกันโรคได้อย่างกว้างขวาง และช่วยให้สัตว์เจริญอาหารอีกด้วย

EM 50
อีเอ็ม ๕๐

อาหารเสริมที่เข้มข้น มีตัวยาปฏิชีวนะในระดับสูง เหมาะสำหรับใช้เสริมในภาวะเครียด และรักษาโรค

EM 250 SWINE
อีเอ็ม ๒๕๐ สำหรับสุกร

อาหารเสริม สำหรับสุกร มีตัวยาปฏิชีวนะและซัลฟาที่เสริมฤทธิ์กัน ใช้ผสมอาหารป้องกันโรคท้องร่วง และยังเร่งการเจริญเติบโตอีกด้วย

TR. MIN
ทีอาร์ มิน

อาหารเสริมแร่ธาตุ สำหรับสัตว์ปีกและสุกร ช่วยเสริมสร้างโครงร่างและป้องกันโรคที่เกิดเนื่องจากขาดแร่ธาตุ

CON WORMER
คอน เวอร์มเมอร์

ยาถ่ายพยาธิ สำหรับไก่ เป็ด และสุกร ช่วยขับพยาธิได้ดีเยี่ยม

IT MYCIN + Vit C + B 12
ไอที มัยซิน + วิตามินซี + บี ๑๒

ยาผงละลายน้ำชนิดใหม่ มีประสิทธิภาพในการป้องกันและรักษาโรคติดเชื้อ โรคหวัด และโรคระบบทางเดินหายใจของสัตว์ปีกโดยเฉพาะไก่ และเป็ด

E-MIX LIQUID
อี มิกซ์ น้ำ

วิตามินเข้มข้น สำหรับละลายน้ำให้สัตว์กิน ช่วยบรรเทาอาการเครียด หลังจากทำวัคซีน และสัตว์ป่วย ป้องกันการขาดไวตามินในขณะที่สัตว์ไม่กินอาหาร

LUGAL S
ลูกอล เอส

ยาน้ำสำหรับรักษาแผลผื่คันไก่ และช่วยขับเสมหะเมื่อไก่เป็นหวัด

HORMULACT
ฮอร์มูแลคท์

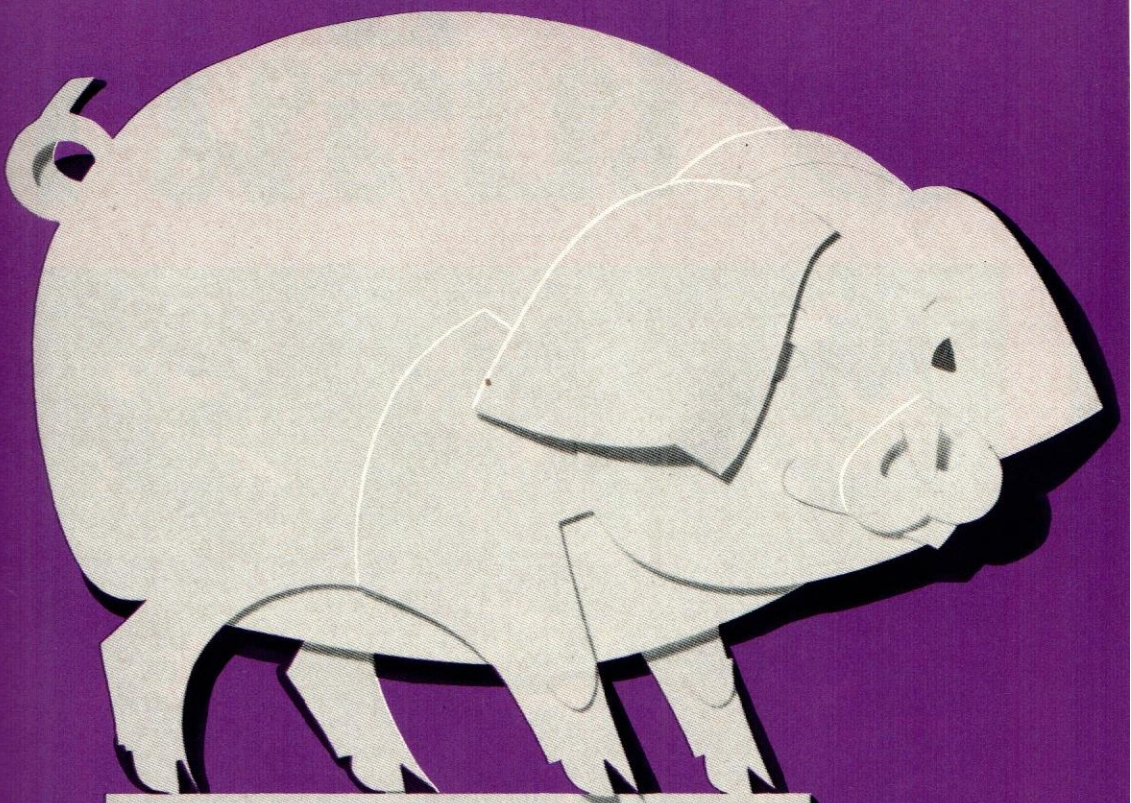
อาหารเสริมประกอบด้วยฮอร์โมน วิตามิน และแร่ธาตุที่จำเป็นต่อการผลิตน้ำนมของแม่หมู หลังคลอด ช่วยกระตุ้นน้ำนมให้มากพอสำหรับเลี้ยงลูกหมู

ANTI DERMIX
แอนตี้ เดอร์มิกซ์

อาหารเสริมสุขภาพสำหรับสุกร ช่วยลดอาการคัน ป้องกัน และ รักษาโรคผิวหนังของหมู ได้ดีเยี่ยม

A-MILK
เอ - มิลค์

นมเทียมสำหรับลูกหมู มีสูตรใกล้เคียงนมแม่ตามธรรมชาติที่สุด

โปรแลน "เอส"

ฮอร์โมนสำหรับสุกร

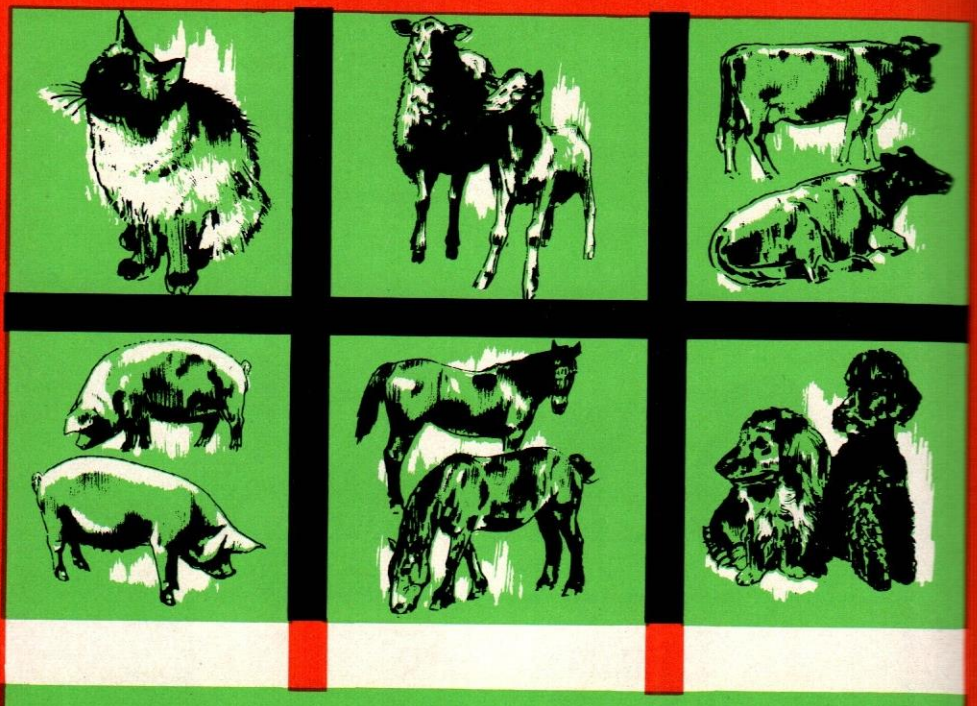
เร่งการเป็นสัด
ขจัดปัญหาผสมไม่ติด
เพิ่มผลผลิต
ให้ผลแน่นอน

บริษัท ไบเออร์ ไทย จำกัด
130/1 ถนนสาธรเหนือ ตู้ ป.ณ. 1718 โทร. 37943-4

BAYER

BAYER

ไบรีน่า®

หวัด
ท้องร่วง
ปอดบวม
ลำไส้อักเสบ
เต้านมอักเสบ

ขี้ขาว
กีบเน่า
ไข้หนังแดง
มดลูกอักเสบ
ผิวหนังอักเสบ

ใบสมัครสมาชิก

สัตวแพทยสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี

อยู่บ้านเลขที่.....ซอย.....

ถนน.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

อาชีพ.....ตำแหน่ง.....ประจำ.....

อาชีพ สัตวแพทย์ส่วนตัว ☐ ที่.....

สัตวแพทย์ทหาร ☐ ที่.....

สัตวแพทย์พลเรือน ☐ ที่.....

สัตวแพทย์ปริญญา ☐ รุ่นที่.....

สัตวแพทย์ประกาศนียบัตร ☐ รุ่นที่.....

นักศึกษา ☐

มีความประสงค์ขอสมัครเข้าเป็นสมาชิกของสัตวแพทยสมาคม

ประเภท สามัญตลอดชีพ ☐

ประเภท สามัญ ☐

ประเภท วิสามัญ ☐

ข้าพเจ้ายินยอมปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสมาคม ฯ ทุกประการ

ลงชื่อ.....ผู้สมัคร

ลงชื่อ.....ผู้รับรอง

(สัตวแพทย์สมาชิก)

คณะกรรมการได้อนุมัติให้เข้าเป็นสมาชิกประเภท.....แล้ว

ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงชื่อ.....เลขาธิการ

ได้ทำทะเบียนเป็นสมาชิกประเภท.....แล้วลำดับที่.....

ลงชื่อ.....นายทะเบียน

ใบสมัครให้ยื่นต่อเลขาธิการสัตวแพทยสมาคม

กรมปศุสัตว์ พญาไท พระนคร

พร้อมกันนี้ข้าพเจ้าได้ส่งเงินค่าธรรมเนียมค่าสมัครสามัญ ☐ 30 บาท

วิสามัญ ☐ 15 บาท

และเงินค่าบำรุงสามัญตลอดชีพ ☐ 300 บาท

สามัญประจำปี ☐ 25 บาท

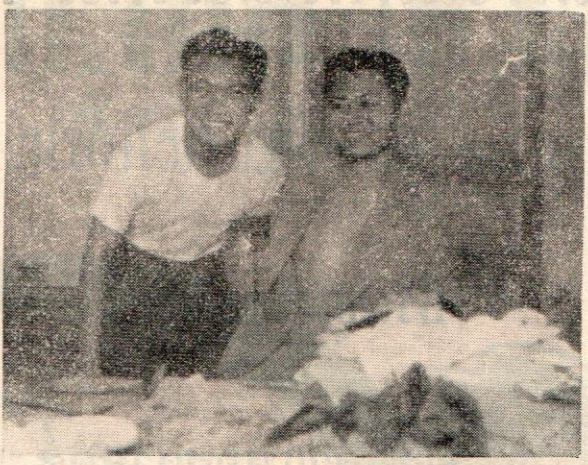
วิสามัญประจำปี ☐ 15 บาท

รวมเป็นเงิน.....บาท โดยทาง

☐ เช็คไปรษณีย์ หรือ ธนาณัติ โดยสั่งจ่าย ป.ท. ในนามสัตวแพทย์หญิง ยวนตา พฤกษราช เหรัญญิกสมาคมฯ ราชเทวี

หมายเหตุ สมาชิกวิสามัญ ได้แก่นิสิตสัตวแพทย์ นักเรียนสัตวแพทย์ทั้งทหารและพลเรือน หรือผู้ที่ได้รับประกาศนียบัตรสัตวแพทย์และรับราชการต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร หรือชั้นตรี

แนะนำ สองดุษฎี

ลูกจุฬา ฯ สายสัตวแพทย์ ๒ ท่าน ได้รับพระราชทานปริญญาดุษฎีบัณฑิต (กิตติมศักดิ์) คือ

ศ. เชื้อ ว่องส่งสาร สต.บ. (รุ่นที่ ๒) จากจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย ได้รับพระราชทานปริญญาวิทยาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต (กิตติมศักดิ์) จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๑๕

ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่ง รองอธิบดีฝ่ายวิชาการ กรมปศุสัตว์

อุดม จารุตามระ สพ.บ. (รุ่นที่ ๔) จากมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ได้รับพระราชทานปริญญาสัตวแพทยศาสตรดุษฎีบัณฑิต (กิตติมศักดิ์) จากมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ เมื่อ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๑๘

ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองผลิตชีวภัณฑ์ กรมปศุสัตว์

ทั้งสองได้ทำงานทางวิชาการโดยเป็นข้าราชการอยู่แผนกวิชาโรคสัตว์ กรมปศุสัตว์ และ สัตวพาหนะ ผ่านปากช่องมาแล้ว

สัตวแพทยสมาคม ฯ

จัด

ประชุมวิชาการ

ณ คณะสัตวแพทยศาสตร์

จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย

เลื่อนจาก

16–17 ตุลาคม 2518

เป็น 21–22 ตุลาคม 2518

อาร์.ที.ไพน์ (R.T.PINE)

น้ำยาฆ่าเชื้อโรค (Germicide and Disinfectant)

* ใช้ฆ่าเชื้อโรคในเล้าไก่ กรงไก่ คอกสัตว์เลี้ยง อื่นๆ ภาชนะและอุปกรณ์การเลี้ยงสัตว์ ตลอดจนใช้ล้างมือ และแช่เสื้อผ้าเพื่อทำลายเชื้อโรค ฯลฯ

ผลิตภัณฑ์จากประเทศอังกฤษ

รวมทอง ผู้แทนจำหน่าย

47 ซอยเกษมสันต์ 2 พระราม 1 ปทุมวัน
นครหลวงกรุงเทพฯ โทร. 56758

สากลบล็อก

บริษัท ห้างร้าน ที่ให้ความอุปการะ

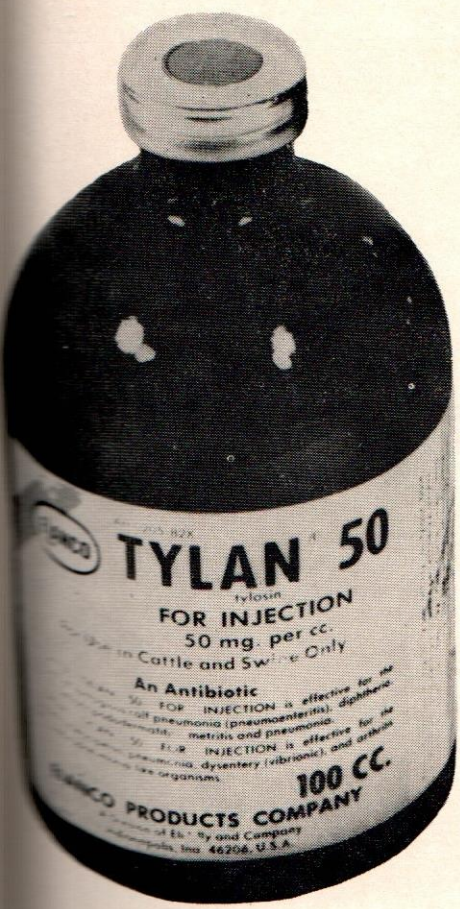
หนังสือสัตวแพทยสาร

	หน้า
1. บริษัท ไฟเซอร์ อินเตอร์ เนชั่นแนล จำกัด	ปกหน้าด้านใน
2. บริษัท อีแลนโค จำกัด	ปกหลังด้านใน
3. บริษัท เมย์แอนด์เบเกอร์ จำกัด	14
4. บริษัท ผลิตภัณฑ์อาหารเซ็นทรัล จำกัด	20
5. บริษัท ไทยเอกริ จำกัด	42
6. บริษัท เบทาโกร จำกัด	46
7. บริษัท เอฟ. อี. ซิลลิก จำกัด	60
8. บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อิน-เอ็กซ์ จำกัด	80
9. ร้านรวมทอง	83
10. บริษัท แอ๊ดว้านซ์ฟาร์ม่า จำกัด	ใบแทรก
11. บริษัท ฟาร์มกรุงเทพฯ จำกัด	,,
12. บริษัท ไบเออร์ไทย จำกัด	,,
13. บริษัท เอฟ. อี. ซิลลิก จำกัด	,,
14. บริษัท ผลิตภัณฑ์อาหารเซ็นทรัล จำกัด	,,
15. บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อิน-เอ็กซ์ จำกัด	,,
16. บริษัท อีแลนโค จำกัด	,,
17. บริษัท อินเตอร์อุตสาหกรรมการค้า จำกัด	,,
18. บริษัท อีสต์เอเซียเอ็นเตอร์ไพร์ส จำกัด	,,

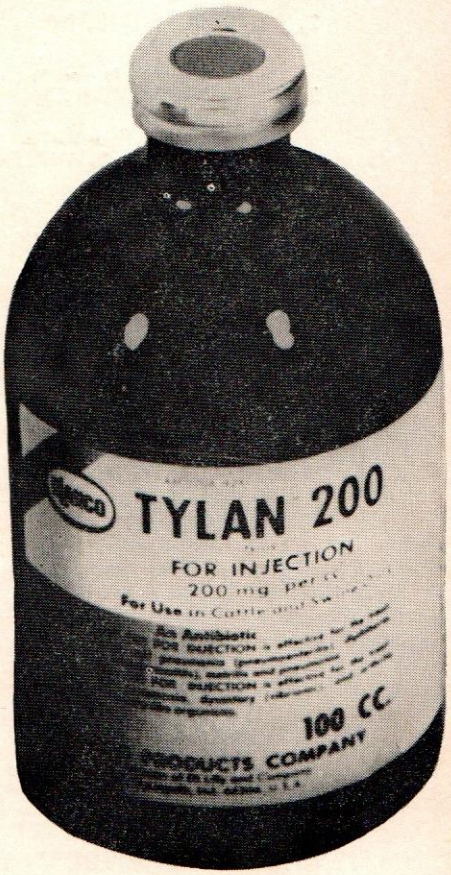
เมื่อหมูมีโรค

- ท้องร่วง
- ปอดบวม
- ไข้หนังแดง
- ข้ออักเสบ

รักษาด้วย

ไทแลน 50

ไทแลน 200

ผู้แทนจำหน่ายแต่ผู้เดียวในประเทศไทย

บริษัท แอ๊ดว้านซ์ฟาร์ม่า จำกัด

488/3-4 ถนนอังรีดูนังต์ (สยามสแควร์) กรุงเทพฯ โทร. 517131-4

ELANCO

สารบาญเรื่อง

1. สำหรับผู้เขียน

2. บรรณาธิการแถลง

3. โซวจิวแห่งพ้าทักษิณ

   ภูธร พ้าทักษิณ

4. คราบหมอควาย

   เชื้อ ว่องส่งสาร

5. การผ่าท้องเพื่อเอาลูกออกในสุกร

   นิสิต ตั้งตระการพงษ์ วิทยา เจริญพาณิช

6. สมาคมสงเคราะห์สัตว์

   เชื้อ ว่องส่งสาร

7. การสำรวจเบื้องต้นของชั้นสุกรสำหรับฆ่า ฯ

   ชัยณรงค์ คันธพนิต สุวัฒน์ คมวัชระ เอนก พิชญเวชช์

8. รายงานการประชุมคณะกรรมการ

9. ชิปปิ้งพี่เว่อร์ในกวางดาว

10. **HISTOLOGICAL STUDIES OF THE GLANDS**

    CHUANPIS SOPONHIRUNRUX

11. แนะนำสองดุษฎี